

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSOANELOR VĂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Titlul proiectului: “Împreună pentru integritate, responsabilitate socială și dezvoltare durabilă”,
Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial
Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013 - INVESTEȘTE IN OAMENI !

RAPORT NAȚIONAL ASUPRA CORUPȚIEI 2012

februarie 2011 – decembrie 2012

words become virtues

Coordonatori:

Victor ALISTAR
Iulia COȘPĂNARU

Contribuții:

Miruna MAIER
Ruxandra MITICĂ
Ioana LUNGU
Violeta DEFTA
Ioana CĂRTĂRESCU
Andra CHIRAC

Tehnoredactare și design:

Cristina SLOVINEANU

Transparency International - România

Blvd. Nicolae Bălcescu Nr.21
Etj. 2, București, 010044
România

Contact CIB

Tel: +4 031 660 60 00
Fax: +4 031 660 60 06
E-mail: office@businessintegrity.ro
www.businessintegrity.ro

Acest raport nu poate fi reprodus sau retipărit sub nici o formă și pe nici un fel de suport fără acordul scris obținut în prealabil de la Transparency International - România.

CUPRINS:

Notă metodologică	1
Matricea Raportului	2
Sumar executiv	3
I. Evoluții legislative	10
I.1. Prevenire	10
I.1.1. Legea pentru alegerea autorităților administrației publice locale	10
I.1.2. Legea 133/2011 pentru modificarea Statutului polițistului	10
I.1.3. Legea privind executorii judecătorești	10
I.1.4. Legea privind Acordul pentru înființarea Academiei Internaționale Anticorupție	11
I.2. Combateră	11
I.2.1. Legea privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției	11
I.2.2. Legea pentru modificarea și completarea legii privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local	12
I.2.3. Ordonanței de urgență a Guvernului privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii	12
I.2.4. Ordinul Ministrului privind aprobarea Testelor de Integritate	13
I.3. Sancționare	14
I.3.1. Ordonanței de urgență a Guvernului privind ajutorul public judiciar în materie civilă	14
I.3.2. Legea pentru modificarea și completarea OG privind autorizarea experților criminaliști care pot fi recomandați de părți să participe la efectuarea expertizelor criminalistice	15
I.3.4. Legea privind interzicerea activității de cămătărie	17
I.3.5. Codul Civil	18
II. Evoluții instituționale	22
II.1. Prevenire	22
II.1.1. Autoritățile de management a fondurilor structurale	22
II.1.2. Consiliul Superior al Magistraturii	22
II.1.2.1. Hotărârea C.S.M. nr. 176 din 24.03.2011 pentru modificarea și completarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 326/2005	22
II.1.2.2. Hotărârea C.S.M. nr.267 din 28.04.2011	22
II.1.2.3. Hotărârea C.S.M. nr.283 din 5.05.2011	23
II.1.2.4. Hotărârea C.S.M. nr. 379 din 6.06.2011	24
II.1.3. Curtea Constituțională	24
II.2. Combateră	25
II.2.1. Consiliul Național de Integritate	25
II.2.2. Agenția Națională de Integritate	25
II.2.3. Direcția Generală Anticorupție	25
II.2.4. Curtea de Conturi	26
II.3. Sancționare	27
II.3.1. Înalta Curte de Casație și Justiție	27
II.3.2. Direcția Națională Anticorupție	28
III. Evoluții ale politicilor publice	29
III.1. Prevenire	29
III.1.1. Sistemul educațional	29
III.1.2. Relațiile de muncă	29
III.1.3. Dialogului social	30
III.1.4. Reforma sistemului sanitar	31
III.1.4.1. Ministerul Sănătății își modifică structura, fiind înființat un compartiment de integritate	31

III.1.4.2. Ordonanța Guvernului nr. 2/2011 pentru modificarea și completarea OG nr. 18 din 29 2009 privind organizarea și finanțarea rezidențiatului	31
III.1.4.3. Ordinul ministrului sănătății nr. 323/2011 privind aprobarea metodologiei și a criteriilor minime obligatorii pentru clasificarea spitalelor și Ordinul Ministerului Sănătății nr. 1793/2011 pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului sănătății nr. 323/2011, privind aprobarea metodologiei și a criteriilor minime obligatorii pentru clasificarea spitalelor în funcție de competență	32
III.1.4.4. Ordinul ministrului sănătății nr. 697/2011 și nr. 1137/2011 pentru aprobarea normelor metodologice cu privire la asigurarea continuității asistenței medicale primare, prin centrele de permanență	32
III.1.4.5. Hotărârea Guvernului nr. 857/2011 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor la normele din domeniul sănătății publice	33
III.1.4.6. Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 73/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006, privind reforma în domeniul sănătății	33
III.1.4.7. Legea nr. 220/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății	33
III.1.4.8. Acordul de colaborare pentru următorii 2 ani cu Biroul Regional pentru Europa al Organizației Mondiale a Sănătății	33
III.2. Combatere	34
III.2.1. Strategia Națională Anticorupție 2011-2014	34
III.2.1.1. Primul obiectiv general - prevenirea corupției în instituțiile publice	35
III.2.1.2. Al doilea obiectiv general - creșterea gradului de educație anticorupție	36
III.2.1.3. Al treilea obiectiv general - combaterea corupției prin măsuri administrative și penale	36
III.2.1.4. Al patrulea obiectiv - implementarea planurilor sectoriale	37
III.2.2. Strategia MAI de prevenire a corupției 2011-2013	38
III.2.3. Planul de acțiuni pentru implementarea strategiei de întărire a integrității în justiție, 2011-2016	39
III.2.3.1. Primul scop - întărirea integrității sistemului judiciar	39
III.2.3.2. Al doilea scop - întărirea integrității individuale	39
III.2.4. Planul de acțiune al Ministerului Sănătății pentru implementarea strategiei naționale anticorupție pe perioada 2012-2015	40
III.2.4.1. Primul obiectiv general - prevenirea corupției în instituțiile publice	40
III.2.4.2. Al doilea obiectiv general - creșterea gradului de educație anticorupție	41
III.2.4.3. Al treilea obiectiv general - combaterea corupției prin măsuri administrative și penale	41
III.2.4.4. Al patrulea obiectiv general - aprobarea planurilor sectoriale și dezvoltarea sistemului național de Monitorizare a SNA	41
III.2.5. Planul Anticorupție al Consiliului Concurenței 2012-2015	42
III.2.5.1. Primul obiectiv general - prevenirea corupției în Consiliul Concurenței	42
III.2.5.2. Al doilea obiectiv general - creșterea gradului de educație anticorupție în cadrul Consiliului Concurenței	43
III.2.5.3. Al treilea obiectiv general - combaterea corupției prin măsuri administrative în cadrul Consiliului Concurenței	43
III.2.5.4. Al patrulea obiectiv constă în aprobarea Planului anticorupție al Consiliului Concurenței și participarea la sistemul național de monitorizare a SNA	43
III.2.6. Prevenirea și combaterea spălării banilor	43
III.3. Sancționare	44
III.3.1. Reforma sistemului judiciar.....	44
III.3.1.1. Hotărârea nr. 229 din 14.04.2011 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea concursului de admitere în magistratură, precum și procedura de numire în funcțiile de judecător și procuror, fără concurs, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 152/2006	44
III.3.1.2. Hotărârea C.S.M. nr. 355 din 26.05.2011 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind transferul și detașarea judecătorilor și procurorilor, delegarea judecătorilor, numirea judecătorilor și procurorilor în alte funcții de conducere, precum și numirea judecătorilor în funcția de	

procuror și a procurorilor în funcția de judecător, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 193/2006	44
III.3.1.3. Hotărârea C.S.M. nr. 380 din 06.06.2011 pentru modificarea Regulamentului de organizare și funcționare al Școlii Naționale de Grefieri, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 183/2007.....	44
III.3.1.4. Hotărârea C.S.M. nr. 381 din 06.06.2011 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind concursul de admitere și examenul de absolvire a Institutului Național al Magistraturii, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 439/2006 și a Regulamentului privind organizarea și desfășurarea concursului de admitere în magistratură, precum și procedura de numire în funcțiile de judecător și procuror, fără concurs, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 152/2006	45
III.3.1.5. Hotărârea C.S.M. nr. 470 din 12.07.2011 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind transferul și detașarea judecătorilor și procurorilor, delegarea judecătorilor, numirea judecătorilor și procurorilor în alte funcții de conducere, precum și numirea judecătorilor în funcția de procuror și a procurorilor în funcția de judecător, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 193/2006	45
III.3.1.6. Hotărârea C.S.M. nr. 504 din 21.07.2011 pentru modificarea și completarea Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 387/2005	46
III.3.1.7. Hotărârea C.S.M. nr. 749 din 18.10.2011 pentru modificarea și completarea Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 387/2005	46
III.3.1.8. Hotărârea C.S.M. nr. 750 din 18.10.2011 pentru modificarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare a judecătorilor și procurorilor, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 621/2006	47
III.3.1.9. Hotărârea C.S.M. nr. 829 din 15.11.2011 pentru completarea Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 387/2005	47
III.3.1.10. Hotărârea C.S.M. nr. 830 din 15.11.2011 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea concursului sau examenului pentru definitivare în funcție, promovare în grade sau trepte profesionale superioare în cadrul aceleiași instanțe ori aceluiași parchet, precum și în funcții de execuție a personalului auxiliar de specialitate la instanțe și parchete superioare, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 181/2007	47
III. 3. 2. Confiscarea extinsă	48
<i>IV. Analiza recomandărilor formulate în cadrul raportului de monitorizare a mecanismului de cooperare și verificare – iulie 2012</i>	<i>49</i>
IV.1. Respectarea statului de drept și a independenței sistemului judiciar	49
IV.2. Reforma sistemului judiciar	50
IV.3. Răspunderea sistemului judiciar	50
IV.4. Consecvența și transparența actului de justiție	51
IV.5. Eficacitatea acțiunii judiciare	51
IV.6. Integritatea	52
IV.7. Lupta împotriva corupției	52
<i>V. Monitorizare presă</i>	<i>53</i>
V.1. Monitorizare presă pentru perioada 2011	53
V.2. Monitorizare presă pentru perioada 2012	55
V.3. Declarații ale oficialilor statului pentru perioada 2012	56

Ce este Raportul Național asupra Corupției ?

Raportul Național asupra Corupției este o publicație anuală a Transparency International România care prezintă un sumar al celor mai importante evoluții instituționale, legislative și de politică publică cu un impact asupra luptei împotriva corupției în anul precedent. Acest raport nu își propune să ofere o relatare completă asupra evoluției corupției și a măsurilor anticorupție în perioada februarie 2011 – 2012, ci mai degrabă să expună în mod analitic o sumă de aspecte pozitive și negative, oferind în același timp puncte de reper și posibile soluții pentru politicile publice din domeniu care au avut rezultate slabe.

Metodologia de cercetare

În mod consecvent TI-România a abordat problema luptei împotriva corupției pe trei paliere, respectiv prevenire, combatere și sancționare, pornind de la gravitatea consecințelor pe care le poate produce nerespectarea normelor în materie.

Astfel, mecanismele de prevenție sunt menite cu precădere să asigure o transparență sporită și în acest fel să reducă cât mai mult cu putință posibilitățile de încălcare a obligațiilor legale și deontologice. Mai mult decât atât rolul acestora este să nu expună acțiunile indivizilor unor riscuri de coruptibilitate datorită opacității procedurilor, sau a posibilității de exercitare a unei puteri discreționare ca urmare a unui vid de reglementare. Prin activitățile de prevenire se identifică și se reduce vulnerabilitatea entităților publice la corupție.

Din perspectiva combaterii, acțiunile care se înscriu în această sferă sunt mai energice decât cele dedicate prevenirii și de regulă pot conduce la aplicarea de sancțiuni administrative. Ceea ce caracterizează măsurile de combatere este faptul că ele intervin atunci când s-a produs deja o încălcare a normelor juridice, însă consecințele produse nu sunt foarte grave, ele având mai degrabă potențial de a genera corupție, decât să constituie acte de corupție în sine. În această categorie regăsim politicile privind evitarea conflictului de interese și a incompatibilităților, rolul comisiilor de disciplină, mecanismele de combatere a spălării banilor, inspecțiile administrative, activitatea de audit, corpuri de control etc.

În ceea ce privește sancționarea, acest palier este dedicat acelor situații în care actele de corupție s-au produs deja, consecințele au fost constatate, singura intervenție care mai poate avea loc în acest moment fiind sancționarea penală a celor vinovați, pentru a evita perpetuarea acestor fapte și pentru îndeplinirea funcției educative a sancțiunii penale, pentru restul societății. Mecanismele de sancționare sunt în competența instituțională a sistemului judiciar. Din punct de vedere normativ, însă, granițele care delimitează măsurile pe fiecare din aceste paliere nu sunt foarte strict marcate, de cele mai multe ori același act normativ abordând mai multe

dintre acestea. Totodată trebuie avut în vedere faptul că, de regulă, măsurile care vizează lupta împotriva corupției nu se limitează la cele de ordin legislativ, ci ele au implicații atât la nivel instituțional, dar și la nivel de politici publice, atunci când vorbim de intercorelarea diverselor măsuri legislative și instituționale dintr-un sector. Această abordare pornește de la premisa că, în esență, majoritatea evoluțiilor se situează la nivel normativ, și numai prin amploarea efectelor pe care le produc pot fi diferențiate ca adresându-se unei structuri sau alteia. Astfel, la baza evoluțiilor identificate se situează cele pur legislative, de drept material sau procesual, cu incidență punctuală, asupra sferei lor de aplicabilitate sau asupra normelor pe care le evocă.

Din perspectiva instituțională evoluțiile sunt determinate de modificări legislative urmate de aplicarea acestora în contextul instituțional deja existent. Efectele lor, deși limitate la o anumită instituție, produc efecte mai largi, ca urmare a propagării lor și în alte domenii. În repetate rânduri s-a putut constata că o lipsă de adecvare a măsurilor adoptate la nevoile și capacitățile instituționale reale a dus la eșecul reformelor.

Evoluțiile înregistrate din perspectiva politicilor publice, care ar trebui să fie și cele mai importante din punctul de vedere al efectelor, se caracterizează în primul rând printr-o abordare globală a fenomenului și nu una punctuală. În acest context, evoluțiile politicilor publice surprind deopotrivă evoluții legislative și instituționale, toate adoptate cu scopul de a atinge obiectivul determinat prin politica publică.

Dacă pentru evoluțiile de tip legislativ sau instituțional putem identifica măsuri conjuncturale, de ultim moment, de urgență, chir disperate uneori, care pot converge în cele din urmă către obiective similare, în ceea ce privește evoluția politicilor publice, măsurile adoptate trebuie conjugate, astfel încât efectul lor să nu vizeze o situație punctuală ci un ansamblu de situații care au elemente comune și să producă un real impact în domeniul prevenirii, combaterii și sancționării corupției.

Din aceste considerente, prezentul Raport a fost structurat pe trei componente majore – evoluții legislative, evoluții instituționale și evoluții ale politicilor publice - la care se adaugă o a patra componentă, aceea a reflectării subiectului corupție/anticorupție în presă. Primele trei componente vor fi la rândul lor structurate pe cei trei piloni de abordare a luptei anticorupție: prevenire, combatere și sancționare. Rezultă de aici o abordare matriceală a studiului, astfel încât să se ofere o imagine cât mai cuprinzătoare asupra evoluțiilor analizate în perioada octombrie 2009 – februarie 2010, în ceea ce privește demersurile împotriva corupției. Acest tip de analiză vine ca urmare a problemelor identificate în contextul juridico-politic actual, în special cel rezultat din seturile succesive de măsuri pentru contracararea la nivelul societății a efectelor crizei economice. Criza economică a crescut acut vulnerabilitățile, dar în continuarea acțiunilor

inițiate în 2009, în anul 2010 vulnerabilitățile de fond generate de limitele tot mai importante ale bugetului de stat au fost dublate de o serie de vulnerabilități procedurale, la adoptarea măsurilor anticorupție, vulnerabilități ce afectează grav climatul de integritate publică. Pe de altă parte, cele mai multe dintre evoluțiile identificate pot fi caracterizate ca măsuri pripite, fără ca acestea să facă

parte dintr-o politică publică coerentă și comprehensivă în domeniu. Nu contestăm necesitatea adoptării unor legi, strategii, politici, formule de organizare, dar atragem atenția că procedurile folosite, absența consultării și a evaluărilor prealabil privind impactul pot face ca o politică inițial bine intenționată să aibă efecte neprevăzute nefaste.

MATRICEA RAPORTULUI

	PREVENIRE	COMBATERE	SANCTIONARE
LEGISLATIVE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Legea privind autoritățile administrației publice locale ➤ Statutul polițistului ➤ Legea privind executorii judecătorești ➤ Legea privind Acordul pentru înființarea Academiei Internaționale Anticorupție 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Legea privind regimul conflictelor de interese și incompatibilităților ➤ Legea privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local ➤ Ordonanța de urgență a Guvernului privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii ➤ Reglementarea testelor de integritate 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Acordarea ajutorului public judiciar ➤ Legea privind autorizarea experților criminaliști care pot fi recomandați de părți să participe la efectuarea expertizelor criminalistice ➤ Legea privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea ➤ Legea privind interzicerea activității de cămătărie ➤ Noul Cod Civil
INSTITUȚIONALE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Autoritățile de management a fondurilor structurale ➤ Consiliul Superior al Magistraturii ➤ Curtea Constituțională 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Consiliul Național de Integritate ➤ Agenția Națională de Integritate ➤ Direcția Generală Anticorupție ➤ Curtea de Conturi 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Înalta Curte de Casație și Justiție ➤ Direcția Națională Anticorupție
POLITICI PUBLICE ȘI SECTOARE VULNERABILE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Reforma sistemului educațional ➤ Noul Cod al Muncii ➤ Legea dialogului social ➤ Reforma sistemului sanitar 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Strategia Națională Anticorupție 2011-2014 ➤ Strategia MAI de prevenire a corupției 2011-2013 ➤ Strategia de întărire a integrității în justiție 2011-2016 a CSM ➤ Planul de acțiune pentru implementarea strategiei naționale anticorupție 2012-2015 al Ministerului Sănătății ➤ Planul anticorupție 2012-2015 al Consiliului Concurenței ➤ Prevenirea și combaterea spălării de bani, în special cu privire la persoanele expuse politic 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Confiscarea extinsă ➤ Reforma sistemului judiciar

I. Evoluții legislative

I.1. PREVENIRE

Pentru perioada de referință a acestui raport vom reține ca principale modificări legislative cu impact asupra prevenirii corupției, pe cele în materia administrației publice locale, a statutului polițiștilor și aderarea României la structuri internaționale anticorupție.

Astfel, **Legea privind autoritățile administrației publice locale** modifică sistemul de alegere a primarului în sensul instituirii unui singur tur de scrutin pe baza votului majoritar, fără necesitatea atingerii unui prag de cvorum. Un al doilea tur de scrutin poate fi organizat doar în caz de balotaj. Nici în această situație turul doi nu va fi organizat dacă unul dintre candidați iese din cursa electorală voluntar sau din motive fortuite. Sistemul, binevenit din perspectiva economică asociată costurilor de organizare a alegerilor, poate ridica probleme de presiune și șantaj politic pentru a determina oponentii să renunțe la a participa la cel de-al doilea tur, cu impact asupra reprezentativității mandatului încredințat.¹

În ceea ce privește modificările aduse **Statutului polițistului**, noua reglementare vine să înlăture o serie dintre excepții și să instituie un regim mai rigid de promovare, care însă nu credem că va avea în mod necesar impact asupra calității activității desfășurate. O altă modificare este legată de sistemul special de pensii de care beneficia personalul cu statut de polițist, sistem care a fost înlăturat. Apreciem că pe fondul disputelor privind regimul preferențial de care s-au bucurat polițiștii, aceste măsuri apar ca binevenite pentru înlăturarea nepotismelor din sistem, însă nu sunt suficiente pentru remedierea vulnerabilităților și ar trebui însoțite de măsuri realiste de motivare a personalului către performanță profesională.

Tot în sfera măsurile preventive se numără și instituirea obligației de publicitate a bunurilor supuse executării silite. Astfel **legea privind executorii judecătorești** stabilește în sarcina Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești obligația de înființarea și administrare a Registrul electronic de publicitate a vânzării bunurilor supuse executării silite, prin intermediul căruia toți executorii judecătorești vor efectua publicitatea la nivel național a vânzării bunurilor mobile cu valoare mai mare de 2.000 de lei și a bunurilor imobile aflate în procedura de executare silită. Totodată se instituie sancțiuni pentru executorii judecătorești care nesocotesc obligația de publicitate. Trebuie însă menționat că deși extrem de binevenit, acest text legal ar putea întâmpina dificultăți la aplicare, ca urmare a interpretării coroborate a acestor dispoziții cu cele din codul de procedură civilă, astfel că recomandăm punerea lor în acord și ne exprimăm speranța că aplicarea acestei proceduri se va realiza cu strictețe.

Legea privind Acordul pentru înființarea Academiei Internaționale Anticorupție, ratificată pe parcursul anului 2011, alătură România unei noi instituții internaționale, la care membrii sunt atât state cât și alte instituții internaționale, în conjugarea eforturilor de luptă anticorupție, sub egida ONU. Scopul Academiei este de a promova prevenirea și combaterea fenomenului de corupție prin diverse programe educaționale, inițierea și facilitarea cercetării privind toate aspectele corupției, oferirea de asistență tehnică și încurajarea cooperării internaționale și a rețelelor în lupta împotriva corupției. Este de așteptat ca noua instituție să ofere soluții de cooperare în vederea aplicării Convenției ONU împotriva Corupției, în special acolo unde aceasta vizează aspecte transfrontaliere, și să ofere un cadru organizat în care expertiza Transparency International și a altor organizații de profil să fie fructificată.

I.2. COMBATERE

Două modificări demne de amintit în materia **regimului conflictelor de interese și incompatibilităților** sunt cele aduse prin amendamentele la legea privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției precum și

prin noua lege a educației naționale. Astfel, prima dintre acestea stabilește că funcția de președinte, vicepreședinte, secretar și trezorer al federațiilor și confederațiilor sindicale este incompatibilă cu funcția de deputat și senator, în timp ce a doua stabilește un set de incompatibilități între funcțiile de demnitate publică de deputat sau senator și pozițiile de conducere din centrele universitare. Ambele măsuri sunt de natură să limiteze imixtiunea factorului politic în sfera sindicală sau academică.

Din perspectiva modificărilor și completărilor aduse **legii privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local**, acestea au fost adoptate din nevoia de a accelera procesul de expropriere, pe fondul întârzierilor majore în finalizarea lucrărilor de infrastructură ca urmare a blocării acestor proceduri. Un alt element important de menționat este cele legat de cuantumul justei despăgubiri, care s-a dovedit a fi exorbitant în anumite situații. Astfel noua reglementare instituie obligația expropriatorului de a afișa listele imobilelor ce urmează a fi expropriate și care fac parte din coridorul de expropriere și de asemenea, de a consemna sumele individuale reprezentând plata despăgubirii la dispoziția proprietarilor de imobile. O altă modificare constă în reducerea termenului în care proprietarii imobilelor ce urmează a fi expropriate trebuie să se prezinte la sediul expropriatorului de la 30 de zile la 20 de zile de la data notificării intenției de expropriere a imobilului. Atragem atenția că este imperios necesar ca aplicarea acestor dispoziții să se realizeze în deplină conformitate cu standardele de protecție a dreptului de proprietate privată, stabilite atât prin Constituție cât și prin Convențiile internaționale la care România este parte și care în această materie se aplică cu prioritate față de dreptul intern.

Principala modificare a **Ordonanței de urgență a Guvernului privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii** vizează reglementarea instituției parteneriatului public-privat, care urmează să se supună regulilor care guvernează achizițiile publice, lărgirea sferei de aplicare a ordonanței prin includerea în categoria autorităților contractante a oricăror întreprinderi publice sau subiecte de drept ce desfășoară una sau mai multe dintre activitățile prevăzute în scopul efectuării unei activități relevante în sectoarele de utilitate publică. De asemenea au fost modificate pragurile pentru aplicarea diferitelor proceduri de achiziție publică în efectuarea contractelor de achiziții publice și s-au stabilit obligații adiționale de verificare în sarcina Autorității Naționale pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice, înainte de publicare documentelor în SEAP. Dincolo de caracterul preventiv al acestei ultime măsuri, apreciem că verificarea ex ante a documentației de către ANRMAP nu poate conduce la înlăturarea sau limitarea răspunderii autorității contractante.

Anul 2011 aduce și o premieră în materia reglementării **testelor de integritate**. Aceste teste au fost inițiate de Direcția Generală Anticorupție și utilizarea lor, deși vehiculată încă de la înființarea acestei structuri, a fost intens contestată din perspectiva caracterului provocativ pe care l-ar avea, și implicit a imposibilității utilizării lor ca probe într-un litigiu. Odată cu adoptarea Ordinului Ministrului nr. 256/2011 privind aprobarea testelor de Integritate, a fost stabilit cadrul normativ în care se va derula procedura de testare a integrității profesionale a personalului Ministerului Administrației și Internelor. Această procedură se dorește a fi utilizată pentru verificarea acelor riscuri care duc la comiterea unor fapte de corupție la nivelul personalului MAI.

I.3. SANȚIONARE

Modificări cu impact semnificativ din perspectiva accesului cetățenilor la justiție au fost aduse prin modificarea pragurilor și plafoanelor pentru acordarea **ajutorului public judiciar**. Astfel, a fost scăzut pragul veniturilor pe membru de familie pentru care un justițiabil poate beneficia de ajutor public judiciar de la 500 lei la 300 lei. Această modificare este de natură să limiteze numărul celor care pot beneficia de acest ajutor, numărul celor cu venituri sub 300 lei fiind în mod natural mai mic decât al celor cu venituri sub 500 lei. Totodată, nivelul ajutorului public judiciar a fost plafonat la nivelul a 10 salarii minime brute în cursul unei perioade de un an. Dincolo de ajustările financiare,

reglementarea suferă în continuare de vicii în privința mecanismelor de asigurare a calității serviciilor oferite în cadrul serviciilor de ajutor public judiciar.

În ceea ce privește **legea privind autorizarea experților criminaliști care pot fi recomandați de părți să participe la efectuarea expertizelor criminalistice**, elementele de noutate vizează posibilitatea ca expertizele criminalistice să fie efectuate atât de experții criminaliști autorizați care își desfășoară activitatea în cadrul institutelor publice sau în cadrul laboratoarelor publice, cât și de către experții criminaliști care își desfășoară activitatea în cadrul laboratoarelor private de specialitate, păstrându-se însă independența în formularea și exprimarea opiniilor științifice. Aceeași reglementare clarifică statutul personalului care funcționează în cadrul INEC, precum și incompatibilitățile și interdicțiile specifice, modul de recrutare și numire în funcție, aspectele privind formarea profesională continuă și evaluarea.

Totodată, **legea privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea** primește un nou capitol aplicabil personalului de specialitate criminalistică și personalului care ocupă funcții auxiliare de specialitate criminalistică din cadrul INEC. Apreciem că prevederile noilor reglementări vin să răspundă unei probleme stringente cu care sistemul judiciar se confruntă, respectiv numărul insuficient de experți criminaliști.

Un act normativ de maximă noutate și importanță îl reprezintă adoptarea **legei privind interzicerea activității de cămătărie**, care se dorește a fi un instrument tranzitoriu până la intrarea în vigoare a noului cod penal, pentru sancționarea acestui fenomen cu o expansiune extremă în ultima perioadă. Modul în care această reglementare este formulată ridică însă serioase semne de întrebare privind utilitatea ei practică prin raportare la fenomenul infrațional întâlnit în practică. Calificarea ca infracțiune doar a faptei practicate ca îndeletnicire, adică cu caracter repetitiv, sau acordarea de sume de bani cu dobândă, în condițiile în care de regulă dobânda este mascată în corpul principal al împrumutului sunt doar câteva elemente care vor zădărnici sancționarea efectivă a cămătăriei ca faptă penală.

Anul 2011 aduce cu sine și intrarea în vigoare a primului din cele patru coduri juridice fundamentale ale României. Astfel în luna octombrie a devenit efectivă aplicarea **noului Cod Civil**, cu ajutorul adoptării mai multor legi de punere în aplicare și de stabilire a unor măsuri tranzitorii. Aplicarea acestuia s-a făcut până la jumătatea lunii iulie 2012 concomitent cu vechiul cod de procedură civilă, ceea ce a pus în discuție elemente de compatibilitate între instituțiile și procedurile stabilite în cele două. În continuare există însă dispoziții ale codului civil care nu se aplică până către sfârșitul anului 2012, ceea ce face anevoioasă interpretarea și aplicarea unitară a legislației. Este prematură o evaluare a impactului acestei noi reglementări, dar apreciem că vor fi întâlnite dificultăți în materia unificării practicii din perspectiva aplicării în timp a diferitelor texte legale. Codul penal este prevăzut a intra în vigoare în cursul lunii iulie 2012, asemenea celui de procedură penală, ambele coduri urmând a ridica serioase probleme din perspectiva capacității administrative a sistemului judiciar de a pune în practică noile instituții. Atragem atenția că intrarea în vigoare a noului Cod Penal, în condițiile actualelor limite de pedeapsă și a termenelor de prescripție aferente este de natură să conducă la o amnistie generală mascată, dat fiind că multe dintre faptele săvârșite înainte de intrarea sa în vigoare nu vor mai putea fi cercetate și sancționate ca urmare a aplicării legii penale mai favorabile.

II. Evoluții instituționale

II.1. PREVENIRE

Anul 2011 a adus cu sine o serie de evaluări negative în ceea ce privește performanța **autorităților de management a fondurilor structurale** evaluări care au dus până la blocarea transferării de fonduri de la Comisia Europeană către acestea. În speță este vorba despre nereguli constatate prin rapoartele de evaluare ale Comisiei cu privire la utilizarea fondurilor europene, rapoarte care arată nereguli la peste 805 din proiectele verificate. Acestea li se adaugă și Rapoartele anuale ale Autorității de Audit din România care califică calitatea managementului fondurilor europene ca fiind nesatisfăcătoare.

În aceeași perioadă de referință **Consiliul Superior al Magistraturii** a fost marcat de profunde frământări interne și pe alocuri de o abordare nestructurată a temelor de discuție, din perspectiva unor puncte de vedere divergente. Anul 2011 a fost marcat și de o intensă activitate de legiferare a CSM care a emis numeroase acte normative de modificare a celor existente în încercarea de a răspunde pe de o parte obiectivelor stabilite prin MCV, pe de altă parte nevoilor sistemului judiciar de a face față provocărilor derivate din intrarea în vigoare a noilor coduri. Abordarea nestructurată a problemelor de rezolvat în lipsa unei politici publice coerente a generat în fapt o inflație legislativă care creează vulnerabilități în procesul de aplicare.

Un alt aspect important este reprezentat de modificările survenite în cursul anului 2011 și finalizate la începutul anului 2012 ² cu privire la inspecția judiciară din cadrul CSM, care a suferit modificări importante în sensul creșterii independenței acesteia prin constituirea sa ca structură separată de CSM. Acesta a adoptat în cursul aceluiași an un document de strategie privind integritatea în sistemul judiciar. Cu toate acestea, singurul demers de asigurare a capacității administrative a sistemului judiciar de a răspunde provocărilor generate de intrarea în vigoare a noilor coduri, a constat în solicitările de amânare a intrării acestora în vigoare. Adaptarea numărului de personal și găsirea unor soluții pe termen scurt și mediu ar fi fost binevenite.

Activitatea **Curții Constituționale** în perioada analizată a prezentat o intensificare, aceasta fiind chemată în mai multe rânduri să își exercite atribuții, altfel neconsiderate ordinare. Datorită structurii politice a majorității parlamentare, precum și a Guvernului și a președintei, în perioada analizată singurele domenii unde Curtea nu s-a pronunțat, spre deosebire de ceilalți ani, au fost controlul regulamentelor Camerelor și conflictelor instituționale de natură constituțională.

II.2. COMBATERE

În perioada de raportare **Consiliul Național de Integritate** nu a înregistrat evoluții semnificative, de reținut fiind însă prestația sa în organizarea procedurii pentru desemnarea noii conduceri a ANI, ca urmare a încheierii mandatului anterior. În acest sens, performanța CNI, care a acceptat înscrierea la concurs a unor candidaturi care nu îndeplineau condițiile de valabilitate ridică din nou semne de întrebare cu privire la rolul CNI, care continuă să fie mai degrabă formal și marginal.

Agencia Națională de Integritate a parcurs în perioada de referință un proces de schimbare a conducerii, în urma concursului organizat în acest sens devenind președinte al ANI fostul secretar general, iar vicepreședinte fostul director al Direcției generale a inspecției de integritate. Pe de o parte această soluție instituțională este de natură să asigure continuitatea viziunii conturate în mandatul anterior, dar poate prezenta și neajunsuri din perspectiva menținerii unor practici pentru care inclusiv Consiliul Național de Integritate a formulat recomandări de îmbunătățire.

Din perspectiva performanței instituționale, Agenția a continuat să deruleze cercetări în privința situațiilor de conflicte de interese sau incompatibilități, dar și verificări în privința averilor declarate, punând un accent deosebit pe componenta de comunicare publică, chiar și atunci când aceasta a avut drept consecință încălcarea mandatului său prin discreditarea unor persoane din spațiul public în privința cărora s-a demonstrat ulterior că soluția ANI nu era cea finală. Rămâne o problemă de soluționat punerea în aplicare a hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile pronunțate cu privire la actele Agenției. Trebuie menționat că în cursul anului 2011 Agenția a elaborat o strategie proprie pentru combaterea și prevenirea acumulării averilor nejustificate, conflictelor de interese și a stărilor de incompatibilitate, 2011-2014.

În perioada de referință **Direcția Generală Anticorupție** a rămas cea mai bine cotate structură administrativă anticorupție din România. În considerarea acestui fapt, în cursul anului 2011 s-a avut în vedere extinderea competenței acesteia, cel puțin în ceea ce privește componenta educativă și de prevenire, și la alte structuri din cadrul administrației,

cu precădere al administrației publice locale. Această abordare a ridicat unele semne de întrebare din perspectiva capacității sale administrative, pe fondul blocării posibilității de extindere a aparatului în toate structurile publice, dar și a competenței de intervenție pe zone ce nu intră în sfera Ministerului Administrației și Internelor.

Totodată DGA a dezvoltat un document de politică publică privind această extindere a competențelor, document care a fost pus și în discuția Comitetului Strategic. Trebuie menționat că programul de evaluare a vulnerabilităților la corupție utilizat de DGA a fost preluat de Ministerul Justiției și încorporat în noua Strategie Națională Anticorupție, ca model de bune practici.

Curtea de Conturi a României a înregistrat în perioada de referință o activitate importantă în constatarea sau cel puțin constituirea probelor preliminare pentru constatarea unor fapte de corupție care au dus la utilizarea abuzivă a resurselor publice. Astfel se poate constata numărul sporit de rapoarte în care concluziile indică utilizarea nejudicioasă a resurselor, și care pot constitui temei al autosesizării de către parchet. Totodată trebuie remarcate rapoartele Autorității de Audit care a certificat negativ managementul fondurilor structurale.

II.3. SANȚIONARE

Una dintre problemele marcante care a necesitat soluționare în cursul anului 2011 a fost promovarea judecătorilor la **Înalta Curte de Casație și Justiție**, după ce la începutul anului, noul Consiliu Superior al Magistraturii a refuzat să promoveze magistrați pe pozițiile vacante utilizând vechea procedură, deși aceasta fusese deja inițiată la data validării noilor membri. În decursul anului au fost căutate mai multe variante de soluționare, din dorința de a găsi o opțiune viabilă care să rezolve acuzațiile de părtinire referitoare la rezultatele evaluării prin interviu în fața secției CSM. Acestor acuzații s-au adăugat unele, reflectate preponderent de presa de specialitate, cu privire la unele încercări de interferare în procesul jurisdicțional de la nivelul ICCJ, din partea serviciilor speciale. Aceste încercări de reglementare au venit și ca urmare a recomandărilor primite din partea Comisiei Europene în cadrul raportului privind Mecanismul de Cooperare și Verificare și s-au materializat atât în Hotărâri ale CSM, cât și în legea nr. 300/2011 adoptată la finele anului prin asumarea răspunderii Guvernului, în ciuda faptului că subiectul era de interes major atât pentru puterea judecătorească, cât și pentru cea legislativă.

Astfel, noua reglementare stabilește ca modalitate de promovare la ICCJ concursul organizat ori de câte ori este necesar, în limita posturilor vacante, de către Consiliul Superior al Magistraturii, prin Institutul Național al Magistraturii. Totodată, au fost stabilite standarde mai înalte în ceea ce privește îndeplinirea criteriilor care reflectă experiența profesională a candidatului, aspectele legate de conduita și deontologia acestuia, dar și calitatea hotărârilor și a celerității judecării cazurilor. În ceea ce privește organizarea ICCJ, trebuie menționată adaptarea acesteia la noua configurație determinată de intrarea în vigoare a Codului Civil.

Potrivit rapoartelor **Direcției Naționale Anticorupție**, această instituție a înregistrat evoluții în ceea ce privește inițierea cercetărilor în mai multe dosare de mare corupție. Cu toate acestea există numeroase mari cazuri de corupție în care DNA a demarat investigațiile, dar în care nu se cunoaște stadiul actual al acestora și nici dacă au mai fost întreprinse noi acte de cercetare în privința lor. Este de remarcat că numărul de dosare este în creștere de la un an la altul pe toți indicatorii stabiliți, rămânând doar de demonstrat capacitatea DNA de a asigura consecvența sancționării marilor cazuri de corupție, și nu doar a unor cazuri punctuale.

Reforma sistemului educațional începută, reîncepută și reluată în România în anii 2010-2011, s-a materializat la începutul anului 2011 cu intrarea în vigoare mult disputatei noi legi a educației naționale³, care modifică în mod esențial structura ciclurilor de învățământ, sistemul de examinare la bacalaureat și modul de catalogare și ierarhizare a centrelor universitare. Nu în ultimul rând legea aduce o serie de reglementări binevenite în materie de evitare a conflictelor de interese și incompatibilităților. Dar cum nici măcar legea educației nu poate fi dovada că „am învățat ceva” din reformele trecute, la un an de la intrarea ei în vigoare bilanțul aplicării nu este dintre cele mai fericite. Astfel, se demonstrează încă o dată că lipsa unor analize ex ante care să evalueze impactul noilor reglementări și să permită calibrarea acestora în funcție de capacitatea sistemului și de mediul în care ele vor deveni efective, conduc la rezultate departe de cele așteptate. Între acestea amintim aplicarea intens disputată a dispozițiilor privind incompatibilitățile între pozițiile de conducere din cadrul universităților și funcțiile de demnitate publică, care a devenit instrument de luptă politică, lipsa de capacitate a școlilor de a asigura logistica necesară organizării unei clase suplimentare, cu impact direct asupra calității actului de învățământ și rezultatele deosebit de slabe la examenul de bacalaureat organizat conform noii metodologii. Nu în ultimul rând, începând cu luna ianuarie 2012, la nivelul Ministerului Educației funcționează o linie telefonică gratuită pentru sesizarea cazurilor de corupție din sistemul de învățământ, în timp real.

În domeniul **relațiilor de muncă**, perioada de referință a prezentului raport a fost marcată de adoptarea a două acte normative cu impact major, ambele fiind adoptate prin asumarea răspunderii Guvernului. În speță este vorba de modificarea Codului Muncii⁴ și de adoptarea unei noi legi a dialogului social, cu nerespectarea procedurilor de dialog, transparență și consultare. Ambele măsuri au venit preponderent ca răspuns la presiunea exercitată de angajatori, în contextul crizei financiare.

Principalele modificări aduse de noul cod al muncii vizează flexibilizarea condițiilor în care angajatorul poate contracta sau concedia personal, oferindu-i acestuia o marjă mai largă de acțiune. Totuși noile dispoziții ridică serioase probleme la aplicare în privința limitei între legalitate și exercitare a puterii discreționare a angajatorului de a termina anumite raporturi contractuale. Introducerea obiectivelor de performanță individuală și a criteriilor de realizare a acestora sunt două elemente binevenite pentru creșterea calității și randamentului muncii prestate, însă atragem atenția că ele trebuie stabilite astfel încât să fie realizabile în mod rezonabil de către angajați. Un element deosebit de important este acela al introducerii sancțiunii muncii la negru, atât a angajatorului care practică acest lucru, cât și a angajaților care acceptă această situație. Deși binevenită din punct de vedere al evaziunii fiscale, această măsură trebuie însoțită de măsuri de reducere a fiscalității, pentru a produce rezultate efective.

În ceea ce privește **legea dialogului social**, apreciem că o serie de reglementări aduse de aceasta sunt binevenite. Totuși atragem atenția că viciile de formă materializate în procedura utilizată pentru adoptarea sa sunt de natură să afecteze în mod grav beneficiile pe care texte normative importante ar putea să le aducă pentru normalizarea dialogului social tripartit veritabil. Între cele mai importante aspecte incluse în această lege amintim recunoașterea organizațiilor societății civile ca parteneri sociali cu rol în desfășurarea dialogului social și asigurarea transparenței și echilibrului negocierilor, precum și stabilirea unor criterii de reprezentativitate pentru sindicate, ceea ce pune capăt unui lung șir de manipulări în privința numărului real de susținători ai diverselor inițiative și utilizarea acestor mase ca instrument de negociere sau presiune politică.

Reforma sistemului sanitar din România a continuat în forță în decursul anului 2011, materializându-se într-o serie de acte normative, unele dintre ele iscând controverse extrem de ample. Dincolo de aspectele de ordin tehnic privind asigurarea continuității asistenței medicale primare, prin centrele de permanent, selecția și încadrarea personalului în funcție de anul absolvirii și parcurgerea programului de rezidențiat asociată cu stabilirea unor competențe detaliate în funcție de aceste criterii, una dintre principalele modificări

legislative vizează preluarea controlului asupra Casei Naționale de Asigurări de Sănătate de către Ministerul Sănătății, în ceea ce privește aplicarea politicilor și programelor în domeniul sanitar, și coordonarea sistemului de asigurări sociale de sănătate. Totodată Legea nr. 220/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății introduce sistemul de coplată pentru o parte dintre serviciile medicale și detaliază aspecte privind implementarea acestuia.

III.2. COMBATERE

Pe parcursul anului 2011 Ministerul Justiției a fost coordonatorul unui larg proces de consultare cu toți actorii interesați în vederea elaborării noii **Strategii Naționale Anticorupție**, a patra pentru România, valabilă pentru anii 2011-2014. Scopul declarat al acesteia este reducerea și prevenirea fenomenului corupției prin aplicarea riguroasă a cadrului normativ și instituțional în vederea maximizării impactului măsurilor anticorupție. Ea se axează în special pe recuperarea bunurilor provenite din infracțiuni, protecția avertizorilor de integritate, achizițiile publice, prevenirea și combaterea corupției politice și protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene în România. Trebuie subliniat faptul că această strategie include un set de obiective dedicat mediului de afaceri și stabilește un mecanism de monitorizare fără precedent, care presupune participarea tuturor factorilor interesați. Totodată procesul de elaborare a adus la masă instituții care până recent aveau poziții ireconciliabile și a permis reluarea dialogului și cooperării între acestea. Subsecvent Strategiei Naționale, o serie de alte instituții au adoptat propriile documente care să permit coordonarea și coroborarea măsurilor anticorupție pe segmental pe care îl vizează. Strategia MAI de prevenire a corupției 2011-2013 este o strategie proprie de luptă împotriva corupției formulată de către Ministerul Administrației și Internelor, ca urmare a unor semnale de alarmă trase de către mai multe studii în domeniu. În esență, această strategie este o continuare a procesului de prevenire și combatere a corupției la nivelul Ministerului, după încheierea Strategiei 2008-2010.

Din aceeași serie de documente strategice fac parte și Strategia de întărire a integrității în justiție, 2011-2016, adoptată de Consiliul Superior al Magistraturii în luna noiembrie 2011, Planul de acțiune pentru implementarea strategiei naționale anticorupție pe perioada 2012-2015 al Ministerului Sănătății, Planul anticorupție al Consiliului Concurenței pentru perioada 2012-2015, precum și politica publică în domeniu a Direcției Generale Anticorupție. Nu în ultimul rând, deși aparent izolată, adoptarea Ordinului 5/2011 pentru modificarea și completarea Normelor privind prevenirea și combaterea spălării banilor și a finanțării actelor de terorism prin intermediul pieței asigurărilor, vine să aducă unele clarificări în privința aplicării măsurilor sporite de diligență în vedere identificării clientele, și se subscrie politicii mai largi a României de **prevenire și combatere a spălării de bani, în special cu privire la persoanele expuse politic.**

III.3. SANȚIONARE

Începutul anului 2012 aduce cu sine și o posibilă soluție la intens disputata problemă a confiscării averii dobândite ilicit sau a averii nejustificate, așa numita confiscare extinsă. Noua reglementare trebuie înțeleasă și analizată pe fondul dispozițiilor constituționale care stabilesc că averea se prezumă a fi dobândită licit și al presiunii pentru stabilirea unui mecanism care să permită confiscarea averii chiar și atunci când infracțiunea predicat nu a fost încă constatată definitiv.

¹ Legea 129/2011 privind modificarea Legii 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, art. 98

² Legea nr. 24/2012 pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și a Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, Publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 51 din 23/01/2012, capitolul VII - Organizarea Inspecției Judiciare și statutul inspectorilor judiciari

³ Legea educației naționale nr. 1/2011, publicată în Monitorul Oficial nr. 18, 10.01.2011

⁴ Legea nr. 40/2011 publicată în Monitorul Oficial nr. 225 din 2011

I. EVOLUTII LEGISLATIVE

I.1. Prevenire

I.1.1. Legea pentru alegerea autorităților administrației publice locale ⁵

Legea privind autoritățile administrației publice locale modifică sistemul de alegere a primarului în sensul instituirii unui singur tur de scrutin pe baza votului majoritar, fără necesitatea atingerii unui prag de cvorum. Un al doilea tur de scrutin este posibil de organizat doar în caz de balotaj. Nici în această situație turul doi nu va fi organizat dacă unul dintre candidați iese din cursa electorală voluntar sau din motive fortuite.

Sistemul, binevenit din perspectiva economică asociată costurilor de organizare a alegerilor, poate ridica probleme de presiune și șantaj politic pentru a determina oponenții să renunțe la a participa la cel de-al doilea tur, cu impact asupra reprezentativității mandatului încredințat⁶. Totuși, pentru a putea fi eficient, acest sistem trebuie coroborat cu o sancționare strictă a oricăror demersuri întreprinse de oponenții politici pentru a defăima sau șantaja unul dintre candidați în sensul îndepărtării acestuia din cursa electorală.

I.1.2. Legea 133/2011 pentru modificarea Statutului polițistului ⁷

În ceea ce privește modificările aduse Statutului polițistului, acestea trebuie analizate pe fondul mai multor sesizări din perioada anterioară privind sistemul de promovare în funcție și excepțiile instituite. Noua reglementare vine să înlăture o serie dintre excepții și să instituie un regim mai rigid de promovare, care însă nu credem că va avea în mod necesar impact asupra calității activității desfășurate.

O altă modificare este legată de sistemul special de pensii de care beneficia personalul cu statut de polițist, sistem care a fost înlăturat. Nu în ultimul rând, pentru polițiștii care la data încetării raporturilor de serviciu în urma restructurării MAI nu îndeplinesc condițiile pentru a li se acorda pensie de serviciu, urmează să fie asigurate programe de reconversie profesională. Apreciem că pe fondul disputelor privind regimul preferențial de care s-au bucurat polițiștii, aceste măsuri apar ca binevenite pentru eficientizarea activității poliției și înlăturarea nepotismelor din sistem. Totuși ele nu sunt suficiente pentru remedierea vulnerabilităților din sistem și ar trebui însoțite de măsuri realiste de motivare a personalului către performanță profesională.

I.1.3. Legea privind executorii judecătorești ⁸

Textul legii nr. 154/2011 prevede în dispozițiile sale competența Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești pentru înființarea și administrarea Registrului electronic de publicitate a vânzării bunurilor supuse executării silite. Acesta va funcționa ca un sistem informatic prin intermediul căruia toți executorii judecătorești vor efectua publicitatea la nivel național a vânzării bunurilor mobile cu valoare mai mare de 2.000 de lei și a bunurilor imobile aflate în procedura de executare silite. În acest mod, Consiliul Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești va avea ca sarcină stabilirea procedurii de implementare a sistemului și de raportare a datelor.

De asemenea, legea prevede că înființarea Registrului electronic de publicitate a vânzării bunurilor supuse executării silite se va face într-un termen de cel mult un an de la intrarea în vigoare⁹. În conformitate cu noile modificări, se adaugă la abaterile disciplinare și omisiunea efectuării publicității vânzării bunurilor supuse executării silite prin Registrul Electronic, astfel că, va putea fi atrasă răspunderea disciplinara a executorilor judecătorești în cazul în care aceștia nu vor răspunde unui principiu important, acela al transparenței activității desfășurate. Considerăm a fi o completare extrem de utilă într-un mediu în care radiografia actuală a vânzării bunurilor rezultate din/supuse executării silite, nu pare a fi una transparentă și la dispoziția oricărui cetățean.

Prevederile noului Cod de procedură civilă¹⁰ menționează la art. 752 că sunt stabilite măsuri de restrângere a formalităților de publicitate pentru acele creanțe care nu depășesc valoare de 5000 lei sau atunci când bunurile sunt supuse pieirii, degradării, alterării sau deprecierei. În aceste situații, executorul judecătoresc va putea să restrângă formalitățile de publicitate numai la afișare și să scurteze atât termenul de înștiințare a debitorului și a creditorului deținător, cât și termenul de afișare.

I.1.4. Legea privind Acordul pentru înființarea Academiei Internaționale Anticorupție

România a ratificat Acordul pentru înființarea Academiei Internaționale Anticorupție ca organizație internațională prin Legea 87/2011. Scopul acesteia este de a promova prevenirea și combaterea fenomenului de corupției prin diverse programe educaționale anticorupție, prin inițierea și facilitarea cercetării privind toate aspectele corupției, oferirea de asistență tehnică în lupta împotriva corupției, și de asemenea, încurajarea cooperării internaționale și a rețelelor în lupta împotriva corupției.

Acordul de înființarea a Academiei Internaționale Anticorupție, dedicat tuturor statelor membre ale ONU și tuturor organizațiilor interguvernamentale, se dorește a promova o organizație internațională care să stea la baza prevenirii și combaterii eficiente și eficiente a corupției, dar mai ales încurajarea dialogului direct între susținătorii contracarării fenomenului de corupție. Mai mult, se dorește ca Academia să aibă o abordare de tip holistic și interdisciplinar în cercetarea fenomenului anticorupție.¹¹ Printre obiectivele sale, Academia Internațională Anticorupție abordează fenomenul corupției dintr-o perspectivă comprehensivă și interdisciplinară, ținând cont în mod corespunzător de diversitatea culturală, egalitatea de gen, precum și de recente evoluții în domeniul corupției, la nivel global și regional.

Acordul facilitează statelor părți consultarea și schimbul de informații cu privire la domeniile de interes. O prevedere extrem de importantă a acestui acord constă în precizarea faptului că toate consultările și schimburile de informații se realizează pe baza "aranjamentelor pe care părțile pot decide să le încheie în scopul păstrării confidențialității, caracterului restrictiv și securității informațiilor transmise."¹² Această prevedere va continua să se aplice și după încetarea acordului¹³, dar și în cazul retragerii uneia dintre părți, oferindu-se astfel un plus de garanție față de respectarea unui principiu extrem de important, acela al confidențialității informațiilor comunicate între state.

Reprezentantul României a fost ales la 19 decembrie 2011, în poziția de vicepreședinte al Comisiei Provizorii a Academiei Internaționale Anti-corupție (IACA). România va fi reprezentată de doamna Anca Jurma, procuror șef în cadrul Serviciului de Cooperare Internațională, Informare și Relații Publice din Direcția Națională Anticorupție. De asemenea, reprezentantul României va exercita președenția, ce revine grupului est-european (GEE), în prima parte a anului, Federația Rusă urmând să preia poziția pentru cea de-a doua jumătate a anului.

I.2. Combatere

I.2.1. Legea privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției

Legea 134/2011 vine să completeze regimul exercitării funcțiilor de demnitate publică, stabilind un nou set de incompatibilități pentru funcțiile de deputat și senator. Astfel se stabilește că funcția de președinte, vicepreședinte, secretar și trezorer al federațiilor și confederațiilor sindicale este incompatibilă cu funcția de deputat și senator. Măsura se dorește a fi venită în scopul evitării influenței factorului politic la nivelul structurilor sindicale.¹⁴

Trebuie să atragem atenția asupra faptului că în materia conflictelor de interese și incompatibilităților care vizează demnitățile de deputat și senator există o pleiadă de

reglementări cu conținut cel puțin discordant, dacă nu chiar antagonic, care îngreunează foarte mult aplicarea lor și care lasă loc interpretărilor și nsubiectivismului.

I.2.2. Legea pentru modificarea și completarea legii privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local

Legea privind exproprierea pentru cauză de utilitatea publică fost modificată și completată în de cursul anului 2011 de două ori, astfel că, identificăm printre acestea ca fiind importante de specificat următoarele modificări și completări: obligația expropriatorului de a afișa listele imobilelor ce urmează a fi expropriate și care fac parte din coridorul de expropriere și de asemenea, de a consemna sumele individuale reprezentând plata despăgubirii la dispoziția proprietarilor de imobile¹⁵. Prealabil acestor obligații legea prevede drept condiție aprobarea indicatorilor tehnico – economici, a documentațiilor de urbanism și amenajare a teritoriului sau a documentațiilor topo-cadastrale. Prin urmare, noua reglementare propune ca pe lângă aprobarea indicatorilor tehnico-economice să fie solicitată și documentația de urbanism și amenajare a teritoriului sau a documentațiilor topo-cadastrale.¹⁶

Conform noului text de lege, sunt declarate de utilitate publică și lucrările referitoare la reabilitare și modernizare a infrastructurii de alimentare cu apă, a infrastructurii de apă uzată și lucrările de construcție, reabilitare și modernizare a stațiilor de epurare¹⁷. De asemenea, o altă modificare adusă de noua reglementare constă în reducerea termenului în care proprietarii imobilelor ce urmează a fi expropriate, trebuie să se prezinte la sediul expropriatorului, astfel că, de la termenul prevăzut de vechea reglementare, de 30 de zile, obligația prezentării se va realiza în termen de 20 de zile de la data notificării intenției de expropriere a imobilului. Proprietarii imobilelor cuprinse în listă au obligația prezentării la sediul expropriatorului, în vederea stabilirii unei juste despăgubiri și a termenului de eliberarea a imobilului, care nu poate fi mai mic de 30 de zile lucrătoare.¹⁸

Aceste amendamente au fost adoptate din nevoia de a accelera procesul de expropriere, pe fondul întârzierilor majore în finalizarea lucrărilor de infrastructură ca urmare a blocării acestor proceduri, însă atragem atenția că aplicarea lor trebuie să se realizeze în deplină conformitate cu standardele de protecție a dreptului de proprietate privată, stabilite atât prin Constituție cât și prin Convențiile internaționale la care România este parte și care în această materie se aplică cu prioritate față de dreptul intern.

I.2.3. Ordonanței de urgență a Guvernului privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii¹⁹

Textul actual aduce modificări în cazul pragurilor stabilite în efectuarea contractelor de achiziții publice. Astfel, se prevede că în realizarea obligației autorității contractante de a realiza achiziții directe pentru fiecare achiziție de produse, servicii ori lucrări care nu depășesc echivalentul a 15000 de euro, achiziția se realizează pe bază de document justificativ, eliminându-se obligația autorităților contractante de a asigura obținerea și păstrarea documentelor justificative care dovedesc efectuarea oricărei achiziții directe și care ținea loc de contract de achiziții publice.²⁰

Spre deosebire de vechile dispoziții, care prevedeau că autoritatea contractantă are obligația de a atribui contractul de achiziție publică prin aplicarea procedurilor de licitație deschisă sau licitație restrânsă, noul act normativ prevede că acest lucru este posibil doar în situația în care valoarea estimată este egală sau mai mare decât 125.000 euro pentru contractul de furnizare, 125.000 euro pentru contractul de servicii și 4.845.000 euro pentru contractul de lucrări.²¹

Noile reglementări prevăd de asemenea că Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice evaluează, înainte de transmiterea

spre publicare a invitației/anunțului de participare, conformitatea cu legislația aplicabilă din domeniul achizițiilor publice a documentației de atribuire aferente contractelor de achiziție publică care intră sub incidența prevederilor prezentei ordonanțe de urgență.

Astfel, în termen de maximum 14 zile de la data primirii documentației în SEAP, Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice are obligația de a emite autorității contractante acceptul în vederea inițierii procedurii de atribuire, dacă prevederile din documentația de atribuire sunt conforme cu prevederile legale privind achizițiile publice; sau de a informa autoritatea contractantă asupra neconformităților constatate la nivelul documentației de atribuire și a motivului pentru care acestea nu sunt în concordanță cu prevederile legale. O altă precizare reglementată de noul text legal, constă în introducerea obligativității corelării criteriilor precizate în anunț cu cele trecute în documentația de atribuire. De asemenea, reglementarea prevede sub sancțiunea anulării procedurii că o dată stabilite și publicate criteriile nu mai pot fi modificate sau completate.²²

Pe lângă vechile prevederi ale Ordonanței de Urgență privind atribuirea contractelor de achiziții publice care menționau că autoritatea contractantă are obligația de excludere din procedura aplicată pentru atribuirea contractului de achiziție publică orice ofertant/candidat despre care are cunoștință că în ultimii 5 ani a fost condamnat prin hotărârea definitivă a unei instanțe judecătorești, pentru participare la activități ale unei organizații criminale, pentru corupție, pentru fraudă și/sau pentru spălare de bani, noul text legal adaugă și alte motive care să ducă la excludere. Astfel un ofertant va putea fi exclus de la procedură și în cazul în care a intrat în faliment ca urmare a hotărârii pronunțate de judecătorul-sindic; sau dacă în ultimii 2 ani nu și-a îndeplinit sau și-a îndeplinit în mod defectuos obligațiile contractuale, din motive imputabile ofertantului în cauză, fapt care a produs sau este de natură să producă grave prejudicii beneficiarilor acestuia; sau în cazul în care a fost condamnat, în ultimii trei ani, prin hotărârea definitivă a unei instanțe judecătorești, pentru o faptă care a adus atingere eticii profesionale sau pentru comiterea unei greșeli în materie profesională.²³

I.2.4. Ordinul Ministrului privind aprobarea Testelor de Integritate

Ordinul Ministrului Administrației și Internelor nr. 256/2011 aduce o reglementare extrem de importantă - stabilește cadrul legislativ pentru procedura de testare a integrității profesionale a personalului Ministerului Administrației și Internelor, deși aceste testări au fost realizate și înainte de existența acestor reglementări. Prin acest Ordin se dorește furnizarea unui temei legal pentru efectuarea unor teste de integrității prin care să se verifice acele riscuri care favorizează la comiterea unor fapte de corupție la nivelul personalului MAI.

Metoda de testare folosită de D.G.A. constă în “crearea unei situații virtuale similare celei cu care personalul se confruntă în exercitarea atribuțiilor de serviciu materializate prin operațiuni disimulate, circumstanțiate de comportamentul acestuia, în vederea stabilirii reacției și a conduitei adoptate”. Testarea integrității va fi făcută la inițiativa DGA sau la solicitarea structurilor MAI oricărei persoane care face parte din cadrul structurii MAI. Conform Ordinului obiectivul acestor teste este acela de a preveni faptele de corupție în care ar putea fi implicat personalul M.A.I. Din această prevedere am putea constata că presiunea exercitată de existența acestor teste ar putea fi considerată un mecanism de stopare a faptelor de corupție. Totodată, în acord cu această prevedere se interzice folosirea activității de testare care are ca scop știrbirea autorității, prestigiului, imaginii persoanelor testate ori intereselor legale circumscrise funcției pe care o dețin.

Rezultatul acestor teste va consta în sesizarea din oficiu a DGA, încheind un proces-verbal în acest sens, în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală, iar dacă, în urma sesizării, organele competente constată că fapta nu constituie infracțiune, D.G.A. îl informează pe șeful structurii/instituției din care face parte persoana supusă testării, care dispune măsuri disciplinare și/sau administrative, conform dispozițiilor legale, care se aduc la cunoștința D.G.A.

I.3.1. Ordonanței de urgență a Guvernului privind ajutorul public judiciar în materie civilă²⁴

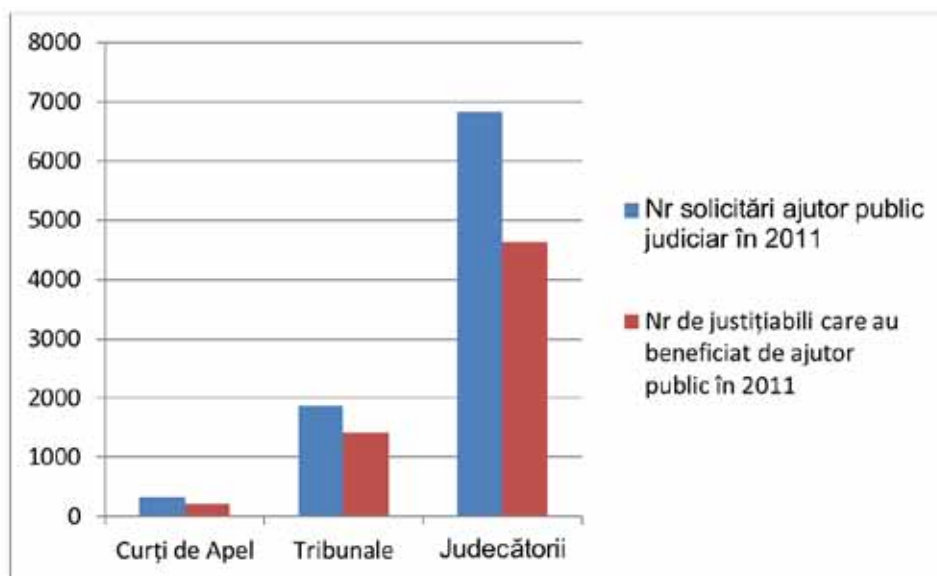
Noua reglementare prevede că ajutorul public judiciar se poate acorda, separat sau cumulativ, doar sub forma plății onorariului pentru asigurarea reprezentării, asistenței juridice și, după caz, a apărării, printr-un avocat numit sau ales, pentru realizarea sau ocrotirea unui drept ori interes legitim în justiție sau pentru prevenirea unui litigiu; plății expertului, traducătorului sau interpretului folosit în cursul procesului, și sub forma plății onorariului executorului judecătoresc sau ajutorul judiciar sub forma scutiri, reduceri, eșalonări sau amânări de la plata taxelor judiciare prevăzute de lege, inclusiv a celor datorate în faza de executare silită.

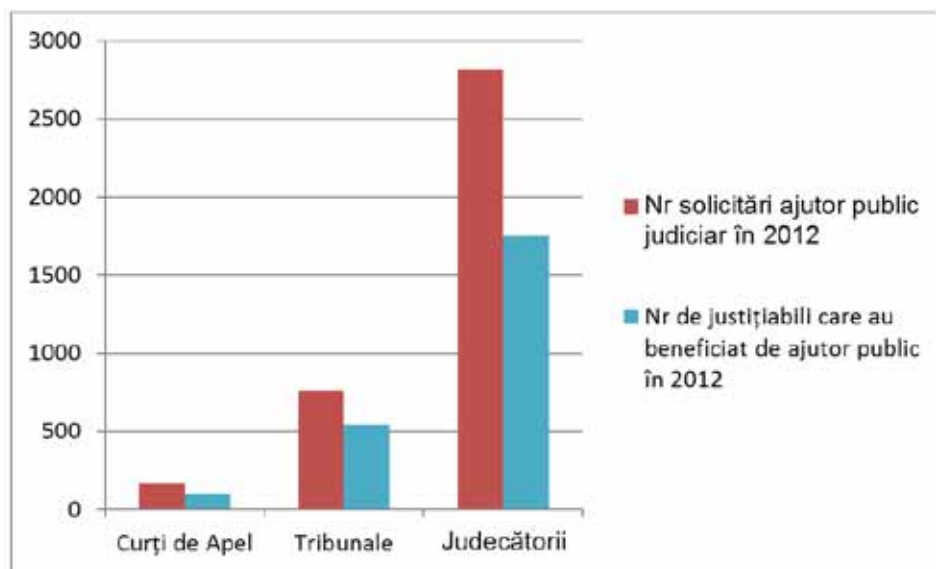
Această reglementare prevede o scădere a valorii ajutorului judiciar de la 12 salarii minime brute la 10 salarii minime brute, astfel că, oricare dintre formele de ajutor judiciar nu poate depăși în cursul unei perioade de un an, suma echivalentă cu 10 salarii minime brute pe țară la nivelul anului în care a fost formulată cererea de acordare.²⁵

Noua reglementare aduce, totodată, o schimbare în rândul categoriilor de persoane care pot obține ajutor public judiciar, astfel că, dacă înainte se acorda ajutor judiciar pentru persoanele al căror venit mediu lunar pe membru de familie se situa sub nivelul de 500 lei, prin noua reglementare se ajunge la acordarea ajutorului judiciar pentru acele persoane care au un venit mediu lunar sub 300 lei, sume care sunt acordate în întregime de către stat. De asemenea, dacă în vechea reglementare se acorda ajutor public judiciar în proporție de 50% pentru persoanele care beneficiau de un venit mediu lunar sub nivelul de 800 lei, noua reglementare stabilește acordarea ajutorului judiciar în proporție de 50% în acele cazuri în care venitul mediu este sub nivelul de 600 lei.²⁶

Aceste modificări sunt de natură să limiteze numărul celor care pot beneficia de acest ajutor, numărul celor cu venituri sub 300 lei fiind în mod natural mai mic decât al celor cu venituri sub 500 lei, ce poate avea un impact negativ asupra ocrotirii dreptului la apărare și accesului la justiție al cetățeanului. Dincolo de ajustările financiare, reglementarea suferă însă în continuare de vicii în privința mecanismelor de asigurare a calității serviciilor oferite în cadrul serviciilor de ajutor public judiciar.

Un studiu al Transparency International România care urmează a fi dat publicității arată că:

I.3.2. Legea pentru modificarea și completarea OG privind autorizarea experților criminaliști care pot fi recomandați de părți să participe la efectuarea expertizelor criminalistice

Legea nr. 156/2011 aduce o serie de modificări și completări asupra OG nr. 75/2000, astfel că, potrivit noului act normativ, se specifică faptul că expertizele criminalistice vor putea fi efectuate atât de experții criminaliști autorizați care își desfășoară activitatea în cadrul institutelor publice sau în cadrul laboratoarelor publice, cât și de către experții criminaliști care își desfășoară activitatea în cadrul laboratoarelor private de specialitate, păstrându-se însă independența în formularea și exprimarea opiniilor științifice.²⁷ Noul act normativ prevede existența unui tabel la nivel național care prezintă ansamblul institutelor și laboratoarelor publice și private autorizate.²⁸

Considerăm a fi important de specificat faptul că autorizarea laboratoarelor private de expertiză criminalistică presupune și îndeplinirea unui set de condiții, astfel că, înainte de primirea autorizației, se va verifica capacitatea tehnică a laboratorului privat, se va verifica îndeplinirea condițiilor legale privind autorizarea, dar și competența experților criminaliști care vor activa în cadrul laboratorului.

Pentru autorizarea laboratoarelor private de expertiză criminalistică, legea prevede constituirea la nivel național, prin Hotărâre a Guvernului, a unei comisii care va număra în componența sa 2 experți criminaliști din cadrul instituțiilor publice în care își desfășoară activitatea experții criminaliști, 2 reprezentanți având calitatea de experți criminaliști din cadrul asociațiilor profesionale ale experților criminaliști și un reprezentant al mediului academic desemnat de Academia Română. Totodată, textul legii prevede ca durată de valabilitate a laboratoarelor de expertiză criminalistică, termenul de 5 ani, fără a se preciza ce se va întâmpla după această perioadă. Se va impune din nou verificarea îndeplinirii condițiilor de autorizare ca laborator privat, având în vedere că pe parcursul acestei perioade laboratoarele private sunt supuse supravegherii permanente realizată prin verificări.

Important de precizat ar mai fi modificarea adusă de legea nr. 156, care prevede că pentru acreditarea ca expert criminalist se impune obligativitatea de a desfășura în mod neîntrerupt o activitate de profil de cel puțin patru ani, având studii de specialitate în domeniu.²⁹ De asemenea, o altă condiție pentru a primi autorizarea de expert criminalist, prevede că persona nu trebuie să fi suferit o condamnare definitivă pentru o infracțiune săvârșită în împrejurări legate de exercitarea profesiei sau pentru o altă infracțiune săvârșită cu intenție.³⁰ Vechea reglementare prevedea că nu se îndeplinește criteriul de autorizare pentru cei care săvârșeau o infracțiune în împrejurări legate de exercitarea profesiei sau

alte infracțiuni săvârșite cu intenție, pentru care legea prevedea o pedeapsă cu închisoarea de 5 ani sau mai mare.

Retragerea calității de expert criminalist autorizat se face prin ordin al ministrului justiției, în situația în care expertul criminalist autorizat nu mai are capacitate de exercițiu deplină; se dovedește ca nu a absolvit studii superioare, dovedite cu diplomă; nu mai este apt din punct de vedere medical pentru îndeplinirea calității de expert; și a suferit o condamnare definitivă pentru o infracțiune săvârșită în împrejurări legate de exercitarea profesiei sau alte infracțiuni săvârșite cu intenție.

Se aduce o completare foarte importantă pentru menținerea și promovarea integrității la nivelul activității de expertiză prin introducerea unui nou articol al cărui text prevede că experții criminaliști autorizați au obligația de a respecta regulile Codului deontologic, care se aprobă prin ordin comun al ministrului justiției și al ministrului administrației și internelor. De asemenea, este introdus în textul legii anexa referitoare la “Regulamentul privind autorizarea laboratoarelor private de expertize criminalistice”. Conform textului noului actului normativ sunt considerați experți oficiali în sensul Codului de procedură penală experții criminaliști autorizați să efectueze expertize criminalistice, potrivit legii nr. 156/2011.³¹

Considerăm această lege ca fiind necesară în sensul în care aceasta reglementează statutul personalului care funcționează în cadrul INEC. Astfel, reglementarea statutului personalului este inclusă într-un capitol distinct, denumit personalul de specialitate criminalistică și personalul care ocupă funcții de specialitate criminalistică din cadrul INEC. Completările aduse stabilesc principiile care stau la baza exercitării profesiei de expert criminalist, incompatibilitățile și interdicțiile pe care trebuie să le respecte personalul de specialitate criminalistică, modul de recrutare și numire în funcție, aspectele privind formarea profesională continuă și evaluarea personalului. De asemenea, în cadrul noilor completări este stabilit regimul juridic al promovării în grade profesionale, al accesului la funcții de conducere, precum și răspunderea disciplinară și regimul juridic aplicabil în cazul suspendării, eliberării din funcție.

Acest act normativ aduce completări și Legii nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, prin introducerea unui nou capitol aplicabil personalului de specialitate criminalistică și personalului care ocupă funcții auxiliare de specialitate criminalistică din cadrul INEC. Completările aduse legii 567/2004 specifică principiile aplicabile profesiei de expert criminalist în cadrul INEC, astfel, expertul criminalist trebuie să își îndeplinească întreaga activitate cu imparțialitate, independență, obiectivitatea și profesionalism, astfel încât, să nu prejudicieze imaginea și prestigiul instituției în care își desfășoară activitatea. Așa cum reiese în urma modificărilor din legea 567/2004, profesia de expert criminalist în cadrul INEC este incompatibilă cu următoarele: participarea la efectuare expertizelor criminalistice în perioada în care dețin această calitate, efectuarea expertizelor criminalistice în afara celor realizate în cadrul INEC; oferirea de consultații de specialitate. De asemenea profesia de expert criminalist este incompatibilă cu funcția de lucrători operativi, inclusiv acoperiți, informatori sau colaboratori ai serviciilor de informații.

Aceste incompatibilități aferente profesiei de expert criminalist sunt aplicate și celorlalte categorii de personal care funcționează în cadrul INEC. Cât privește recrutarea și numirea în funcție a personalului de specialitate criminalistică și a personalului care ocupă funcții auxiliare de specialitate criminalistică, aceasta se realizează pe baza concursului, cu respectarea principiilor privind egalitatea și transparența procedurii de recrutare și numire.

Pentru ocuparea funcțiilor de specialitate criminalistică noul capitol introdus de legea precizează ca și condiții cumulative necesare a fi de îndeplinit următoarele: să aibă studii superioare de lungă durată, cu diplomă de licență în domeniul specializării în care candidează; să nu aibă antecedente penale, să nu aibă cazier fiscal și să se bucure

de o bună reputație; să cunoască limba română și să aibă domiciliul în România; să aibă cunoștințe de operare pe calculator; să fie apt din punct de vedere medical și psihologic pentru exercitarea funcției; să nu fi fost agent sau colaborator al organelor de securitate ca poliție politică; să cunoască o limbă străină de circulație internațională, la nivel mediu.³²

Totodată, activitatea personalului de specialitate criminalistică este supus unei evaluări anuale în urma căreia i se va acorda unul dintre următoarele calificative: foarte bine, bine, satisfăcător sau nesatisfăcător, calificativ care poate fi contestat în fața Consiliului INEC, într-un termen de 30 de zile în cazul în care acesta este nemulțumitor. În situația în care expertul care primește în urma a două evaluări consecutive calificativul “nesatisfăcător” și care nu a promovat examenul final, ca urmare a frecventării cursurilor de formare profesională, este eliberat din funcție pentru incapacitate profesională, la propunerea Consiliului institutului, de către director.³³

Cu privire la drepturile și îndatoririle personalului de specialitate criminalistică și ale personalului care ocupă funcții auxiliare de specialitate criminalistică legea stabilește ca acestea se stabilesc în funcție de locul și rolul acestora în desfășurarea activității de justiție, de răspunderea și complexitatea îndeplinirii funcției deținute, de interdicțiile și incompatibilitățile prevăzute de lege pentru aceste categorii de personal și urmărește garantarea independenței și imparțialității acestora.

Răspunderea personalului de specialitate criminalistică și a personalului care ocupă funcții auxiliare de specialitate criminalistică răspund disciplinar, civil, administrativ și penal, în condițiile legii.³⁴ Astfel că, personalul de specialitate criminalistică și personalul care ocupă funcții auxiliare de specialitate criminalistică răspund disciplinar pentru abaterile de la îndatoririle de serviciu, precum și pentru faptele care afectează prestigiul justiției.

Constituie abateri disciplinare: refuzul de a executa la timp sarcinile încredințate în mod legal de superiorul ierarhic, precum și neexecutarea acestora din neglijență, în condițiile cerute și conform indicațiilor primite; părăsirea locului de muncă și lipsa de la serviciu fără aprobarea celui în drept să acorde învoire; încălcarea normelor de protecție, igienă și securitate a muncii, precum și a regulilor de prevenire și stingere a incendiilor; încălcarea normelor de comportare civică și etică sau folosirea unui limbaj inadecvat în cadrul relațiilor de muncă.³⁵

Constituie abatere disciplinară gravă oricare dintre următoarele fapte: absența nemotivată de la serviciu timp de 3 zile consecutiv; plecarea în concediu de odihnă sau concediu fără plată înainte ca acesta să fie aprobat de angajator; refuzul repetat de a executa la timp sarcinile încredințate în mod legal de superiorul ierarhic, precum și neexecutarea acestora din neglijență, în condițiile cerute și conform indicațiilor primite; asumarea de obligații sau responsabilități față de persoane, organe ori organizații, interne sau internaționale, în numele INEC sau în nume propriu, pe baza calității de salariat, fără acordul sau împuternicirea prealabilă a angajatorului.³⁶

Pentru abaterile disciplinare săvârșite de personalul de specialitate criminalistică sau de personalul care ocupă funcții auxiliare de specialitate criminalistică, se efectuează o cercetare disciplinară prealabilă și se stabilește în raport cu gravitatea acestora, se aplică sancțiunea (avertisment, revocare, excludere din profesie).

I.3.3. Legea privind interzicerea activității de cămătărie³⁷

Anul 2011 aduce o reglementare foarte importantă în contextul economic actual, asupra unui fenomen care afectează societatea, cămătăria. Prezenta reglementare are ca obiect definirea noțiunilor de “camătă” și “cămătar”, cu scopul de a interzice activitatea de cămătărie sub sancțiune penală. Actul normativ prevede o definiție sumară a noțiunii de camătă ca fiind darea de bani cu dobândă, cu îndeletnicire, de către o persoană neautorizată constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoarea de la 6 luni la 5 ani, iar sumele de bani obținute prin săvârșirea infracțiunii respective se confiscă.

Legea privind interzicerea activității de cămătărie se dorește a fi un instrument tranzitoriu până la intrarea în vigoare a noului cod penal, pentru sancționarea acestui fenomen cu o expansiune extremă în ultima perioadă. Modul în care această reglementare este formulată ridică însă serioase semne de întrebare privind utilitatea ei practică prin raportare la fenomenul infracțional întâlnit în practică. Calificarea ca infracțiune doar a faptei practicate ca îndeletnicire, adică cu caracter repetitiv, sau acordarea de sume de bani cu dobândă, în condițiile în care de regulă dobânda este mascată în corpul principal al împrumutului sunt doar câteva elemente care vor zădărnici sancționarea efectivă a cămătăriei ca faptă penală.

I.3.4. Codul Civil ³⁸

De la prima versiune a Proiectului privind Codul civil din 2004 și după o serie îmbunătățiri asupra proiectului, s-a ajuns în 2011 la elaborarea Codului Civil. Anul 2011 aduce o schimbare extrem de importantă pentru sistemul judiciar și pentru întreaga societate, intrarea în vigoare a Noul Cod Civil, care se dorește să răspundă nevoilor instituționale și sociale actuale din România. Intrarea în vigoare a Noului Cod Civil este un pas făcut de România pentru a răspunde solicitărilor Comisiei Europene de a reforma sistemul judiciar și de a lupta împotriva corupției. În conformitate cu expunerea de motive care a stat la baza proiectului de act normativ, prin Codul Civil se urmărește ideea de a promova o concepție monistă de reglementare a raporturilor de drept privat într-un singur cod - Codul civil. Tocmai de aceea, proiectul a incorporat totalitatea reglementărilor privitoare la persoane, relațiile de familie și relațiile comerciale. Dispozițiile prezentului cod reglementează raporturile patrimoniale și nepatrimoniale dintre persoane, ca subiecte de drept civil, astfel că, toate reglementările privitoare la persoane și relațiile de familie au fost încorporate în Codul Civil.

Noul Cod civil aprobat prin Legea nr. 287/2009, prin asumarea răspunderii guvernului și prin Legea nr. 71/2011 de punere în aplicare a legii privind Codul civil, aduce o serie de schimbări devenind astfel, un instrument de noutate cu privire la aspectele fundamentale ale existenței individuale și sociale, promovând soluții noi, revizuiind instituții devenite clasice și punând în valoare principii recunoscute în plan internațional. Astfel, Codul civil prevede ca totalitatea reglementărilor privitoare la persoane, relațiile de familie și relațiile comerciale să fie încorporate în acesta. Considerăm că intrarea în vigoare a noului Cod civil a necesitat și încă mai necesită eforturi semnificative pentru punerea lor în aplicare în mod corect, unitar, coerent și sistematic, astfel:

În Cartea I, Despre persoane (scopul reglementărilor propuse este recunoașterea, ocrotirea și apărarea, în mod legal a drepturilor și libertăților civile ale persoanei fizice în acord cu ordine publică, precum și crearea unui cadru legal general, modern și unitar, aplicabil tuturor persoanelor juridice) vom identifica ca principale elemente de noutate în ceea ce privește instituția persoanei fizice următoarele: perfecționarea regimului lipsei capacității de exercițiu, prin enumerarea exemplificativă a persoanelor lipsite de capacitatea de exercițiu: precizarea actelor care pot fi făcute de cel incapabil; recunoașterea expresă a dreptului reprezentantului legal de a face singur acte, atunci când legea nu prevede altfel; recunoașterea dreptului ocrotitorului legal al minorului cu capacitate restrânsă de exercițiu de a ataca cu acțiune în nulitate actele făcute de minor fără încuviințarea sa, în scopul oferirii unei protecții minorului; includerea unor reglementări specifice referitoare la ocrotirea drepturilor la viață, la sănătate și integritate, a dreptului la viață privată și la demnitatea persoanei, precum și la respectul persoanei decedate; consacrarea dreptului la domiciliu și reședință, a unicității acestora.

În ceea ce privește ocrotirea persoanei fizice, sunt reglementate: măsurile de ocrotire ce pot fi luate cu privire la persoanele fizice; cazurile de instituire a tutelei; condițiile acceptării de donații de către tutore în numele minorului; cazurile de nulitate relativă în situația încheierii unor acte juridice între tutore, soțul ori ruda sa și minor; reglementarea regimului sumelor de bani necesare întreținerii minorului și a obligațiilor tutorelui în acest scop. Totodată, Codul civil acordă o importanță deosebită problemelor legate de constituirea valabilă a persoanei juridice, respectiv de nulitatea persoanei juridice.

Ca noutate absolută adusă de Codul Civil identificăm: protecția drepturilor personal nepatrimoniale prin mijloace juridice specific, astfel se prevede dreptul celui vătămat sau amenințat cu o atingere ilicită adusă personalității sale să ceară oricând instanței interzicerea săvârșirii faptei ilicite, dacă este iminentă; încetarea încălcării și interzicerea ei pentru viitor; constatarea caracterului ilicit al faptei săvârșite.

În Cartea a-II-a, *Despre familie*, este regândită instituția familiei prin renunțarea la ideea existenței unui cod distinct care să reglementeze acest domeniu.

Cartea a-III-a, Despre bunuri urmărește unificarea dispozițiilor privind bunurile, dreptul de proprietate și celelalte drepturi reale, existente în reglementări separate. Principalele elemente de noutate aduse în Cartea a-III-a sunt: în materia accesunii s-a făcut distincție între lucrările autonome și lucrările adăugate, între lucrările necesare și cele voluptuare, fiecărei dintre aceste categorii suplindu-i-se un regim juridic specific; o nouă soluție aplicabilă în cazul încheierii de către un singur coproprietar, a unor acte juridice asupra bunului comun cu nerespectarea regimului juridic al exercitării dreptului de proprietate comună pe cote-părți obișnuită, astfel, proprietarului vătămat i se recunoaște dreptul să exercite dreptul exercite acțiunile posesorii împotriva terțului care a intrat în posesia bunului comun în urma încheierii actului; limitarea dreptului de suprafață la 99 ani, înlocuind actuala reglementare ce prevedea perpetuitatea dreptului de suprafață; s-a reglementat posibilitatea dobândirii prin uzucapiune tabulară a tuturor servituțiilor pozitive, excluzându-se în mod explicit posibilitatea dobândirii prin uzucapiune a servituțiilor negative.

Cartea a-IV-a, Despre moștenire și libertăți, cu titlu de noutate putem preciza: reglementarea cazurilor de nedemnită absolută și nedemnită judiciară, efectele nedemnității; integrarea dispozițiilor privind drepturile de moștenire ale soțului supraviețuitor, prevăzute de legea 319/1944.³⁹ De asemenea, sunt aduse și o serie de îmbunătățiri referitoare la transmisiunea și partajul moștenirii: sunt tratate în mod unitar opțiunea succesorală și petiția de ereditate, este instituită o „distincție clară între raportul donațiilor și cel al datoriiilor, este inclus soțul supraviețuitor între cei obligați la raport și este concepută o modalitatea de evaluarea bunurilor raportate unitară și modernă.

La o scurtă privire asupra Codul civil identificăm ca noutăți absolute aduse de acesta: protecția drepturilor personal nepatrimoniale prin mijloace juridice specifice, reglementarea expresă a celui vătămat sau amenințat; o regândire a modalităților de reglementarea a materiei în privința familiei, renunțându-se la ideea unui cod distinct care să reglementeze acest domeniu; la titlul II al Codului, cartea a II-a sunt aduse noutăți absolute în privința reglementărilor care privesc instituția căsătoriei.

De asemenea, prin noul Cod Civil au fost introduse în legislația românească și instituții precum: Convenția matrimonială, Autoritatea părintească comună, Acțiunea în revendicare, Apărarea drepturilor nepatrimoniale, Limitele juridice ale dreptului de proprietate privată, Proprietatea Comună, Proprietatea Periodică, Dezmembrămintele dreptului de proprietate privată, Cauza penală, Răspunderea pentru fapta altuia, Încheierea contractului, Garanțiile personale, Regimul obligațiilor complexe, Transmiterea moștenirii, Reglementarea obligațiilor, Fiducia, Impreviziunea și Regimul juridic al prescripției.

În condițiile în care Codul Civil este un act normativ fundamental, dorim să atragem atenția asupra faptului că intrarea în vigoare a acestuia trebuie să răspundă priorităților fundamentale ale societății. Noul cod a devenit aplicabil efectiv în luna octombrie 2011, cu ajutorul adoptării mai multor legi de punere în aplicare și de stabilire a unor măsuri tranzitorii. Aplicarea acestuia s-a făcut până la jumătatea lunii iulie 2012 concomitent cu vechiul cod de procedură civilă, ceea ce a pus în discuție elemente de compatibilitate între instituțiile și procedurile stabilite în cele două. În continuare există însă dispoziții ale codului civil care nu se aplică până către sfârșitul anului 2012, ceea ce face anevoioasă interpretarea și aplicarea unitară a legislației. Este prematură o evaluare a impactului acestei noi reglementări, dar apreciem că vor fi întâlnite dificultăți în materia

unificării practicii din perspectiva aplicării în timp a diferitelor texte legale.

Codul penal este prevăzut a intra în vigoare în cursul lunii iulie 2012, asemenea celui de procedură penală, ambele coduri urmând a ridica serioase probleme din perspectiva capacității administrative a sistemului judiciar de a pune în practică noile instituții. Atragem atenția că intrarea în vigoare a noului Cod Penal, în condițiile actualelor limite de pedeapsă și a termenelor de prescripție aferente este de natură să conducă la o amnistie generală mascată, dat fiind că multe dintre faptele săvârșite înainte de intrarea sa în vigoare nu vor mai putea fi cercetate și sancționate ca urmare a aplicării legii penale mai favorabile.

⁵ *Legea 129/2011 privind modificarea Legii 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale Publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 444 din 24/06/2011*

⁶ *Legea 129/2011 privind modificarea Legii 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, art. 98*

⁷ *Legea 133/2011 și Ordonanța de Urgență a Guvernului 107/2011 pentru modificarea Statutului polițistului*

⁸ *Legea 154/2011 pentru modificarea și completarea Legii 188/2000 privind executorii judecătorești publicată în Monitorul Oficial nr. 510, 19.07.2011*

⁹ *a se vedea <http://www.registruexecutari.ro/>*

¹⁰ *Codul de procedură civilă, art 751 și art. 752, publicat în Monitorul Oficial nr. 485, 15.07.2010*

¹¹ *Legea 87/2011 privind ratificarea Acordului pentru înființarea Academiei Internaționale Anticorupție ca organizație internațională, semnat de România la Viena, la 2 septembrie 2010*

¹² *Acordul pentru Înființarea Academiei Internaționale anti-corupție, Articolul XII: "Consultarea și schimbul de informații", pct. 2*

¹³ *Conform art. XXI, părțile la prezentul acord, acționând în unanimitate, pot înceta oricând aplicarea prezentului acord și a activității Academiei prin notificare scrisă adresată depozitarului. Decizia cu privire la bunurile Academiei ramase după achitarea obligațiilor legale va fi dispusă în conformitate cu hotărârea unanima a Adunării. Prevederile acordului vor continua să fie aplicate după încetarea acestuia, în măsura în care este necesar pentru a se dispune cu privire la bunuri și lichidarea conturilor*

¹⁴ *Legea 134/2011 pentru modificarea Legii 161/ 2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției*

¹⁵ *Legea nr. 90/2011 și 205/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local*

¹⁶ *Legea 90/2011 pentru modificarea și completarea Legii 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, art. 7*

¹⁷ *Legea 205/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, art. 2, alin. 1, lit h*

¹⁸ *Legea 205/2011 pentru modificarea și completarea Legii 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, art. 8*

¹⁹ *Legea 279/2011 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii*

²⁰ *Ordonanță de urgență nr. 34/2006, privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, art. 19*

- ²¹ *Legea 279/2011 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, art. 20*
- ²² *Ordonanță de urgență nr. 34/2006, privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, art. 179, alin. 1- 4*
- ²³ *Ordonanță de urgență nr. 34/2006, privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, art 190, alin. 2*
- ²⁴ *Legea 251/2011 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă)*
- ²⁵ *Legea 251/2011 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă, art. 7*
- ²⁶ *Legea 251/2011 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă, art. 8 (1), 8 (2)*
- ²⁷ *Legea nr. 156/2011 privind modificarea și completarea OG nr. 75/2000 privind autorizarea experților criminaliști care pot fi recomandați de părți să participe la efectuarea expertizelor criminalistice, art. 1, alin.1*
- ²⁸ *Legea nr. 156/2011 privind modificarea și completarea OG nr. 75/2000 privind autorizarea experților criminaliști care pot fi recomandați de părți să participe la efectuarea expertizelor criminalistice, art. 1, alin. 3*
- ²⁹ *Legea nr. 156/2011 privind modificarea și completarea OG nr. 75/2000 privind autorizarea experților criminaliști care pot fi recomandați de părți să participe la efectuarea expertizelor criminalistice, art. 4, alin. 1, lit d*
- ³⁰ *Legea nr. 156/2011 privind modificarea și completarea OG nr. 75/2000 privind autorizarea experților criminaliști care pot fi recomandați de părți să participe la efectuarea expertizelor criminalistice, art. 4lit. f*
- ³¹ *Legea nr. 156/2011 privind modificarea și completarea OG nr. 75/2000 privind autorizarea experților criminaliști care pot fi recomandați de părți să participe la efectuarea expertizelor criminalistice, art. II, lin. 3*
- ³² *Legea nr. 156/2011 privind modificarea și completarea legii nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, art. 89¹³*
- ³³ *Legea nr. 156/2011 privind modificarea și completarea legii nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, art. 89¹⁷ - 89¹⁹*
- ³⁴ *Legea nr. 156/2011 privind modificarea și completarea legii nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, art. 89³²*
- ³⁵ *Legea nr. 156/2011 privind modificarea și completarea legii nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, art. 89³⁸*
- ³⁶ *Legea nr. 156/2011 privind modificarea și completarea legii nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, art. 89⁴⁰*
- ³⁷ *Legea 216/2011 Legea privind interzicerea activității de cămătărie*
- ³⁸ *Legea nr. 71/2011 – Monitorul Oficial nr. 409 din 2011*
- ³⁹ *Legea nr. 319/1944 pentru dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor*

II. EVOLUTII INSTITUTIONALE

II.1. Prevenire

II.1.1. Autoritățile de management a fondurilor structurale

Anul 2011 a fost marcat de o serie de evaluări negative în ceea ce privește performanța autorităților de management a fondurilor structurale. Gravitatea aspectelor constatate și frecvența deosebit de ridicată a neregulilor au condus inclusiv la blocarea transferării de fonduri de la Comisia Europeană către acestea.

În speță este vorba despre nereguli constatate prin rapoartele de evaluare ale Comisiei cu privire la utilizarea fondurilor europene, rapoarte care arată că în peste 805 din proiectele verificate au fost identificate probleme. Acestea li se adaugă și Rapoartele anuale ale Autorității de Audit din România care califică calitatea managementului fondurilor europene ca fiind nesatisfăcătoare. Principalele deficiențe identificate la nivelul entităților responsabile cu managementul fondurilor structurale sunt legate de funcționarea sistemelor de management și control instituite la nivelul acestora, de evaluarea și selecția proiectelor, de verificările de management efectuate de entitățile audiate, de mecanismul privind constatarea neregulilor și de recuperarea creanțelor bugetare rezultate din nereguli. Aceste nereguli vin pe fondul unor reglementări în permanentă schimbare, la nivel de legislație secundară, care modifică unilateral contractele de finanțare și limitează capacitatea de absorbție a fondurilor de către beneficiarii capabili să facă acest lucru. Aceste modificări sunt reacții ale autorităților de management la propria lor lipsă de capacitate administrativă de a verifica și controla corect proiectele și contractele aflate în derulare, și prin urmare sunt impuse măsuri restrictive tuturor categoriilor de beneficiari. O altă problemă din perspectivă instituțională o reprezintă lipsa unei abordări unitare a autorităților de management și a organismelor intermediare cu privire la aceleași problematici, ceea ce conduce la crearea unor situații discriminatorii pentru diferiți beneficiari.

II.1.2. Consiliul Superior al Magistraturii

Anul 2011 a fost marcat și de o intensă activitate de legiferare a CSM care a emis numeroase acte normative de modificare a celor existente în încercarea de a răspunde pe de o parte obiectivelor stabilite prin MCV, pe de altă parte nevoilor sistemului judiciar de a face față provocărilor derivate din intrarea în vigoare a noilor coduri. Abordarea nestructurată a problemelor de rezolvat în lipsa unei politici publice coerente a generat în fapt o inflație legislativă care creează vulnerabilități în procesul de aplicare.

Între cele mai importante astfel de modificări amintim:

II.1.2.1. Hotărârea C.S.M. nr. 176 din 24.03.2011 pentru modificarea și completarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 326/2005

Cea mai importantă modificare adusă de această hotărâre este că, începând cu punerea în vigoare a acesteia, ședințele Plenului și ale secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii sunt înregistrate, înregistrările fiind apoi postate pe website-ul instituției și arhivate.

II.1.2.2. Hotărârea C.S.M. nr.267 din 28.04.2011 pentru modificarea și completarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 326/2005

Această hotărâre aduce o completare importantă în ceea ce privește cererile care au ca obiect încuviințarea percheziției, reținerii și arestării judecătorilor, procurorilor sau magistraților asistenți. În cadrul acesteia sunt descrise condițiile ce trebuie îndeplinite pentru ca o astfel de cerere să fie validă,

care sunt actele de care trebuie să fie însoțită și ce secții din cadrul aparatului Consiliului Superior al Magistraturii se ocupă cu procesarea acestor cereri. Astfel, cererile sunt înregistrate de către Inspekția Judiciară într-un registru special nepublic, și trebuie să fie însoțite de un referat întocmit de organul care solicită încuviințarea, de dosarul original al cazului sau de o copie certificată a acestuia, și de un opis al conținutului dosarului. Copia certificată a dosarului este păstrată de Inspekția Judiciară, iar dacă dosarul înaintat este cel original, acesta este restituit imediat după pronunțarea unei decizii în legătură cu cererea. Cererile sunt soluționate de secția corespunzătoare prevăzută de art. 42 alin. (1) și (2) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii. La soluționarea cererilor nu va participa niciodată persoana în cauză.

Hotărârile luate în urma cererilor care au ca obiect încuviințarea percheziției, reținerii și arestării judecătorilor, procurorilor sau magistraților asistenți trebuie să conțină descrierea faptei pentru care s-a început urmărirea penală și încadrarea juridică a acesteia, motivele pentru care s-a solicitat încuviințarea percheziției, reținerii sau arestării preventive a judecătorului, procurorului ori magistratului-asistent, considerentele pentru care s-a admis sau s-a respins cererea, și temeiul de drept al soluționării cererii de încuviințare.

Registrele și dosarele cererilor se arhivează la Inspekția Judiciară. Dosarele nu pot fi consultate sau copiate, și este interzis să se dea informații în legătură cu documentele cuprinse în acestea. Verificările pe care le fac inspectorii Serviciului de inspekție judiciară în vederea încuviințării cererilor care au ca obiect încuviințarea percheziției, reținerii și arestării judecătorilor, procurorilor sau magistraților asistenți se consemnează într-un referat, care trebuie să conțină situația de fapt reținută, încadrarea juridică, argumentele aduse de către organul care solicită încuviințarea, precum și alte aspecte relevante, inclusiv cele vizând admisibilitatea cererii, fără a se analiza fondul cauzei.

II.1.2.3. Hotărârea C.S.M. nr.283 din 5.05.2011 pentru completarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 326/2005

Această hotărâre modifică articolul 42 al Regulamentului, care se referă la procedura de selecție a candidaților la funcția de inspector în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii. Astfel, cele două etape ale procedurii de selecție a candidaților la funcția de inspector sunt: evaluarea acestora de către o comisie formată din inspectorul șef al Inspekției judiciare, șeful Serviciului de inspekție judiciară pentru judecători, șeful Serviciului de inspekție judiciară pentru procurori și un reprezentant al Direcției resurse umane și organizare, desemnat de Plen, și examinarea lor orală în fața Plenului, constând în verificarea cunoștințelor profesionale ale candidaților și a abilităților și aptitudinilor necesare pentru funcția de inspector. Termenul de declanșare a procedurii de selecție a candidaților pentru funcția de inspector în cadrul CSM este de 60 de zile, împreună cu anunțul referitor la declanșarea acesteia publicându-se și bibliografia necesară pentru evaluarea cunoștințelor profesionale ale candidaților. Judecătorii și procurorii își pot depune candidaturile pentru funcția de inspector în CSM în termen de 15 zile. În ceea ce privește posturile la care aceștia pot candida, judecătorii pot candida doar pentru funcția de inspector în cadrul Serviciului de inspekție judiciară pentru judecători, iar procurorii doar pentru funcția de inspector în cadrul Serviciului de inspekție judiciară pentru procurori. Candidaturile trebuie să fie însoțite de o serie de documente, și anume de CV-ul candidatului, 10 lucrări scrise de candidat, și alte lucrări de specialitate scrise sau articole publicate de acesta. Traseul profesional al candidatului se întocmește în termen de 10 zile de la expirarea perioadei de depunere a candidaturii, o serie de elemente care definesc performanțele profesionale ale acestuia, între care amintim: rezultatele examenului de admitere în magistratură și de promovare, calificativul obținut la ultima evaluare profesională, sancțiunile disciplinare

suferite, domeniul de activitate al magistratului, funcțiile de conducere ocupate, precum și promovările.

Raportul prezentat Plenului la 30 de zile de la expirarea termenului de depunere a dosarelor trebuie să conțină traseele profesionale ale candidaților, rezultatul evaluării calității lucrărilor candidaților, și rezultatul verificărilor efectuate cu privire la buna reputație și a altor aspecte relevante ale activității și conduitei candidaților. În ceea ce privește examinarea orală, subiectele de examinare sunt întocmite de Comisia de evaluare cu minim 15 zile înainte de data susținerii examenului oral, și vor exista atâtea variante câți candidați sunt, cu același număr de întrebări și același grad de dificultate. La examen, fiecare candidat va extrage o variantă de subiecte. Astfel, abilitățile candidaților pentru funcție sunt evaluate de către membrii plenului prin întrebări bazate pe raportul înaintat Plenului. Este permisă prezența la ședință a unui psiholog, care poate și el adresa întrebări pe baza aceluși raport. Toate întrebările adresate candidatului și răspunsurile acestuia sunt consemnate, iar examenul oral este înregistrat audio și video.

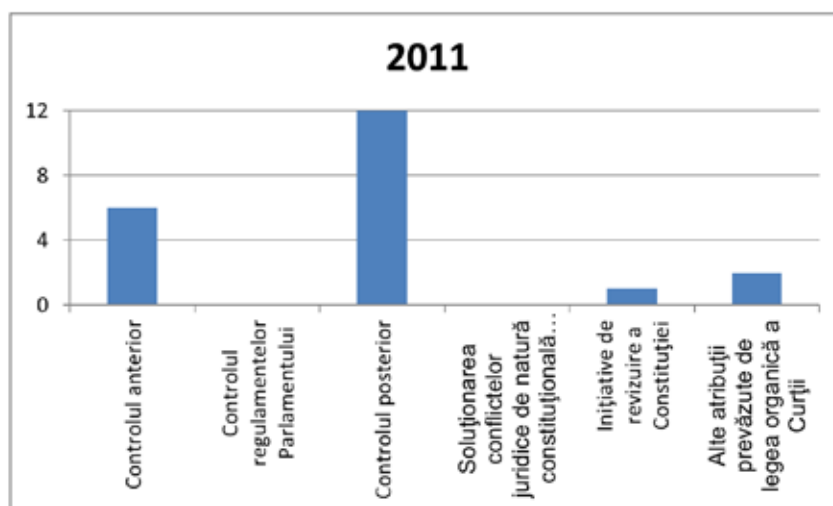
Evaluarea finală a candidaților se face pe baza conținutului raportului, a punctajului testului de verificare a cunoștințelor profesionale, și pe evaluarea abilităților și aptitudinilor acestora. Toate aceste informații sunt centralizate într-o fișă individuală a fiecărui candidat, iar rezultatele din fișele individuale sunt centralizate într-un raport final. În cadrul deliberării, un rezumat al raportului final este prezentat atât înainte de vot, cât și după acesta.

II.1.2.4. Hotărârea C.S.M. nr. 379 din 6.06.2011 pentru modificarea și completarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 326/2005

Prin intermediul acestei hotărâri, Biroul contabilitate este trecut în subordinea directă a președintelui Consiliului Superior al Magistraturii, și preia o parte dintre atribuțiile Biroului salarizare și buget.

II.1.3. Curtea Constituțională

Activitatea Curții Constituționale în perioada analizată a prezentat o intensificare, aceasta fiind chemată în mai multe rânduri să își exercite atribuții, altfel neconsiderate ordinare, cum ar fi verificarea inițiativei de revizuire a constituției sau verificarea condițiilor pentru validarea sau invalidarea referendumului pentru suspendarea președintelui. Datorită structurii politice a majorității parlamentare, precum și a Guvernului și a președintei, în perioada analizată singurele domenii unde Curtea nu s-a pronunțat, spre deosebire de ceilalți ani, au fost controlul regulamentelor Camerelor și conflictelor instituționale de natură constituțională.

Deși excede perioadei stricte de analiză cuprinsă în acest raport, merită menționat faptul că în decursul anului 2012 competența Curții a fost restrânsă, fiind exceptate de la controlul acesteia hotărârile plenului parlamentului, fapt ce a condus la un impact deosebit din perspectiva economiei politice. Totodată, în aceeași perioadă au existat numeroase alegeri cu privire la presiuni politice exercitate asupra membrilor Curții, dar și cu privire la elemente cel puțin neetice, dacă nu chiar nelegale din acțiunile unora dintre membrii săi.

II.2. Combateră

II.2.1. Consiliul Național de Integritate

În perioada de raportare Consiliul Național de Integritate nu a înregistrat evoluții semnificative, de reținut fiind însă prestația sa în organizarea procedurii pentru desemnarea noii conduceri a ANI, ca urmare a încheierii mandatului anterior. În acest sens, performanța CNI, care a acceptat înscrierea la concurs a unor candidaturi care nu îndeplineau condițiile de valabilitate ridică din nou semne de întrebare cu privire la rolul CNI, care continuă să fie mai degrabă formal și marginal.

II.2.2. Agenția Națională de Integritate

În perioada analizată, Agenția a trecut printr-un proces de schimbare a conducerii, devenind președinte al ANI fostul secretar general, iar vicepreședinte fostul director al Direcției generale a inspecției de integritate. Această soluție instituțională este de natură să asigure continuitatea viziunii conturate în mandatul anterior, dar poate prezenta și neajunsuri din perspectiva menținerii unor practici pentru care inclusiv Consiliul Național de Integritate a formulat recomandări de îmbunătățire.

Unul din proiectele importante ale Agenției Naționale de Integritate este cel al *Strategiei Agenției Naționale de Integritate pentru combaterea și prevenirea acumulării averilor nejustificate, conflictelor de interese și a stărilor de incompatibilitate, 2011-2014*. Această strategie are rolul de a desemna și defini instrumentele de prevenție și combatere necesare pentru instituirea standardelor de integritate și a bunelor practici în domeniul administrației publice, precum și pentru descurajarea comportamentelor corupte. Ea a fost aprobată prin intermediul Hotărârii Consiliului Național de Integritate nr. 4/2011, în cadrul unei ședințe publice.

Tot în decursul perioadei de raportare, ANI a devenit membră a Partenerilor Europeni Împotriva Corupției (EPAC), o rețea de instituții publice europene care au rolul de a preveni și combate corupția și de autorități care au rolul de a monitoriza și ancheta poliția locală.

În ceea ce privește activitatea operativă a Agenției, potrivit rapoartelor publice ale instituției aceasta a înregistrat un total de 235 de cazuri în care au fost constatate neconcordanțe între averea dobândită și veniturile declarate, stare de incompatibilitate, conflict de interese etc. Agenția a soluționat în perioada de raportare 1603 dosare, și a aplicat un total de 778 sancțiuni. Activitatea Agenției a fost marcată și de o puternică componentă comunicațională chiar și atunci când aceasta a avut drept consecință încălcarea mandatului său prin discreditarea unor persoane din spațiul public în privința cărora s-a demonstrat ulterior că soluția ANI nu era cea finală. Rămâne o problemă de soluționat punerea în aplicare a hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile pronunțate cu privire la actele Agenției.

II.2.3. Direcția Generală Anticorupție

În perioada de referință Direcția Generală Anticorupție a rămas cea mai bine cotate structură administrativă anticorupție din România. În considerarea acestui fapt, în cursul anului 2011 s-a avut în vedere extinderea competenței acesteia, cel puțin în ceea ce privește componenta educativă și de prevenire, și la alte structuri din cadrul administrației, cu precădere al administrației publice locale.

Astfel, DGA a dezvoltat un document de politică publică privind această extindere a competențelor, document care a fost pus și în discuția Comitetului Strategic. Scopul declarat al acestei politici publice este creșterea gradului de integritate în administrația publică locală. Problema principală identificată este incidența ridicată a faptelor de corupție la nivelul administrației publice locale, corupție care îi afectează direct pe cetățeni, precum și mărimea costurilor corupției, care afectează mult mai mult persoanele cu venituri mici decât persoanele cu venituri mari. Totodată, atenția acordată prevenirii și combaterii corupției la nivelul autorităților administrației publice locale este foarte redusă, nefiind realizate activități proactive specializate pentru prevenirea actelor de corupție, în timp ce activitățile de combatere a corupției se desfășoară sub coordonarea unităților de parchet fără a avea în spate un exercițiu instituțional solid. Pe lângă asta, autoritățile publice locale nu sunt susținute sistematic în eforturile de promovare a integrității, iar potențialul societății civile este utilizat insuficient. Toate aceste lucruri afectează credibilitatea externă a României, ajungându-se chiar la situația în care Comisia Europeană a solicitat în mod special ca România să adopte niște măsuri suplimentare de prevenire și de luptă împotriva corupției.

Primul obiectiv asumat este cel de *dezvoltare a capacității autorităților publice locale de a preveni faptele de corupție prin intermediul informării directe în domeniu a angajaților din administrația publică locală*. Al doilea obiectiv este creșterea implicării cetățenilor în sesizarea faptelor de corupție săvârșite la nivelul administrației publice locale, prin promovarea hotline-ului pentru sesizarea cazurilor de corupție și încurajarea cetățenilor să îl utilizeze. Al treilea obiectiv este creșterea capacității DGA de a oferi suport în combaterea corupției la nivelul administrației publice locale prin creșterea numărului de sesizări privind fapte de corupție la nivelul administrației publice locale înaintate unităților de parchet, creșterea numărului de delegări în dosarele penale privind faptele de corupție comise de angajații administrației publice locale și creșterea numărului de rechizitorii privind fapte de corupție ce implică administrația publică locală. Beneficiarii îndeplinirii acestor obiective ar fi, în primul rând, autoritățile publice locale și parchetele, și la finalul proiectului, cetățenii, comunitățile locale și mediul de afaceri.

Strategia recomandată pentru atingerea acestor obiective constă în includerea concomitentă a autorităților administrației publice locale în sfera de competență a DGA, considerându-se că această variantă atinge în cea mai mare măsură obiectivele propuse, aceasta fiind și varianta preferată de către respondenții anchetei pe bază de sondaj derulată de DGA la nivelul administrației publice locale în perioada aprilie – mai 2011. Această abordare a ridicat unele semne de întrebare din perspectiva capacității sale administrative, pe fondul blocării posibilității de extindere a aparatului în toate structurile publice, dar și a competenței de intervenție pe zone ce nu intră în sfera Ministerului Administrației și Internelor. Trebuie menționat că programul de evaluare a vulnerabilităților la corupție utilizat de DGA a fost preluat de Ministerul Justiției și încorporat în noua Strategie Națională Anticorupție, ca model de bune practici.

II.2.4. Curtea de Conturi

Curtea de Conturi a României a înregistrat în perioada de referință o activitate importantă în constatarea sau cel puțin constituirea probelor preliminare pentru constatarea unor fapte de corupție care au dus la utilizarea abuzivă a resurselor publice. Astfel se poate constata numărul sporit de rapoarte în care concluziile indică utilizarea nejudicioasă a resurselor, și care pot constitui temei al autosesizării de către parchet. Pe lângă asta, trebuie remarcate rapoartele Autorității de Audit, care a certificat negativ managementul fondurilor structurale. La solicitarea Comisiei Europene – DG Politică Regională, Autoritatea de Audit a efectuat o evaluare a funcționării sistemului de management și control în zona achizițiilor publice și a activității desfășurate de către Autoritățile de Management cu privire la verificările și reverificările cheltuielilor declarate Comisiei Europene ce implică proceduri de achiziție publică.

Astfel, în urma controalelor au fost identificate mai multe nereguli: nerespectarea legislației referitoare la încheierea actelor adiționale la contracte; nerespectarea condițiilor

ce trebuie îndeplinite pentru a beneficia de reducerea termenului limită pentru depunerea ofertelor; utilizarea criteriului „experiența experților”, ca factor de evaluare a ofertelor, contrar prevederilor art. 53 din Directiva 2004/18/CE și art. 15 din HG nr. 925/2006; nerespectarea principiului privind egalitatea de tratament în evaluarea și selecția ofertanților, precum și utilizarea unor cerințe restrictive de calificare și selecție în documentația de atribuire; neîndeplinirea condiției minime de calificare referitoare la experiența similară impusă de autoritatea contractantă în documentația de atribuire, precum și a criteriilor referitoare la capacitatea de exercitare a activității profesionale; și existența unor situații de conflict de interese.

În vederea corectării acestor nereguli, Autoritatea de Audit a solicitat autorităților responsabile de gestionarea fondurilor comunitare să întărească sistemul de monitorizare a sarcinilor delegate altor entități, să asigure acuratețea și completitudinea datelor din sistemele informatice de monitorizare și să respecte termenele procedurale atât în ceea ce privește etapele de evaluare, selectare și contractare, cât și în cazul solicitării la rambursare de către beneficiari a sumelor decontate de către aceștia diverșilor furnizori și prestatori.

II.3. Sanționare

II.3.1. Înalta Curte de Casație și Justiție

Una dintre problemele marcante care a necesitat soluționare în cursul anului 2011 a fost promovarea judecătorilor la ICCJ, după ce la începutul anului, noul Consiliu Superior al Magistraturii a refuzat să promoveze magistrați pe pozițiile vacante utilizând vechea procedură, deși aceasta fusese deja inițiată la data validării noilor membri. În decursul anului au fost căutate mai multe variante de soluționare, din dorința de a găsi o opțiune viabilă care să rezolve acuzațiile de părtinire referitoare la rezultatele evaluării prin interviu în fața secției CSM. Acestor acuzații s-au adăugat unele, reflectate preponderent de presa de specialitate, cu privire la unele încercări de interferare în procesul jurisdicțional de la nivelul ICCJ, din partea serviciilor speciale.

Astfel prin **Hotărârea C.S.M. nr. 484 din 21.07.2011 pentru modificarea și completarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 326/2005** a fost introdus un nou capitol în regulamentul, care are ca obiect procedura de selecție a candidaților pentru funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție. Procedura este descrisă în detaliu, iar regulamentul i se adaugă încă o anexă, conținând modelul de fișă profesională a candidaților care va fi utilizat în cadrul procesului de selecție.

Promovarea în această funcție se face de către Consiliul Superior al Magistraturii. Candidaturile se depun în termen de 30 de zile de la anunțarea postului vacant. Candidaturile și documentele atașate acestora sunt analizate de colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, care le înaintează Consiliului Superior al Magistraturii împreună cu un raport consultativ motivat asupra promovării, în termen de 10 zile de la primire. În urma primirii raportului consultativ motivat de către CSM, Direcția resurse umane și organizare verifică dacă cei ce candidează îndeplinesc toate condițiile prevăzute de lege și, în termen de 15 zile de la primirea raportului, întocmește o fișă profesională a fiecărui candidat. Informațiile și recomandările despre fiecare candidat sunt evaluate de secția pentru judecători a CSM, pe baza raportului și a fișei profesionale a acestuia. Totodată, fiecare candidat primește o copie a fișei sale profesionale și a raportului, având posibilitatea de a formula observații sau eventuale obiecții cu privire la conținutul acestora. Observațiile și obiecțiile adresate în scris trebuie transmise în termen de cel puțin 5 zile înainte de data stabilită pentru susținerea candidaturii în fața Plenului. Observațiile și obiecțiile verbale pot fi prezentate în timpul susținerii candidaturii în fața Plenului.

Candidații își susțin candidatura în fața Plenului Consiliului Superior al Magistraturii. La ședința Plenului pentru susținerea unei candidaturi pot să participe și președintele secției pentru care s-a depus candidatura și un psiholog desemnat de plen, aceștia putând adresa întrebări prin intermediul președintelui Plenului. Membrii CSM

pot pune întrebări candidaților pe baza conținutului fișei profesionale și al raportului consultativ motivat, inclusiv despre conduita și deontologia profesională a candidatului. La analizarea acestor criterii sunt avute în vedere documentele depuse de candidat și informațiile furnizate în cadrul susținerii candidaturii. Admiterea sau respingerea fiecărei candidaturi se face printr-o hotărâre separată a Plenului CSM, în care se explică motivele deciziei luate.

Aceste încercări de reglementare au venit și ca urmare a recomandărilor primite din partea Comisiei Europene în cadrul raportului privind Mecanismul de Cooperare și Verificare și s-au materializat în cele din urmă în legea nr. 300/2011 adoptată la finele anului prin asumarea răspunderii Guvernului, în ciuda faptului că subiectul era de interes major atât pentru puterea judecătorească, cât și pentru cea legislativă. Astfel, noua reglementare stabilește ca modalitate de promovare la ICCJ concursul organizat ori de câte ori este necesar, în limita posturilor vacante, de către Consiliul Superior al Magistraturii, prin Institutul Național al Magistraturii. Totodată, au fost stabilite standarde mai înalte în ceea ce privește îndeplinirea criteriilor care reflectă experiența profesională a candidatului, aspectele legate de conduita și deontologia acestuia, dar și calitatea hotărârilor și a celerității judecării cazurilor. În ceea ce privește organizarea ICCJ, trebuie menționată adaptarea acesteia la noua configurație determinată de intrarea în vigoare a Codului Civil.

II.3.2. Direcția Națională Anticorupție

Potrivit rapoartelor proprii, această instituție a înregistrat evoluții în ceea ce privește inițierea cercetărilor în mai multe dosare de mare corupție, unul dintre acestea fiind legat de activitatea din mai multe vămi. Reacția extrem de promptă a DNA în acest caz a venit pe fondul acuzațiilor legate de lipsa de pregătire a României pentru a adera la spațiul Shengen. Din păcate acțiunea în forță de la începutul anului 2011 a rămas fără un răspuns clar până la momentul prezentului raport.

Asemenea acestuia, există o serie de alte mari cazuri de corupție în care DNA a demarat investigațiile, dar în care nu se cunoaște stadiul actual al acestora și nici dacă au mai fost întreprinse noi acte de cercetare în privința lor. Este de remarcat că numărul de dosare este în creștere de la un an la altul pe toți indicatorii stabiliți, rămânând doar de demonstrat capacitatea DNA de a asigura consecvența sancționării marilor cazuri de corupție, și nu doar a unor cazuri punctuale.

III. EVOLUTII ALE POLITICILOR PUBLICE

III.1. Prevenire

III.1.1. Sistemul educațional

Unul dintre principalele rezultate înregistrate de sistemul educațional în demersurile anticorupție este reprezentat de înființarea pe data de 6 ianuarie 2011, a unei linii telefonice speciale – *TelVerde 0800801100* – pentru primirea de sesizări cu privire la corupția în învățământ. Sesizările vor fi prelucrate în principal de Comisia de Etică a MECTS, dar vor fi puse și la dispoziția altor organisme interesate care se ocupă cu lupta împotriva corupției.

Noua lege a educației naționale⁴⁰ face parte din categoria de legi adoptate în temeiul prevederilor art. 114, alin. 3 din Constituția României, republicată, în urma asumării răspunderii Guvernului în fața Camerei Deputaților și Senatului, în ședință comună, alături de Legea privind Codul Muncii⁴¹, Codul Civil⁴², Legea asistentei sociale⁴³, Legea Dialogului social⁴⁴, Legea privind promovarea judecătorilor la ICCJ⁴⁵. Printre principalele modificări aduse de Legea educației identificăm: introducerea educației timpurii (educație antepreșcolară 0-3 ani și educație preșcolară 3-6 ani) cu scopul abordării unitare a educației începând cu vârstele mici, evidențiind importanța acestei perioade pentru dezvoltarea ulterioară a copilului; introducerea clasei pregătitoare ca metodă de socializare timpurie într-un mediu organizat care să ajute la dezvoltarea personalității copilului; prelungirea ciclului gimnazial, cuprinzând astfel clasele V-IX, sub motivația asigurării unui parcurs educațional continuu; introducerea învățământului liceal de stat gratuit. De asemenea, în noua Lege a educației, examenul de bacalaureat va cuprinde mai multe probe de evaluare a competențelor. Este vorba despre evaluarea competențelor lingvistice de comunicare orală în limba română; de evaluarea a capacității de comunicare în limba română și limbile străine, utilizarea computerului și competențele dobândite în anumite domenii precum matematica, fizica, istoria sau geografia.

O altă modificare a legii educației va consta în introducerea programului “*Scoală după Școală*”, care va urmări desfășurarea unor activități recreativ-educative. Introducerea voluntariatului este o altă modificare a legii educației prin care se urmărește promovarea culturii voluntariatului în mediile școlare și academice. Ierarhizarea programelor de studii universitare astfel încât să se cunoască dacă programul urmat este unul de top sau unul mediu și de asemenea introducerea unei metodologii de ierarhizarea programelor de studiu în: programe preponderent doctorale, programe preponderant de master și programe preponderant de licență, cu scopul alocării mai eficiente a resurselor și pentru creșterea excelenței în învățământul superior.

Clasificarea instituțiilor de învățământ superior din România în trei categorii pe baza evaluării programelor de studii și a capacității lor instituționale, astfel: universități preponderant de educație, universități de educație și cercetare științifică și universități de cercetare avansată și educație. Legea astfel adoptată a fost deja modificată în ședința din 30 mai 2012, când Guvernul României a aprobat proiectul de ordonanță de urgență privind modificarea și completarea Legii Educației Naționale nr. 1/2011 în care principalele modificări propuse de MECTS au vizat adecvarea cadrului legislativ la o serie de realități care nu au fost luate în calcul în momentul adoptării Legii Educației prin asumarea răspunderii (2010).

III.1.2. Relațiile de muncă

O altă, legea aprobată prin asumarea răspunderii de către Guvern a fost cea referitoare la Codul Muncii⁴⁶. Noul text modifică durata perioadelor de probă acestea fiind pentru funcțiile de execuție de cel mult 90 de zile calendaristice, respectiv de cel mult 120 de zile calendaristice pentru funcțiile de conducere. Pentru persoanele cu handicap, verificarea aptitudinilor se va realiza exclusiv prin modalitatea perioadei de probă de maximum 30 de zile calendaristice.⁴⁷ Noul text de lege prevede eliminarea interdicției privind angajarea succesivă a mai mult de trei persoane pe perioade de probă pentru același post; se instituie dreptul angajatorului de a stabili obiectivele de performanță individuală,

precum și criteriile de evaluare a realizării acestora⁴⁸; se modifică condițiile în care se poate dispune delegarea salariatului, astfel, delegarea poate fi dispusa pentru o perioadă de cel mult 60 de zile calendaristice în 12 luni și se poate prelungi pentru perioade succesive de maximum 60 de zile calendaristice, numai cu acordul salariatului, refuzul acestuia de prelungire a delegării neputând fi motiv pentru sancționarea disciplinara a acestuia.⁴⁹

De asemenea, sunt prevăzute completări în procedura de revizuirea a cazurilor de încetare de drept a contractelor individuale de muncă, precum și la nivelul criteriilor pentru dispunerea concedierilor colective. Reglementarea actuală prevede că durata timpului de muncă poate fi prelungită peste 48 de ore pe săptămână, cu condiția ca media orele de muncă, calculată pe o perioadă de referință de 4 luni calendaristice, să nu depășească 48 de ore pe săptămână. Pentru anumite activități sau profesii stabilite prin contractul colectiv de munca aplicabil, se pot negocia, perioade de referință mai mari de 4 luni, dar care să nu depășească 6 luni.⁵⁰

Totodată, în prezenta reglementare sunt prevăzute și noi sancțiuni sau înăsprirea celor existente. Un element deosebit de important este acela al introducerii sancțiunii muncii la negru, atât a angajatorului care practică acest lucru, cât și a angajaților care acceptă această situație. Deși binevenită din punct de vedere al evaziunii fiscale, această măsură trebuie însoțită de măsuri de reducere a fiscalității, pentru a produce rezultate efective.

Atragem atenția că noile dispoziții ridică serioase probleme la aplicare în privința limitei între legalitate și exercitare a puterii discreționare a angajatorului de a termina anumite raporturi contractuale. Introducerea obiectivelor de performanță individuală și a criteriilor de realizare a acestora sunt două elemente binevenite pentru creșterea calității și randamentului muncii prestate, însă atragem atenția că ele trebuie stabilite astfel încât să fie realizabile în mod rezonabil de către angajați.

III.1.3. Dialogul social

*Legea dialogului social*⁵¹ face de asemenea parte din categoria de legi adoptate în urma asumării răspunderii Guvernului în fața Camerei Deputaților și a Senatului, în ședință comună. În conformitate cu nota de fundamentare a proiectului de act normativ, legea privind dialogul social urmărește revizuirea, coroborarea și integrarea unitară a reglementărilor privind constituirea, organizarea și funcționarea organizațiilor partenerilor sociali⁵², organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social⁵³, constituirea și funcționarea comisiilor de dialog la nivelul administrației publice centrale și la nivel teritorial⁵⁴, negocierea colectivă⁵⁵, precum și soluționarea conflictelor de muncă⁵⁶.

Modificările constau în uniformizarea și definirea termenilor utilizați⁵⁷ în cadrul său, extinderea dreptului de a constitui sindicate și la cooperatorii și agricultorii încadrați cu contract individual de muncă, revizuirea prevederilor privind plata zilelor destinate activității sindicale, revizuirea criteriilor de reprezentativitate pentru organizațiile sindicale⁵⁸, și introducerea de criterii privind constituirea patronatelor⁵⁹. Pe lângă asta, sunt date și o serie de reglementări cu privire la modalitățile de constituire a uniunilor patronale teritoriale, și anume eliminarea multiplei afiliere a organizațiilor patronale, revizuirea criteriilor acestora de reprezentativitate. Alte modificări au de-a face cu reorganizarea Consiliului Economic Social ca instituție de dialog tripartit între organizațiile sindicale și patronale reprezentative la nivel național și reprezentanții societății civile, cu revizuirea atribuțiilor Consiliului Economic și Social și a procedurilor de desemnare în cadrul acestuia, și cu modificarea structurii comisiilor permanente ale Consiliului Economic Social și reglementarea procedurii de plată a indemnizațiilor membrilor Consiliului Economic Social.⁶⁰ De asemenea, este prevăzută constituirea Consiliului Național Tripartit pentru Dialog Social, în vederea promovării bunelor practici din domeniul dialogului social tripartit, organ consultativ la nivel național al partenerilor sociali.⁶¹

Între cele mai importante aspecte incluse în această lege amintim recunoașterea organizațiilor societății civile ca parteneri sociali cu rol în desfășurarea dialogului social

și asigurarea transparenței și echilibrului negocierilor, precum și stabilirea unor criterii de reprezentativitate pentru sindicate, ceea ce pune capăt unui lung șir de manipulări în privința numărului real de susținători ai diverselor inițiative și utilizarea acestor mase ca instrument de negociere sau presiune politică.

III.1.4. Reforma sistemului sanitar

III.1.4.1. Ministerul Sănătății își modifică structura, fiind înființat un compartiment de integritate

Rolul acestui compartiment, plănuit încă din anul 2010, prin HG nr. 144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, este de a identifica și combate fraudele în cadrul sistemului de sănătate din România. Experții care urmează să activeze în cadrul compartimentului de integritate sunt acei specialiști în audit și control din cadrul Ministerului care au competențe în verificarea achizițiilor publice și a plăților informale. Înființarea acestui compartiment face parte dintr-un proiect mai larg, numit “Buna guvernare prin integritate și responsabilitate în sistemul de sănătate”. Acest proiect, al cărui scop este realizarea unei rețele naționale, cu reprezentanți în fiecare direcție de sănătate publică, pentru identificarea și combaterea fraudelor din sistemul de sănătate din România, este finanțat din fonduri structurale, în valoare de 3 milioane de euro. Acest compartiment de integritate este menit a fi un pas înainte în lupta împotriva corupției în sistemul sanitar român, el permițând, în teorie, detectarea, semnalarea și sancționarea unor cazuri de corupție care altfel ar fi fost mult mai dificil de combătut. Din păcate, încă nu s-au văzut rezultate.

III.1.4.2. Ordonanța Guvernului nr. 2/2011 pentru modificarea și completarea OG nr. 18 din 29 2009 privind organizarea și finanțarea rezidențiatului

În primul rând, această ordonanță elimină concursul de selecție pentru rezidențiat, înlocuindu-l cu un concurs național cu tematică și bibliografie unică, repartizarea candidaților care promovează acest examen realizându-se pe locuri și posturi. Diferența principală dintre aceste două examene este că înainte, în concursul de selecție pentru rezidențiat, examenul pentru cei ce voiau să se specializeze în medicina de familie era ținut separat de cel pentru celelalte specializări, pe când noul examen este același pentru toți medicii, indiferent de specializare.

În al doilea rând, în vederea organizării examenului național, Ministerul Sănătății are dreptul de a încheia contracte cu universitățile de medicină și farmacie, în cadrul cărora se vor stabili detaliile administrative și financiare ale organizării examenului. De asemenea, medicii din promoția 2005 și din promoțiile ulterioare, care nu sunt rezidenți, sunt acum considerați a fi doctori cu competențe limitate. Doctorii cu competențe limitate pot fi încadrați ca medici în unitățile sanitare publice și private, dar nu pot desfășura anumite activități, cum ar fi să lucreze în ambulanțe. Mai mult, medicii specialiști care se află în proces de reconversie profesională își pot obține certificatul de medic specialist în urma unui stagiu de șase luni de pregătire în disciplina dorită și a promovării unui examen de medic specialist. Medicii rezidenți nu pot exercita decât activități medicale în conformitate cu competențele anului de pregătire în care se află, și nu pot să fie încadrați în linia I de gardă și în afara programului normal de lucru decât începând cu anul al patrulea de pregătire în specialitate și doar desemnați de către coordonatorii de rezidențiat, directorii de program și îndrumătorii de rezidențiat. Nu în ultimul rând, atât medicii cu competențe limitate, cât și medicii rezidenți care efectuează gărzi în afara programului normal de lucru, sunt obligați să încheie asigurări de răspundere civilă profesională.

Pe de o parte, această ordonanță încearcă să combată selectarea necorespunzătoare a medicilor rezidenți și specialiști și să prevină incidentele

legate de lipsa de competență a medicilor, rezidenți sau nu, care nu au calificările necesare pentru a desfășura anumite activități medicale. Pe de altă parte, ea le oferă o șansă medicilor tineri, care, dintr-un motiv sau altul, nu sunt rezidenți, de a-și găsi un loc de muncă în unitățile sanitare publice și private.

III.1.4.3. Ordinul ministrului sănătății nr. 323/2011 privind aprobarea metodologiei și a criteriilor minime obligatorii pentru clasificarea spitalelor și Ordinul Ministerului Sănătății nr. 1793/2011 pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului sănătății nr. 323/2011, privind aprobarea metodologiei și a criteriilor minime obligatorii pentru clasificarea spitalelor în funcție de competență

La data de 1 iunie 2011, Ministerul Sănătății a dispus o reclasificare a unităților sanitare cu paturi, în funcție de competență, prin intermediul Ordinului ministrului sănătății nr. 323/2011 privind aprobarea metodologiei și a criteriilor minime obligatorii pentru clasificarea spitalelor, în funcție de competență. Ca urmare a acestei reclasificări, urma să se facă o corectare a modului de finanțare a acestora, în funcție de categoriile în care sunt încadrate unitățile. Așteptările erau ca, în urma acestei reclasificări, bugetele spitalelor să fie majorate cu 500 de milioane de lei și să se elimine diferențele de finanțare dintre spitalele din aceeași categorie. Refinanțarea a însemnat atât creșteri de buget pentru unele unități, foarte puține la număr, cât și scăderi de buget pentru altele, în funcție de noua categorie în care se încadrează. Pe lângă asta, unele spitale, considerate neperformante, au fost închise, chiar dacă unele dintre ele erau singurele unități medicale din zonă, pacienții fiind obligați să se deplaseze către alte spitale, deseori aflate la o distanță foarte mare de domiciliul lor.

Categoriile sunt în număr de cinci, începând cu categoria I, de nivel de competență foarte înalt, până la categoria a V-a, de nivel de competență limitat. La o primă evaluare, peste jumătate din unități s-au încadrat în categoriile IV și V. Unele dintre unități trebuie să realizeze și să aplice un plan de conformare, pentru a îndeplini toate condițiile necesare categoriei în care au fost clasificate, iar dacă o unitate a luat măsuri care o pot clasifica într-o categorie superioară, ea poate depune o cerere de reclasificare.

Termenul pentru reclasificare a fost prelungit cu un an, până la finalul anului 2012, prin Ordinul Ministerului Sănătății nr. 1793/2011 pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului sănătății nr. 323/2011, privind aprobarea metodologiei și a criteriilor minime obligatorii pentru clasificarea spitalelor în funcție de competență.

Ordinul nr. 1793/2011 modifică și unele dintre criteriile de clasificare în categoriile I și II pentru spitalele clinice aflate în centrele universitare. Acestea nu mai sunt obligate să asigure structura și linia de gardă aferentă pentru trei specialități, față de două specialități câte erau prevăzute, atâta timp cât în localitatea respectivă se află, pe o rază de 5 km, o altă unitate medicală capabilă de a asigura asistență medicală continuă. O altă modificare constă în faptul că activitatea de îndrumare și coordonare metodologică la nivel județean pentru medicii de familie trece în responsabilitatea fiecărei unități medicale

III.1.4.4. Ordinul ministrului sănătății nr. 697/2011 pentru aprobarea Normelor metodologice cu privire la asigurarea continuității asistenței medicale primare, prin centrele de permanență și Ordinul nr. 1137/2011 pentru aprobarea Normelor metodologice cu privire la asigurarea continuității asistenței medicale primare, prin centrele de permanență, aprobate prin Ordinul ministrului sănătății și al ministrului administrației și internelor nr. 697/112/2011

Prin intermediul acestor ordine, se aprobă și se pun în vigoare normele metodologice cu privire la asigurarea continuității asistenței medicale primare prin centrele de permanență, detaliate în cadrul unor anexe atașate Ordinelor.

Aceste norme metodologice pun în aplicare Legea nr. 263/2004 privind asigurarea continuității asistenței medicale primare prin centrele de permanență.

III.1.4.5. Hotărârea Guvernului nr. 857/2011 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor la normele din domeniul sănătății publice

Această hotărâre stabilește, în mod comprehensiv, care sunt încălcările normelor din domeniul sănătății publice și ce sancțiuni i se aplică fiecăreia. Lista este, dacă nu exhaustivă, măcar foarte aproape de a fi astfel, iar sancțiunile sunt severe, ceea ce poate servi pentru a descuraja încălcările normelor în cauză, riscul fiind astfel mai mare decât eventualul câștig ce ar rezulta din această încălcare. O bună parte din norme se referă la respectarea condițiilor de igienă în cadrul unităților medicale și în timpul transportului pacienților, nerespectarea cărora poate avea grave consecințe asupra stării de sănătate a pacienților. Altele au ca obiect respectarea regulamentelor interne și normelor administrative pe care tot personalul medical este obligat să le respecte și a căror nerespectare duce la degradarea calității serviciilor oferite în cadrul unităților medicale.

III.1.4.6. Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 73/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006, privind reforma în domeniul sănătății

Această Ordonanță de Urgență permite Ministerului Sănătății să preia controlul asupra Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, în ceea ce privește aplicarea politicilor și programelor în domeniul sanitar, acesta fiind și cel ce coordonează funcționarea eficientă a sistemului de asigurări sociale de sănătate. CNAS nu poate înainta propuneri de acte normative fără avizul Ministerului Sănătății, acest aviz fiind necesar și pentru aprobarea raportului său de activitate și a planificării activității sale pe anul următor, precum și pentru depunerea proiectului bugetului de venituri și cheltuieli și a proiectului de rectificare bugetară.

Prin intermediul acestei măsuri, Casa Națională de Asigurări de Sănătate își pierde efectiv autonomia, fiind obligată să urmeze directivele Ministerului Sănătății, indiferent care sunt acestea. Astfel, ea devine pe de o parte mai vulnerabilă riscului de corupție, nemaiputându-se apăra de corupția venită din partea Ministerului Sănătății, dar, pe de altă parte, mai protejată împotriva faptelor de corupție care își au originea în interiorul structurii sale, acestea putând fi acum prevenite și combătute cu ajutorul mecanismelor Ministerului Sănătății.

III.1.4.7. Legea nr. 220/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății

Principala modificare adusă Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății constă în introducerea sistemului de coplată pentru o parte dintre serviciile medicale. Sunt, de asemenea, detaliate aspecte privitoare la implementarea acestui sistem, cum ar fi introducerea formularelor doveditoare ale coplății, condițiile în care aceasta va avea loc, sumele aferente și destinația lor, completarea unor definiții, pentru a-i cuprinde implicațiile (cum ar fi cea a asiguratorului) și realizarea listei cu persoanele scutite de acest tip de contribuție. De asemenea, unele dintre vechile prevederi ale legii au fost reformulate pentru a evita confuziile generate de exprimarea prea vagă a acestora.

III.1.4.8. Acordul de colaborare pentru următorii 2 ani cu Biroul Regional pentru Europa al Organizației Mondiale a Sănătății

La data de 6 decembrie 2011, Ministerul Sănătății a semnat un acord de colaborare cu Biroul Regional pentru Europa al Organizației Mondiale a Sănătății, valabil pentru următorii doi ani. Acest parteneriat are ca scop integrarea

politicilor publice europene privind sănătatea, în politicile publice române. Astfel, se plănuiește ca în cadrul acestui parteneriat să fie dezvoltate și introduse noi instrumente menite să mărească accesul la produsele și tehnologiile medicale existente, și să fie implementate politici optime de finanțare în domeniul sănătății, în speranța de a minimiza efectele crizei financiare asupra acestuia. Totodată, România va continua implementarea sistemului informatic medical european și va elabora politici și planuri multisectoriale atât în vederea implementării Regulamentului Sanitar European, cât și pentru a mări gradul de pregătire în cazul unor eventuale epidemii.

III.2. Combaterere

III.2.1. Strategia Națională Anticorupție 2011-2014

Strategia Națională Anticorupție 2011-2014 încorporează și asigură implementarea recomandărilor formulate de CE și recomandările specifice formulate în *Evaluarea independentă privind implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2005-2007* și a *Strategiei Naționale Anticorupție privind Sectoarele Vulnerabile și Administrația Publică Locală pe perioada 2008-2010 în România*, care declara că noul document strategic anticorupție trebuie să fie unul comprehensiv și multidisciplinar, care să vizeze puterea executivă, legislativă și judecătorească, dar și autoritățile publice locale, mediul de afaceri și societatea civilă.

Prioritățile strategiei sunt cele identificate în cadrul Comunicării Anticorupție a CE: recuperarea bunurilor provenite din infracțiuni, protecția avertizorilor de integritate, achizițiile publice, prevenirea și combaterea corupției politice și protecția intereselor financiare ale UE. Unul din scopurile strategiei este pregătirea celei de-a patra runde de evaluare GRECO, a cărei temă va fi “Prevenirea corupției în ceea ce privește membrii Parlamentului și în rândul judecătorilor și al procurorilor”. Aceasta se va axa pe principii etice și reguli de conduită, conflicte de interese, punerea în aplicare a normelor privind conflictele de interese, interzicerea sau restrângerea anumitor activități, declarațiile de avere și interese și „conștientizarea”. Este de menționat faptul că nu se explică ce trebuie conștientizat sau de către cine, înțelesul termenului fiind lăsat la interpretarea cititorului.

Scopul declarat al SNA este reducerea și prevenirea fenomenului corupției prin aplicarea riguroasă a cadrului normativ și instituțional în vederea maximizării impactului măsurilor anticorupție. În vederea atingerii acestui scop, Strategia propune introducerea de instrumente și tipuri de intervenții noi, cum ar fi, de exemplu, metodologia de evaluare a riscurilor de corupție și introducerea planurilor sectoriale, care sunt binecunoscute ca fiind bune practici europene. Totodată, se va întări mecanismul de coordonare și monitorizare a implementării măsurilor anticorupție, în special prin intermediul parteneriatelor cu instituții în a căror atribuții intră lupta împotriva corupției. Un ultim obiectiv ar fi autoevaluarea periodică a instituțiilor care au ca scop lupta împotriva corupției, folosind ca indicatori de performanță măsurile preventive deja existente și indicatorii de evaluare ai acestora, împreună cu evaluări externe, efectuate de către echipe mixte de experți.

Fundamentele strategiei sunt prevenirea, educația, și combaterea, iar obiectivele generale - fiecare cu obiectivele sale specifice - sunt, după cum urmează: 1. Prevenirea corupției în instituțiile publice; 2. Creșterea gradului de educație anticorupție; 3. Combaterea corupției prin măsuri administrative și penale. În vederea atingerii acestor obiective, au fost elaborate mai multe planuri de acțiune, și anume un Plan Național și mai multe planuri sectoriale la nivelul instituțiilor publice.

Strategia e bazată pe premisa că actualul cadru normativ anticorupție este bine dezvoltat, dar afirmă totuși că unele acte normative - Legea nr. 334/2006 privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, și H.G. nr. 749/2007 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a acesteia; H.G. nr. 79/2010 privind Comisia de Monitorizare a progreselor înregistrate de România în domeniul reformei sistemului judiciar și luptei împotriva corupției; H.G. nr. 1346/2007 privind aprobarea Planului de acțiune pentru îndeplinirea condiționalităților din cadrul mecanismului de cooperare și verificare a progresului realizat de România în domeniul reformei sistemului judiciar și

a luptei împotriva corupției - trebuie modificate; pe lângă aceasta, punerea în aplicare a strategiei mai implică și adoptarea anumitor acte cu caracter normativ de către instituțiile publice afectate.

Obiectivele generale ale Strategiei sunt în număr de patru.

III.2.1.1. Primul obiectiv general al Strategiei constă în *prevenirea corupției în instituțiile publice*

Un obiectiv ambițios și dificil de atins, având în vedere rădăcinile adânci ale corupției în practicile instituțiilor publice din România. Conform Legii nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, persoanele aflate într-o funcție publică au obligația de a îndeplini îndatoririle ce le revin din exercitarea funcțiilor, atribuțiilor sau însărcinărilor încredințate, cu respectarea strictă a legilor și a normelor de conduită profesională, și de a asigura ocrotirea și realizarea drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor, fără să se folosească de funcțiile, atribuțiile ori însărcinările primite, pentru a dobândi bani, bunuri sau alte foloase necuvenite pentru ele sau pentru alte persoane. Această obligație cu caracter general este subsecvent reglementată prin legi speciale, precum și coduri etice și regulamente interne ce cuprind o serie de norme referitoare la conduita persoanelor din sectorul public și privat, în concordanță cu standardele internaționale în materie.

În vederea aducerii sale la îndeplinire, au fost formulate mai multe *obiective specifice*, fiecare căzând în sarcina mai multor instituții.

- Primul este *remediarea vulnerabilităților specifice instituțiilor publice prin implementarea sistematică a măsurilor preventive*, iar îndeplinirea sa cade în sarcina tuturor instituțiilor și autorităților administrației publice centrale și locale, inclusiv sistemul judiciar.
- Al doilea obiectiv, și anume *consolidarea integrității și transparenței sistemului judiciar prin promovarea măsurilor anticorupție și a standardelor etice profesionale*, este menit a fi dus la îndeplinire de către Consiliul Superior al Magistraturii, Înalta Curte de Casație și Justiție, Ministerul Public, Ministerul Justiției, precum și toate structurile subordonate acestora.
- Al treilea obiectiv este *creșterea transparenței finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale*. Instituțiile desemnate pentru a-l îndeplini sunt Autoritatea Electorală Permanentă, Agenția Națională de Integritate, Curtea Constituțională, și Agenția Națională de Administrare Fiscală.
- În ceea ce privește al patrulea obiectiv, *consolidarea integrității în rândul membrilor Parlamentului*, îndeplinirea sa va cade în sarcina Parlamentului României, și a Guvernului României prin intermediul Ministerului Justiției.
- Al cincilea obiectiv este *creșterea eficienței mecanismelor de prevenire a corupției în materia achizițiilor publice*. Instituțiile desemnate să-l ducă la îndeplinire sunt Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice, Agenția Națională de Integritate și Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale.
- Al șaselea obiectiv, *promovarea unui mediu de afaceri concurențial, corect și integru*, va fi dus la îndeplinire de către reprezentanții mediului de afaceri, în colaborare cu Ministerul Justiției și cu Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri.

- Al șaptelea obiectiv este *consolidarea integrității, eficienței și transparenței la nivelul administrației publice locale*, iar îndeplinirea sa cade în sarcina primarilor, președinților consiliilor locale și județene, prefectilor și asociațiilor reprezentative ale administrației publice locale, împreună cu Ministerul Public, Ministerul Administrației și Internelor și Ministerul Justiției. În teorie, planul este unul bun. Rămâne de văzut însă dacă va avea într-adevăr vreun rezultat vizibil sau dacă, în instituțiile publice din România, cultura organizațională este mult prea afectată de fenomenul corupției pentru a mai putea fi salvată.

III.2.1.2. Al doilea obiectiv general al Strategiei este creșterea gradului de educație anticorupție

Există deja un început în această privință, prin intermediul codurilor de etică, a codurilor de conduită, a consilierilor și comitetelor de etică, dar aceasta nu sunt suficiente. Este nevoie de o formare continuă a oamenilor în acest domeniu, prin intermediul cursurilor de pregătire anticorupție.

Astfel, pentru facilitarea îndeplinirii acestui obiectiv au fost alese două obiective specifice: dezvoltarea componentei anticorupție a curriculei de formare continuă pentru personalul propriu al instituțiilor publice, și creșterea gradului de informare a publicului cu privire la impactul fenomenului de corupție, amândouă căzând în sarcina tuturor instituțiilor și autorităților administrației publice centrale și locale, inclusiv sistemul judiciar.

III.2.1.3. Al treilea obiectiv general al Strategiei constă din combaterea corupției prin măsuri administrative și penale

Necesitatea acestui obiectiv izvorăște din faptul că, deși România are rezultate bune în ceea ce privește urmărirea penală a cazurilor de corupție, înregistrându-se chiar o creștere a numărului de condamnări în ultima perioadă, la nivelul instanțelor situația nu stă chiar așa roz, rezultatele înregistrate fiind încă mixte. Pe lângă asta, deși o bună parte a cazurilor de corupție la nivel înalt sunt soluționate în termenul legal de trei ani, există și cazuri foarte importante care stau pe rol de mai mult de trei ani și în cazul cărora nu se văd semne că s-ar schimba ceva. Unele dintre ele au trecut deja de termenul de prescriere al dosarului.

Totodată, numărul de sesizări ale cazurilor de corupție la nivel local și județean este în creștere, multe dintre acestea finalizându-se printr-o trimitere în judecată, dar există totuși un număr destul de mic de sesizări din oficiu în ceea ce privește astfel de cazuri, fapt ce ar trebui schimbat. Schimbări ar trebui să sufere și modul în care sunt monitorizate cazurile de corupție sesizate de către ANI – sunt aplicate foarte puține sancțiuni, iar cele care există sunt rareori disuasive.

Unul din lucrurile pe care această strategie încearcă să le aducă la îndeplinire prin intermediul acestui obiectiv este producerea unei schimbări fundamentale de abordare a luptei împotriva criminalității organizate și a corupției, prin acordarea unei atenții deosebite procesului de confiscare și recuperare a produsului infracțiunilor. La asta se mai adaugă și cele *cinci obiective specifice* menite să ducă la îndeplinirea acestuia.

- Primul este *continuarea progreselor deja înregistrate în procesul de investigare cu imparțialitate și soluționarea de către instanțe a faptelor de mare corupție și la nivel local*, îndeplinirea sa fiind responsabilitatea Direcției Naționale Anticorupție, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, a parchetelor teritoriale, a instanțelor de judecată, precum și a Ministerului Justiției, a Direcției Generale Anticorupție și a Direcției de Investigare a fraudelor.

- Al doilea obiectiv este *îmbunătățirea calitativă și cantitativă a activității de monitorizare și evaluare a averilor și a intereselor, astfel încât să se obțină efecte disuasive, care să permită limitarea cazurilor de averi nejustificate, conflicte de interese sau incompatibilități*. Responsabili cu îndeplinirea acestuia sunt Agenția Națională de Integritate, Consiliul Superior al Magistraturii, comisiile de cercetare a averilor de pe lângă Curțile de Apel, instanțele judecătorești și instituțiile publice.
- Al treilea obiectiv specific este *asigurarea protecției efective a intereselor financiare ale UE în România, prin mijloace legislative, operaționale și informaționale specifice*, îndeplinirea sa căzând în sarcina Departamentului de Luptă Antifraudă.
- Al patrulea obiectiv specific constă în *consolidarea mecanismelor de control administrativ*, și cade în sarcina instituțiilor publice (la nivel de conducere), a Curții de Conturi, și a autorităților/unităților de audit și control intern.
- Al cincilea obiectiv specific, *recuperarea creanțelor provenite din săvârșirea de infracțiuni*, este responsabilitatea Ministerului Public, a Ministerului Justiției, a Ministerului Administrației și Internelor, a Agenției Naționale de Administrare Fiscală, și a instanțelor judecătorești.

III.2.1.4. Al patrulea obiectiv general al Strategiei constă în implementarea planurilor sectoriale pentru remedierea vulnerabilităților specifice fiecărei instituții publice în parte

Îndeplinirea sa se va face prin intermediul a *două obiective specifice*.

- Primul constă în adoptarea de către conducerea instituției publice a declarației de aderare la valorile fundamentale, principiile, obiectivele și mecanismul de monitorizare al Strategiei Naționale Anticorupție, aprobarea planului sectorial și autoevaluarea periodică a gradului de implementare a legislației naționale anticorupție, în special a măsurilor preventive, iar
- al doilea în monitorizarea implementării planului sectorial și participarea la sistemul național de monitorizare a SNA.

Există, bineînțeles, și anumite implicații bugetare. Totul trebuie să se desfășoare în limitele și coordonatele aprobate în cadrul Strategiei fiscal-bugetare pe anii 2012-2014. De aceea, planurile de acțiune, atât cel național, cât și cele sectoriale, exclud măsurile care nu au acoperire financiară. Resursele financiare pentru implementare vor veni din bugetele instituțiilor implicate, și se va încerca includerea în Cadrul Național Strategic de Referință pentru perioada 2014-2020 a unui obiectiv care să ajute la promovarea eticii și integrității în sectorul public și privat, pentru a se asigura sustenabilitatea financiară și instituțională a rezultatelor obținute în urma aplicării Strategiei Naționale Anticorupție.

Responsabilul cu coordonarea și implementarea strategiei este ministrul Justiției, care raportează Guvernului, și a cărui sarcină este ca la fiecare 6 luni să organizeze reuniuni de coordonare, în care să fie reprezentate egal cele trei puteri (legislativă, executivă, și judecătorească). Totodată, va fi constituit un secretariat inter-instituțional permanent la nivelul Ministerului Justiției. Pe parcursul implementării strategiei vor fi realizate rapoarte periodice de monitorizare, conform unei metodologii stricte, care urmează a fi elaborată de către secretariatul tehnic în termen de trei luni de la adoptarea strategiei.

La finalul implementării strategiei este programată să aibă loc o evaluare ex-post. Implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2011-2014 a fost aprobată prin intermediul Hotărârii Guvernului nr. 215/2012 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2012-2015, a Inventarului măsurilor preventive anticorupție și a indicatorilor de evaluare, precum și a Planului Național de acțiune pentru implementarea Strategiei naționale anticorupție 2012-2015. De asemenea, o serie de strategii sectoriale au fost adoptate în aplicarea Strategiei Naționale. Paradoxal unele dintre acestea a intrat în vigoare și și-au început aplicarea chiar înainte de finalizarea documentului cadru. Rămâne de văzut la momentul evaluării dacă rezultatele lor vor fi convergente.

III.2.2. Strategia MAI de prevenire a corupției 2011-2013

În urma unor semnale de alarmă externe și a încheierii *Strategiei Naționale Anticorupție 2008-2010*, MAI a formulat o strategie proprie de prevenire a corupției. Această strategie este, în esență, o continuare a procesului de prevenire și combatere a corupției la nivelul Ministerului Administrației și Internelor. Ca și SNA 2011-2014, această strategie încorporează recomandările GRECO, precum și cele ale rapoartelor Comisiei Europene privind progresele realizate de România în cadrul MCV. Această strategie a MAI face parte din strategiile subsecvente Strategiei Naționale Anticorupție și a fost aprobată prin Ordinul Ministrului Administrației și Internelor nr. 64/2011. Prioritatea absolută a României în această perioadă este considerată a fi aderarea la spațiul Schengen. O a doua prioritate, nu mai puțin importantă, constă din eliminarea procesului de monitorizare în domeniul luptei împotriva corupției, cu accentul pus pe prevenirea și combaterea corupției și reforma organismelor de înfăptuire a actului de justiție. Atingerea acestui scop este menită a oferi cetățenilor mai multă încredere în instituțiile statului și în capacitatea acestora de a înfăptui acte de justiție lipsite de suspiciunea corupției.

Ca exemple de alte politici publice în domeniu, documentul face referire la Programul de Guvernare 2009-2012 și la Planul Strategic al Ministerului Administrației și Internelor pentru perioada 2010-2013. Problema principală este definită ca fiind eficiența scăzută a instituțiilor statului. Cum Ministerul Administrației și Internelor este și el o instituție publică, este la fel de afectat ca și celelalte. În consecință, unul din motivele pentru care această strategie a fost formulată este remedierea acestei deficiențe pe care o are în comun cu restul instituțiilor publice din România. Principiile generale aflate la baza strategiei sunt principiul priorității desfășurării activităților de prevenire a corupției, principiul eficienței în combaterea corupției, principiul cooperării și coerenței, principiul transparenței, consultării societății civile și al dialogului social, principiul participării, principiul simplificării procedurilor administrative, principiul calității serviciilor, principiul subsidiarității, și principiul profesionalismului. Domeniile de activitate, fiecare cu propriile sale obiective specifice și direcții de acțiune, sunt prevenirea corupției, combaterea corupției, și dezvoltarea sistemului instituțional de prevenire și combatere a corupției.

Rezultatele așteptate sunt prevenirea corupției - o conduită îmbunătățită a personalului și proceduri și sisteme revizuite pentru a elimina riscul de corupție, combaterea corupției - optimizarea instrumentelor de intervenție pentru descoperirea și investigarea faptelor de corupție, și dezvoltarea sistemului instituțional de prevenire și combatere a corupției - crearea unui cadru juridic care să permită extinderea competențelor instituției și creșterea eficienței în abordarea unitară a prevenirii și combaterii corupției ca fenomen social negativ. Implementarea acestei strategii va însemna deci elaborarea unei serii de acte cu caracter normativ și modificarea unora deja existente. Din punct de vedere financiar, strategia MAI se aplică din bugetul propriu, fondurile alocându-se prin prioritizarea activităților MAI, și prin absorbția de fonduri europene. Cei care implementează strategia ar fi Direcția Generală Anticorupție și alte structuri ale MAI, coordonatorul și supraveghetorul principal al implementării acestei strategii fiind Direcția Generală Anticorupție.

III.2.3. Planul de acțiuni pentru implementarea strategiei de întărire a integrității în justiție, 2011-2016

Acest plan de acțiuni, elaborat de către Consiliul Superior al Magistraturii, face parte din strategiile instituționale anticorupție subsecvente Strategiei Naționale Anticorupție. Planul conține, pe lângă scopurile strategiei, și o serie de obiective generale și specifice, menite să servească la atingerea scopului principal al acestuia, și anume întărirea integrității în justiție.

III.2.3.1. Primul scop al planului este întărirea integrității sistemului judiciar

Acesta este împărțit în mai multe obiective, și anume creșterea transparenței în sistemul judiciar și îmbunătățirea accesului justițiabilului la sistemul de instanțe și parchete și la informații despre acesta.

- *Creșterea transparenței în sistemul judiciar* se va realiza prin îndeplinirea unei serii de obiective specifice, și anume: îmbunătățirea condițiilor de exploatare a sistemului de gestionare a bazei de date a instanțelor; transparența și obiectivitatea procedurilor de recrutare, promovare și evaluare; îmbunătățirea managementului dosarelor și al procedurilor judiciare; consolidarea relației CSM și a sistemului judiciar cu exteriorul.

- În ceea ce privește *îmbunătățirea accesului justițiabilului la sistemul de instanțe și parchete și la informații despre acesta*, obiectivele specifice ale acestuia sunt următoarele: îmbunătățirea site-urilor instanțelor; reconfigurarea managementului de instanță și parchet din perspectiva cetățeanului; publicarea de rapoarte ale instanțelor, ale parchetelor, a ICCJ, PICCJ și CSM; asigurarea unui management instituțional eficient și eficient; organizarea unor evenimente publice și campanii specifice pentru întărirea încrederii în justiție.

III.2.3.2. Al doilea scop este întărirea integrității individuale

Acesta are trei obiective generale.

- Primul este *perfecționarea sistemului de norme etice și deontologice*, prin intermediul creării unui Ghid de conduită pentru sistemul judiciar, al creării procedurilor pentru aplicarea acestuia, și al asigurării cadrului de aplicare a dispozițiilor art. 5 alin. 2 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, care se referă la obligația judecătorilor și procurorilor de a se abține de la orice activitate legată de actul de justiție în cazuri care presupun existența unui conflict între interesele lor și interesul public de înfăptuire a justiției sau de apărare a intereselor generale ale societății, cu excepția cazurilor în care conflictul de interese a fost adus la cunoștință, în scris, colegiului de conducere al instanței sau conducătorului parchetului și s-a considerat că existența conflictului de interese nu afectează îndeplinirea imparțială a atribuțiilor de serviciu.

- Al doilea obiectiv este *dezvoltarea unei culturi a integrității prin formare inițială și continuă în acest domeniu*, prin intermediul asigurării de formatori calificați în domeniul eticii și deontologiei profesionale, pregătirii în cadrul formării continue în domeniul deontologiei și eticii judiciare a tuturor categoriilor de personal din sistemul justiție și a auditorilor de justiție, introducerea *Ghidului de conduită judiciară* și *Codului deontologic* în bibliografie, ca și condiție pentru ocuparea posturilor de execuție și de conducere, organizarea de dezbateri periodice între toți profesioniștii dreptului despre rolul justiției și etica profesiei,

publicarea jurisprudenței în materie de corupție judiciară, domeniul disciplinar și cel deontologic privind magistrații, cu informarea magistraților despre aceasta, și îmbunătățirea comportamentului profesional ca rezultat al valorificării rezultatelor evaluărilor periodice, al controalelor, al plângerilor formulate de cetățeni, respectiv al sancțiunilor disciplinare și penale aplicate magistraților și personalului auxiliar de specialitate.

- Al treilea obiectiv constă în *îmbunătățirea sistemului de răspundere a magistraților și a personalului auxiliar*, și urmează a fi îndeplinit prin îmbunătățirea cadrului legislativ în materie disciplinară în coroborare cu modernizarea sistemului de evaluare, consolidarea rolului și statutului Inspecției Judiciare, asigurarea necesarului de resurse umane și financiare, îmbunătățirea modalității de recrutare a inspectorilor, tratarea eficientă a sesizărilor privind disfuncționalitățile sistemului și înființarea unui sistem unic de adresare a reclamațiilor și sesizărilor cu privire la organizarea și/sau funcționarea sistemului.

III.2.4. Planul de acțiune al Ministerului Sănătății pentru implementarea strategiei naționale anticorupție pe perioada 2012-2015

Acest plan de acțiuni, elaborat de către Ministerul Sănătății, este și el unul din planurile instituționale anticorupție subsecvente Strategiei Naționale Anticorupție. Ca toate planurile de acțiune, și acesta este împărțit în obiective generale și obiective specifice, fiecare cu măsurile sale specifice.

III.2.4.1. Primul obiectiv general este prevenirea corupției în instituțiile publice

De el ținând un total de trei obiective specifice.

- Primul constă în *remediarea vulnerabilităților specifice instituțiilor publice* prin implementarea sistematică a măsurilor preventive, prin autoevaluarea periodică a gradului de implementare a măsurilor preventive obligatorii, intensificarea activităților de implementare a sistemelor de control intern/managerial la ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat și bugetului oricărui fond special, incluzând instituțiile publice din subordine, introducerea treptată la nivelul instituțiilor publice a unei metodologii unitare de evaluare a riscurilor de corupție ca premisă pentru dezvoltarea planurilor interne de integritate, și operaționalizarea de sisteme telefonice de tip call center care să faciliteze sesizarea iregularităților și a posibilelor fapte de corupție.

- Al doilea obiectiv specific constă în *creșterea transparenței instituționale* prin sporirea gradului de disponibilitate a datelor publice deschise (open data) puse la dispoziție de către autoritățile publice, prin asigurarea respectării prevederilor privind accesul la informații de interes public și a celor privind transparența procesului decizional, dezvoltarea soluțiilor de e-guvernare, e-administrare și e-justiție ca platforme de accesare a serviciilor publice de către cetățeni, implementarea de proiecte pentru promovarea integrității și buneii guvernări în parteneriat cu societatea civilă, și îmbunătățirea strategiilor de comunicare pe teme anticorupție cu accent pe gestionarea relațiilor cu publicul și mass-media.

- Al treilea obiectiv specific este *creșterea eficienței mecanismelor de prevenire a corupției în materia achizițiilor publice*, și va fi îndeplinit prin organizarea periodică de cursuri de formare profesională multidisciplinară pentru promovarea bunelor practici naționale și internaționale în materia achizițiilor publice.

III.2.4.2. Al doilea obiectiv general este creșterea gradului de educație anticorupție

În vederea atingerii sale au fost formulate două obiective specifice.

- Primul constă în dezvoltarea componentei anticorupție a curriculumului de formare continuă pentru personalul propriu al instituțiilor publice, prin intermediul asigurării participării propriilor angajați la cursuri periodice privind normele etice și de conduită, al introducerii în tematica de formare profesională a modulelor pe tema integrității și a elaborării și diseminării de ghiduri și materiale cu caracter informativ privind riscurile și consecințele faptelor de corupție sau a incidentelor de integritate.
- Al doilea constă în creșterea gradului de informare a publicului cu privire la impactul fenomenului de corupție cu ajutorul inițierii și derulării de proiecte comune cu organizații neguvernamentale specializate în domeniul anticorupție.

III.2.4.3. Al treilea obiectiv general este combaterea corupției prin măsuri administrative și penale

Combatere realizată cu ajutorul a două obiective specifice.

- Primul este îmbunătățirea calitativă și cantitativă a activității de monitorizare și evaluare a averilor și a intereselor, astfel încât să se obțină efecte disuasive, care să permită limitarea cazurilor de averi nejustificate, conflicte de interese sau incompatibilități. Acest obiectiv este specific sistemului juridic, și nu are cum să fie îndeplinit de către Ministerul Sănătății.
- Al doilea obiectiv specific este consolidarea mecanismelor de control administrativ. El se așteaptă să fie atins prin consolidarea autonomiei operaționale a structurilor de control intern și audit și conștientizarea factorilor de decizie de la nivelul instituțiilor implicate cu privire la rolul sistemelor de control intern/managerial, intensificarea cooperării cu organele judiciare prin valorificarea rezultatelor activităților de audit și control intern, introducerea cu titlu experimental în instituții publice a testelor de integritate ca măsură exclusiv administrativă de evaluare a respectării standardelor etice, precum și aplicarea de sancțiuni disciplinare cu caracter disuasiv pentru încălcarea standardelor etice și de conduită anticorupție la nivelul tuturor funcțiilor și demnităților publice.

III.2.4.4. Al patrulea obiectiv general constă în aprobarea planurilor sectoriale și dezvoltarea sistemului național de Monitorizare a SNA

- Primul obiectiv specific subordonat acestuia este aprobarea planului sectorial și autoevaluarea periodică a gradului de implementare a legislației naționale anticorupție, în special a măsurilor preventive. Pentru atingerea sa au fost formulate o serie de măsuri, și anume: informarea angajaților despre procesul de elaborare a planului sectorial de integritate, identificarea riscurilor și vulnerabilităților specifice instituției, identificarea măsurilor de remediere a vulnerabilităților specifice instituției, și aprobarea și distribuirea în cadrul instituției a planului sectorial și declarației de aderare la SNA.
- Al doilea obiectiv specific este format din monitorizarea implementării planului sectorial și participarea la sistemul național de monitorizare a SNA. Atingerea acestui obiectiv se va face prin adoptarea declarației de

aderare la valorile fundamentale, principiile, obiectivele și mecanismul de monitorizare al SNA și comunicarea către Secretariatul tehnic al SNA, prin colectarea datelor pentru stabilirea liniei de bază necesare autoevaluării și comunicarea primului raport către Secretariatul tehnic al SNA, prin contribuția la elaborarea Raportului Național Anticorupție și prin participarea la activitățile de monitorizare ale SNA. Acest plan de acțiune nu este altceva decât o copie a strategiei Ministerului Administrației și Internelor, din care Ministerul Sănătății a ales să aplice părțile care nu țin în mod specific de sistemul judiciar, putând fi aplicate și altor instituții publice.

III.2.5. Planul Anticorupție al Consiliului Concurenței 2012-2015

Acest plan, inspirat din Strategia Națională Anticorupție, face și el parte din planurile instituționale anticorupție subsecvente Strategiei Naționale Anticorupție. El conține patru obiective generale care dețin fiecare o serie de obiective specifice și de măsuri menite să ducă la atingerea cât mai facilă a acestora.

III.2.5.1. Primul obiectiv general este prevenirea corupției în Consiliul Concurenței

În vederea atingerii acestuia sunt formulate o serie de obiective specifice.

- Primul obiectiv specific este *remediarea vulnerabilităților specifice Consiliului Concurenței* prin implementarea sistematică a măsurilor preventive, prin intermediul autoevaluării periodice a gradului de implementare a măsurilor preventive obligatorii și prin intermediul intensificării activităților de implementare a sistemelor de control intern/managerial la nivelul ordonatorului de credite din cadrul Consiliului Concurenței.
- Al doilea obiectiv specific este *creșterea transparenței instituționale* prin sporirea gradului de disponibilitate a datelor publice deschise (open data) puse la dispoziție de către Consiliul Concurenței, prin asigurarea respectării prevederilor privind accesul la informații de interes public, inclusiv publicarea pe site-ul de internet al Consiliului Concurenței a programului de audiențe pentru cetățeni și a celor privind transparența procesului decizional în privința legislației secundare în materia concurenței, adoptate de Consiliul Concurenței.
- Al treilea obiectiv specific constă în *creșterea eficienței mecanismelor de prevenire a corupției în materia achizițiilor publice la Consiliul Concurenței*, prin prevenirea conflictelor de interese în gestionarea fondurilor publice și prin prevenirea apariției situațiilor de incompatibilitate în procedurile organizate de Consiliul Concurenței.
- Al patrulea obiectiv specific este *promovarea unui mediu de afaceri concurențial, corect și integru*, prin promovarea concurenței loiale și a politicilor antitrust prin identificarea, descurajarea și sancționarea practicilor comerciale neloiale și a înțelegerilor anticoncurențiale, precum și prin dezvoltarea, consolidarea și implementarea activităților cuprinse în protocoalele de colaborare încheiate de Consiliul Concurenței cu instituții și autorități publice și monitorizarea periodică a îndeplinirii lor.

III.2.5.2. Al doilea obiectiv general este *creșterea gradului de educație anticorupție în cadrul Consiliului Concurenței*, prin intermediul dezvoltării componentei anticorupție a curriculumului de formare continuă pentru personalul propriu al Consiliului Concurenței cu ajutorul instruirii propriilor angajați la cursuri periodice privind normele etice și de conduită.

III.2.5.3. Al treilea obiectiv general este combaterea corupției prin măsuri administrative în cadrul Consiliului Concurenței. Obiectivul specific al acestuia este consolidarea mecanismelor de control administrativ, prin intermediul asumării normelor etice și de conduită prin declararea bunurilor primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției, prin informarea personalului Consiliului Concurenței despre rolul și protecția asigurată avertizorului de integritate în temeiul Legea nr. 571/2004 și acordarea măsurilor de protecție instituite de lege la nivelul Consiliului Concurenței, precum și prin consolidarea autonomiei operaționale a structurilor de control managerial intern și audit și conștientizarea factorilor de decizie de la nivelul Consiliului Concurenței cu privire la rolul sistemelor de control intern/managerial.

III.2.5.4. Al patrulea obiectiv constă în aprobarea Planului anticorupție al Consiliului Concurenței și participarea la sistemul național de monitorizare a SNA, prin intermediul colectării datelor pentru stabilirea liniei de bază necesare autoevaluării și comunicarea primului raport către Secretariatul tehnic al SNA, prin intermediul contribuției Consiliului Concurenței la elaborarea Raportului Național Anticorupție și prin intermediul participării Consiliului Concurenței la activitățile de monitorizare ale SNA.

III.2.6. Prevenirea și combaterea spălării banilor

Ordinul 5/2011 pentru modificarea și completarea Normelor privind prevenirea și combaterea spălării banilor și a finanțării actelor de terorism prin intermediul pieței asigurărilor, puse în aplicare prin Ordinul președintelui Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor nr. 24/2008, aduce o serie de clarificări textului inițial, prima dintre acestea referindu-se la obligația de raportare inclusiv a tranzacțiilor externe, nu doar a celor interne.

Cele mai mari modificări sunt aduse articolului 18. Astfel, se elimină lista indicilor de anomalie a căror prezență determină aplicarea măsurilor suplimentare de cunoaștere a clientului și se adaugă o listă cu situațiile în care este obligatorie aplicarea de măsuri suplimentare de cunoaștere a clientului, și în ce constau acestea.

Se mai adaugă încă cinci articole după acesta, numerotate de la 18¹ la 18⁵, care conțin instrucțiuni detaliate referitoare la indicii de anomalie, monitorizarea tranzacțiilor și clienților, și măsurile suplimentare ce trebuie luate în cazul detectării riscului de spălare de bani sau a celui de finanțare a actelor de terorism.

Astfel, articolul 18¹ proclamă că entitățile ce constată indici de anomalie trebuie să anunțe Oficiul și CSA și explică în ce constau acești indici de anomalie. În esență, lista ce făcuse parte înainte din articolul 18 este mutată aici. Articolul 18² spune că entitățile trebuie să supravegheze mai atent tranzacțiile și produsele care favorizează anonimatul sau care nu cer prezența fizică a clientului. Art. 18³ se referă la faptul că măsurile suplimentare trebuie aplicate și în alte cazuri care prezintă risc de spălare de bani sau de finanțare a actelor de terorism, iar art. 18⁴ la faptul că trebuie monitorizați toți clienții, dar mai ales cei din categoria cu risc ridicat, și prezintă ce informații trebuie avute în vedere în momentul în care se decide ce clienți se încadrează în categoria de risc ridicat. Conform articolului 18⁵, trebuie acordată o atenție sporită persoanelor și tranzacțiilor din zone care nu au sisteme adecvate pentru prevenirea și combaterea spălării de bani și a finanțării terorismului, precum și tranzacțiilor complexe, neobișnuite sau foarte mari. Circumstanțele acestor tranzacții trebuie verificate, iar constatările trebuie să fie notate în scris și disponibile oricând pentru verificări. Capitolul IV al legii se abrogă, el având același conținut ca și articolele 18⁴ și 18⁵.

Deși este improprie orice discuție despre o politică publică de reformare a sistemului judiciar, în lipsa unui document structurat care să asigure coerența măsurilor și viziunea pe termen lung a sistemului judiciar, totuși numărul mare de modificări afectând modul de intrare în profesie, parcursul profesional, modul de organizare al instanțelor și parchetelor, dar și activitatea organismelor conexe, sunt de natură să contureze un set de modificări de amploarea unei politici publice, fapt pentru care am și inclus această secțiune la prezentul capitol. În continuare vom reda unele dintre cele mai importante astfel de modificări.

III.3.1.1. Hotărârea nr. 229 din 14.04.2011 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea concursului de admitere în magistratură, precum și procedura de numire în funcțiile de judecător și procuror, fără concurs, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 152/2006

Această hotărâre înlocuiește testarea psihologică ce avea loc împreună cu vizita medicală a candidaților cu obligativitatea anexării la documentele de înscriere a unui certificat prin care candidatul este declarat apt din punct de vedere psihologic. Neprezentarea unui astfel de certificat duce la respingerea candidatului.

III.3.1.2. Hotărârea C.S.M. nr. 355 din 26.05.2011 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind transferul și detașarea judecătorilor și procurorilor, delegarea judecătorilor, numirea judecătorilor și procurorilor în alte funcții de conducere, precum și numirea judecătorilor în funcția de procuror și a procurorilor în funcția de judecător, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 193/2006

O bună parte dintre modificări constau în reformulări și mici clarificări, care nu schimbă sensul anterior al articolelor în cauză. De exemplu, detașarea judecătorilor și procurorilor la alte instanțe și parchete este dispusă de secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii, cu acordul scris al candidatului, la cererea președintelui instanței sau conducătorului parchetului la care este solicitată detașarea persoanei în cauză, menționându-se funcția și atribuțiile postului care urmează a fi ocupat. Numirea judecătorilor și procurorilor în funcții de conducere este făcută de către președintele României, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, dintre judecătorii și procurorii încadrați la Înalta Curte de Casație și Justiție și la Parchetul de pe lângă aceasta, care au deținut această funcție cel puțin 2 ani. Împreună cu candidatura, candidații trebuie să depună și un CV, un proiect privind îndeplinirea atribuțiilor specifice funcției pentru care candidează, și alte înscrisuri relevante pentru acceptarea lor în noua funcție. Iar în ceea ce privește judecătorii care vor să ocupe funcția de procuror, candidații vor susține un interviu în fața Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, ai cărei membri pot consulta ultimul raport de evaluare a activității profesionale a candidatului și îi pot pune acestuia întrebări referitoare la conduita și la deontologia sa profesională.

III.3.1.3. Hotărârea C.S.M. nr. 380 din 06.06.2011 pentru modificarea Regulamentului de organizare și funcționare al Școlii Naționale de Grefieri, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 183/2007

Modificările aduse acestui regulament sunt de natură administrativă. Astfel, se micșorează termenul în care pot fi contestate notele examenului de absolvire a Școlii Naționale de Grefieri, de la 48 de ore de la afișare, la 24 de ore. Se elimină detaliile administrative cu privire la anunțul candidaților pentru postul de formatori selectați pentru interviu și ce trebuie să cuprindă dosarul acestora, fără a se menționa unde pot fi acestea găsite, sau dacă vor fi anunțate în

vreun fel. Se adaugă detalii despre indicatorii utilizați în evaluarea personalului și despre condițiile generale în care se realizează această, fiind eliminate însă detaliile organizatorice pe această temă, fără a se da vreun motiv pentru asta.

III.3.1.4. Hotărârea C.S.M. nr. 381 din 06.06.2011 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind concursul de admitere și examenul de absolvire a Institutului Național al Magistraturii, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 439/2006 și a Regulamentului privind organizarea și desfășurarea concursului de admitere în magistratură, precum și procedura de numire în funcțiile de judecător și procuror, fără concurs, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 152/2006

Potrivit noilor reglementări, pentru a face dovada bunei lor reputații, candidații trebuie să depună anumite documente - CV, caracterizarea de la ultimul loc de muncă sau de la ultima unitate de învățământ absolvită, adeverințe de la administrațiile financiare ale domiciliului candidatului din ultimii trei ani cu privire la eventuale sancțiuni suferite de acesta, și orice alte înscrisuri relevante - la tribunalele sau parchetele de pe lângă tribunalele în a căror circumscripție au domiciliul, în termen de 10 zile de la data publicării rezultatelor finale ale concursului. La expirarea acestui termen, documentele depuse sunt centralizate și transmise către Consiliul Superior al Magistraturii, care solicită apoi Inspectoratului General al Poliției Române comunicarea datelor rezultate din evidența operativă a organelor judiciare cu privire la domiciliile candidaților din ultimii trei ani. Aceste documente, precum și eventualele sesizări cu privire la candidați, sunt analizate de către Direcția resurse umane și organizare a Consiliului Superior al Magistraturii, împreună cu dosarul profesional al candidaților, în cazul în care aceștia au mai îndeplinit funcția de judecător sau procuror. Rezultatele analizei documentelor sunt consemnate într-un raport cu privire la îndeplinirea condițiilor de judecător sau procuror, raport care este înaintat Plenului Consiliului Superior al Magistraturii. Este foarte important ca un candidat să facă dovada bunei sale reputații. De aceea, pentru a stabili buna reputație a candidaților, se analizează faptele pentru care aceștia au primit sancțiuni (de orice fel) în ultimii trei ani, luându-se în considerare mai multe criterii.

III.3.1.5. Hotărârea C.S.M. nr. 470 din 12.07.2011 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind transferul și detașarea judecătorilor și procurorilor, delegarea judecătorilor, numirea judecătorilor și procurorilor în alte funcții de conducere, precum și numirea judecătorilor în funcția de procuror și a procurorilor în funcția de judecător, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 193/2006

Modificările prevăzute de către această hotărâre au în vedere transferurile magistraților de la o judecătorie sau un parchet la altele. Astfel, în prima zi lucrătoare a fiecărei luni, pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii este publicată o listă a tuturor posturilor vacante de execuție în cadrul tuturor instanțelor și parchetelor din țară. Cererile de transfer, împreună cu acordurile scrise ale instituțiilor la care se solicită transferurile, vor fi depuse la Consiliul Superior al Magistraturii, și sunt analizate la fiecare două luni de către secția corespunzătoare din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, în afara cazului în care sunt vizate judecătoriile sau parchetele cu un grad de ocupare al posturilor de judecător și procuror de cel mult 50%. Între criteriile avute în vedere se numără vechimea în funcție și specializarea aplicantului. Este de remarcat că dispozițiile acestei hotărâri se contrazic una pe alta. De exemplu, deși mai întâi se cere ca aplicanții să fie disponibili să activeze în oricare secție vor fi repartizați, indiferent de specializarea acestora, se afirmă mai târziu că specializarea aplicanților este un criteriu foarte important în analiza cererii de transfer a acestuia.

III.3.1.6. Hotărârea C.S.M. nr. 504 din 21.07.2011 pentru modificarea și completarea Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 387/2005

Conform modificărilor, colegiile de conducere ale instanțelor decid repartizarea judecătorilor de la o secție la alta, atât în funcție de necesitate cât și în funcție de alte criterii relevante, informează Consiliul Superior al Magistraturii despre modificările apărute în structura și componența diverselor secții, și desemnează judecătorii care susțin recursurile care au ca obiect probleme de drept în fața completului Înaltei Curți de Casație și Justiție. Un paragraf nou în regulamentul introduce informații despre judecătorii delegați pentru măsurile privind unificarea practicii judiciare și atribuțiile lor, sarcina desemnării acestora căzând în seama președinților instanțelor.

O parte dintre grefierii aflați în poziții de conducere primesc și ei atribuții noi. Astfel, grefierul șef de secție coordonează și supraveghează accesarea bazelor electronice de date ale organelor administrației de stat în cadrul judecătoriilor la care nu există secții specifice. Grefierul șef al judecătoriei are atribuția de a coordona și supraveghea accesarea bazelor electronice de date ale organelor administrației de stat în cadrul judecătoriilor în cadrul cărora nu există secții specifice. Grefierul de ședință transmite citațiile și încunoștințările părților dintr-un proces, și comunică actele acestora prin telefon, telegraf, poșta electronică sau alte mijloace prevăzute de lege. Grefierul documentarist are atribuția de a identifica sau solicita deciziile juridice relevante privind o problemă de drept apărută în propria instanță și a le propune instanței în care este încadrat, precum și de a identifica doctrina relevantă în problemele de drept apărute în instanța unde este încadrat. În ceea ce privește federațiile, confederațiile și uniunile sindicale teritoriale, grefierul delegat pentru înregistrarea și ținerea în evidență a persoanelor juridice trebuie să trimită copii după hotărâri judecătorești de constituire, modificare și dizolvare, și alte înscrisuri privind diverse date cu caracter juridic la Tribunalul București. Noi atribuții le revin și angajaților de specialitate informatică. Aceștia au misiunea de a întocmi documentele necesare obținerii de semnături electronice, de a se asigura că personalul autorizat să utilizeze această semnătură are cunoștințele necesare pentru a face acest lucru, și de a supraveghea modul de utilizare a acesteia.

În legătură cu vacanțele judecătorești, completetele formate în timpul acestei perioade trebuie să asigure și soluționarea cauzelor în care a fost încheiat un acord de mediere, nu doar cele urgente sau care impun celeritate. Mai sunt enumerate, de asemenea, o serie de modificări ale regulamentului care vizează în special procedurile administrative. Astfel, serviciul de registratură primește și înregistrează contractele și acordurile de mediere, având grijă și ca acestea să fie predate imediat completelor desemnate pentru soluționarea acestor cauze, iar dovezile de îndeplinire a procedurilor și comunicărilor efectuate prin alte mijloace de comunicare decât scris (telefon, email, fax etc.) se depun doar în formă scrisă.

III.3.1.7. Hotărârea C.S.M. nr. 749 din 18.10.2011 pentru modificarea și completarea Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 387/2005

Modificările aduse de această hotărâre se referă la registrul privind persoanele ocrotite, la regulile privind sesizările și cererile, și la noi atribuții ale grefierilor de ședință. În ceea ce privește registrul privind persoanele ocrotite, acesta este păstrat la judecătorii, fiecărei persoane ocrotite fiindu-i dedicată o pagină din acesta. Tot în el, există și o rubrică superioară care conține, pe lângă numărul dosarului de ocrotire, obiectul acestuia și numele persoanei ocrotite, și un tabel în care sunt notate diverse alte date relevante despre caz. Cererile care au ca obiect instituirea unei tutele, ocrotirea interzisului judecătoresc sau curatela

sunt repartizate în mod aleatoriu unui complet de judecată, actele procesuale ulterioare ale cazului fiind efectuate în același dosar. Totodată, cererile și plângerile care au aceste obiecte se înregistrează ca dosare „asociate”, urmând a fi atașate dosarului principal de tutelă după ce sunt soluționate irevocabil, cu excepția acțiunilor de anulare, care se înregistrează ca dosare distincte și se repartizează unui complet aleatoriu, dar sunt și ele atașate dosarului principal, după soluționare. În cazul cererilor care au ca obiect tutela unui minor, cererile care au ca obiect custodia unui frate vor fi soluționate de către același complet. O ultimă modificare stabilește că, dacă pe rolul unei instanțe există mai mult de o cerere care are același obiect și aceeași cauză, toate cererile vor fi discutate de același complet – primul investit – indiferent de rezultatul sau circumstanțele cererii adresate acestuia. Trebuie menționat că termenul de „dosar asociat” nu apare nicăieri în Codul Civil sau în Codul de Procedură Civilă, nefiind deloc clar care este înțelesul său exact. Apariția acestei modificări este legată de intrarea în vigoare a noului Cod Civil, ea suplinind intrarea în vigoare a noului Cod de Procedură Civilă.

III.3.1.8. Hotărârea C.S.M. nr. 750 din 18.10.2011 pentru modificarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare a judecătorilor și procurorilor, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 621/2006

Hotărârea aceasta stabilește că la concursul de promovare în funcții vacante pot participa judecătorii care îndeplinesc condițiile de vechime stabilite de lege, care nu au fost sancționați disciplinar în ultimii trei ani și a căror activitate a primit în ultima vreme calificativul “foarte bine”. Nu pot participa însă sub nici o formă persoanele numite în magistratură pe baza art. 33 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, chiar dacă îndeplinesc condițiile necesare. Această excepție este motivată prin faptul că, prin lege, aceste persoane nu pot fi promovate timp de cel puțin 3 ani de la numirea în funcție.

III.3.1.9. Hotărârea C.S.M. nr. 829 din 15.11.2011 pentru completarea Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 387/2005

Modificările aduse de această hotărâre se referă la situațiile în care există mai multe acte de sesizare sau dosare identice. Astfel, dacă în ziua depunerii la registratură a unor acte de sesizare a instanței se constată că au fost depuse mai multe acte identice de investire a instanței, acestea primesc un singur număr în aplicația Ecris, fiind considerate parte din același dosar. În ceea ce privește dosarele, persoana care are atribuția de a repartiza aleatoriu cauzele verifică dacă există deja vreun dosar identic și atașează rezultatul căutării, sub forma unui referat, noului dosar și, dacă descoperă că există deja alte dosare identice – dar anterioare – acestea vor fi la rândul lor atașate noului dosar. În cazul dosarelor aflate la primul termen de judecată, grefierul de ședință este cel ce verifică dacă au mai existat dosare identice, atașând rezultatul verificării, sub forma unui referat, noului dosar, cel târziu cu o zi înainte de ședința de judecată. Dacă au mai existat dosare identice, acestea sunt și ele atașate noului dosar.

III.3.1.10. Hotărârea C.S.M. nr. 830 din 15.11.2011 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea concursului sau examenului pentru definitivare în funcție, promovare în grade sau trepte profesionale superioare în cadrul aceleiași instanțe ori aceleiași parchet, precum și în funcții de execuție a personalului auxiliar de specialitate la instanțe și parchete superioare, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 181/2007

Dincolo de modificările terminologice survenite, în ceea ce privește conținutul regulamentului, se introduce un nou articol, care expune condițiile

care trebuie îndeplinite de către personalul care vrea să promoveze din funcția de grefier cu studii medii în cea de grefier cu studii superioare, restul articolelor fiind adaptate pentru a include și conținutul noului articol. O completare minoră la articolul 21 stipulează că data organizării examenului de promovare din funcția de grefier cu studii medii în cea de grefier cu studii superioare se comunică simultan cu cea a examenului de promovare în grade sau trepte profesionale superioare.

III. 3. 2 Confiscarea extinsă

Începutul anului 2012 aduce cu sine și o posibilă soluție la intens disputata problemă a confiscării averii dobândite ilicit sau a averii nejustificate, așa numita confiscare extinsă. Noua reglementare trebuie înțeleasă și analizată pe fondul dispozițiilor constituționale care stabilesc că averea se prezumă a fi dobândită licit și că sarcina probei incumbă celui ce afirmă caracterul ilicit al dobândirii. În același timp, în cursul anului 2011 Curtea Constituțională s-a pronunțat pe neconstituționalitatea modificării acestui articol, modificare venită în special sub presiunea stabilirii unui mecanism care să permită confiscarea averii chiar și atunci când infracțiunea predicat nu a fost încă constatată definitiv. Facem mențiunea că instituția confiscării extinse este una aplicabilă exclusiv pe tărâm penal și că ea nu prezintă o soluție pentru confiscarea averilor constatate ca nejustificate.

⁴⁰ *Legea educației naționale nr. 1/2011, publicată în Monitorul Oficial nr. 18, 10.01.2011*

⁴¹ *Legea nr. 40/2011 publicată în Monitorul Oficial nr. 225 din 2011*

⁴² *Legea nr. 71/2011 publicată în Monitorul Oficial nr. 409 din 2011*

⁴³ *Legea nr. 292/2011 publicată în Monitorul Oficial nr. 905 din 2011*

⁴⁴ *Legea nr. 62/2011 publicată în Monitorul Oficial nr. 322 din 2011*

⁴⁵ *Legea nr. 300/2011 publicată în Monitorul Oficial nr. 925 din 2011*

⁴⁶ *Legea nr. 40/2011 publicată în Monitorul Oficial nr. 225 din 2011*

⁴⁷ *Legea 40/2011 pt. modificarea și completarea Legii nr. 53/2003, Codul muncii 2011, art 9, alin 1 și 2*

⁴⁸ *Legea 40/2011 pt. modificarea și completarea Legii nr. 53/2003, Codul muncii 2011, art. 40, alin. 1, lit. f*

⁴⁹ *Ibidem, art 44, alin. 1*

⁵⁰ *Ibidem, Art.111, alin. 1-3*

⁵¹ *Legea 62/2011 privind lege dialogului social, publicată în M.OF nr. 322/10.05.2011*

⁵² *Legea sindicatelor nr. 54/2003 ; legea 356/2001 privind patronatele*

⁵³ *Legea nr. 109/1997 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social*

⁵⁴ *Legea nr. 369/2009 constituirea și funcționarea comisiilor de dialog sociala nivelul administrației publice central și la nivel territorial*

⁵⁵ *Legea nr. 130/1996 privind contractul colectiv de muncă*

⁵⁶ *Legea nr. 168/1999 privind soluționarea conflictelor de muncă*

⁵⁷ *Legea 62/2011 privind lege dialogului social, publicată în M.OF nr. 322/10.05.2011, art. 1*

⁵⁸ *Legea 62/2011 privind lege dialogului social, publicată în M.OF nr. 322/10.05.2011, art. 51-53*

⁵⁹ *Legea 62/2011 privind lege dialogului social, publicată în M.OF nr. 322/10.05.2011, art. 54-74*

⁶⁰ *Legea 62/2011 privind lege dialogului social, publicată în M.OF nr. 322/10.05.2011, art 82-112*

⁶¹ *Legea 62/2011 privind lege dialogului social, publicată în M.OF nr. 322/10.05.2011, art 75*

IV. ANALIZA RECOMANDARILOR FORMULATE ÎN CADRUL RAPORTULUI DE MONITORIZARE A MECANISMULUI DE COOPERARE SI VERIFICARE – IULIE 2012

IV.1. Respectarea statului de drept și a independenței sistemului judiciar

- abrogarea Ordonanței de Urgență nr. 38/2012 și a Ordonanței de Urgență nr. 41/2012 și asigurarea respectării deciziilor Curții Constituționale referitoare la cvorumul pentru referendum și la domeniul de responsabilitate al Curții;
- respectarea, pe viitor, a prevederilor Constituției la emiterea ordonanțelor de urgență;
- punerea în aplicare a deciziilor Curții Constituționale;
- asigurarea publicării fără întârziere a tuturor actelor, inclusiv a deciziilor Curții Constituționale, în Monitorul Oficial;
- invitarea tuturor partidelor politice și autorităților guvernamentale să respecte independența sistemului judiciar; asumarea angajamentului de a impune sancțiuni disciplinare tuturor membrilor de Guvern sau de partid care subminează credibilitatea judecătorilor sau care exercită presiuni asupra instituțiilor judiciare;
- numirea în funcția de Avocat al Poporului a unei persoane care se bucură de sprijinul diferitelor partide, în cadrul unui proces transparent și obiectiv, menit să asigure alegerea unui candidat cu o autoritate, o integritate și o independență de necontestat;
- introducerea unui proces transparent de numire a Procurorului General și a procurorului-șef al Direcției Naționale Anticorupție; un astfel de proces transparent ar trebui să includă depunerea unor candidaturi deschise, fondate pe criterii de experiență profesională, integritate și rezultate pozitive în acțiunea anticorupție; abținerea de la numiri în cursul președinției interimare;
- evitarea acordării de grațieri prezidențiale în cursul președinției interimare;
- abținerea de la numirea în posturi de ministru a persoanelor împotriva cărora au fost pronunțate hotărâri judecătorești în materie de integritate; eliberarea funcției de către miniștrii aflați într-o astfel de situație;
- adoptarea unor proceduri clare prin care să se prevadă demisia parlamentarilor împotriva cărora au fost pronunțate hotărâri definitive privind incompatibilitatea sau conflicte de interese ori care au fost condamnați definitiv într-un caz de corupție la nivel înalt.

Apreciem că întreg setul de măsuri incluse în această secțiune se grefează pe contextul politic existent la București în perioada finalizării raportului de monitorizare și vizează măsuri punctuale. Raportul se dorește a fi unul de evaluare după cinci ani de monitorizare și trebuie să vizeze recomandări de îmbunătățire structurală care să conducă prin aplicare și impact la crearea unui fundament solid, care să asigure statul de drept și independența sistemului judiciar în orice împrejurări.

De asemenea, menționăm că în sistemul românesc de drept, Curtea Constituțională nu face parte din sistemul judiciar, astfel că referirile la această instituție în cadrul Raportului exced obiectivelor stabilite prin MCV.

IV.2. Reforma sistemului judiciar

- adoptarea și punerea în aplicare a unui plan comun și cuprinzător de asigurare a punerii în aplicare a tuturor celor patru coduri și a tuturor aspectelor relevante ale reformei structurale și procedurale, ale ajustărilor din domeniul resurselor umane și ale investițiilor în infrastructura judiciară;
- restructurarea instanțelor și a parchetelor, precum și refacerea echilibrului dintre numărul de angajați și volumul de muncă, pe baza, în special, a revizuirii modului de funcționare a sistemului judiciar din România și a proiectului referitor la volumul optim de muncă în instanțe, derulat în prezent cu finanțare de la Banca Mondială;
- crearea unui grup de monitorizare a reformei judiciare, din care să facă parte reprezentanți ai tuturor puterilor în stat, ai asociațiilor profesionale și ai societății civile.

Reforma sistemului judiciar în România este o necesitate, cu atât mai mult pe fondul intrării în vigoare a noilor coduri care vor genera dezechilibre funcționale care nu au putut fi cuantificate anterior, în lipsa unor studii de impact adecvate. Această reformă trebuie să se traducă într-o politică publică integrată care să răspundă nevoilor societății și să fie ancorată în contextul în care operează.

Totodată este necesar ca planul de implementare să ofere soluții atât pe termen scurt, cât și pe termen mediu și lung, având în vedere dinamica ciclului procesual, intrările și ieșirile din sistem, dar și necesitatea și perspectiva încheierii unor categorii de litigii născute din situații juridice specific perioadei de tranziție și măsurilor anticriză.

IV.3. Răspunderea sistemului judiciar

- stabilirea unei politici comune între CSM și Guvern pentru promovarea răspunderii și a integrității în cadrul sistemului judiciar printr-o practică și o jurisprudență ferme și convingătoare cu etape clare de punere în aplicare; utilizarea punerii în aplicare a noilor legi privind responsabilitatea disciplinară și promovarea la Înalta Curte pentru a da un exemplu sistemului judiciar în ansamblul său;
- asigurarea unei mai bune coordonări a instrumentelor juridice, disciplinare și de gestionare pentru a proteja reputația sistemului judiciar în cazurile grave de abateri profesionale, inclusiv a deciziilor privind drepturile individuale, cum ar fi pensiile;
- consolidarea capacității și a performanței Inspecției Judiciare atât pentru a asigura răspunderea judiciară în cursul instrumentării cazurilor individuale, cât și pentru a promova eficacitatea, consecvența și bunele practici ale sistemului judiciar prin intermediul revizuirii periodice ale practicilor la toate nivelurile sistemului judiciar.

Atragem atenția că rolul inspecției judiciare este acela de a asigura tragerea la răspundere disciplinară a magistraților care săvârșesc abateri disciplinare. Orice atribuire a unui rol în unificarea practicii judiciare echivalează cu imixtiunea inspecției judiciare în chestiunile de fond ale dosarelor analizate, ceea ce excede procedurilor administrative.

O practică similară a fost utilizată pentru evaluarea magistraților cu ani în urmă – așa numita evaluare a casărilor culpabile – iar o întoarcere la un sistem similar, prin instituirea dreptului inspecției judiciare de a verifica conformitatea motivării cu practica ICCJ sau atribuirea unui rol în unificarea practicii sunt de natură a aduce grave atingeri independenței justiției, astfel că ne opunem cu tărie instituirii unei astfel de practici.

IV.4. Consecvența și transparența actului de justiție

- dezvoltarea unei abordări globale menite să instituie structurile, procedurile și practicile necesare pentru accelerarea unificării juridice; înscrierea unificării juridice pe lista priorităților de management a președinților instanțelor și considerarea consecvenței drept un element important în cadrul sistemului de evaluare și de promovare a judecătorilor; asigurarea publicării complete pe internet și a actualizării continue a hotărârilor judecătorești însoțite de motivări;
- continuarea reformei Înaltei Curți pentru a permite acordarea unei mai mari importanțe unificării juridice.

Așa cum am arătat și anterior, utilizarea respectării practicii unitare ca element de evaluare și promovare a judecătorilor riscă să aducă grave prejudicii independenței acestora. Un din cauzele practicii neunitare este legislația inconsecventă și inconsistentă, iar unificarea acestora presupune eforturi nu doar în sarcina sistemului judiciar ci și a celorlalte puteri.

În plus, trebuie amintit că fiecare cauză are particularitățile sale, și că uneori încadrarea sau nu în parametrii practicii unitare poate fi o chestiune subiectivă. Astfel obiectivul unificării practicii judiciare nu trebuie absolutizat și trebuie înțeles în adevăratul său sens.

IV.5. Eficacitatea acțiunii judiciare

- elaborarea și punerea în aplicare în cadrul instanțelor a unor ghiduri clare de bune practici în ceea ce privește aplicarea pedepselor, gestionarea cazurilor și analizarea probelor în procesele penale, cu un accent deosebit pe domeniile în care au fost deja identificate lacune, cum ar fi procesele complexe având ca obiect cazuri de criminalitate economică și achiziții publice;
- introducerea unor reforme pentru publicarea motivărilor instanțelor la cât mai scurt timp după pronunțarea hotărârilor, pentru suspendarea termenelor de prescripție din momentul începerii unei cercetări judiciare și pentru îmbunătățirea calității și a disponibilității expertizei judiciare;
- continuarea măsurilor adoptate de Înalta Curte pentru accelerarea proceselor având ca obiect cazuri de corupție la nivel înalt, întreprinderea măsurilor necesare pentru evitarea împlinirii termenelor de prescripție și introducerea unor măsuri similare la alte instanțe;
- continuarea măsurilor de îmbunătățire a consecvenței și a caracterului disuasiv al pedepselor aplicate în cazurile de corupție la nivel înalt în instanțele de pe teritoriul României;
- asigurarea continuității, și sub noua conducere, a rezultatelor obținute de Ministerul Public.

Ministerul public trebuie încă să își dovedească eficacitatea ca urmare a unui număr considerabil de soluții obținute în instanță, rezultatele punctuale fiind binevenite dar insuficiente, câtă vreme există însă o multitudine de dosare a căror soluționare trenează.

De asemenea, eficiența instituțională nu trebuie apreciată în raport de persoane determinate ci în raport de rezultatele obținute în mod efectiv.

IV.6. Integritatea

- asigurarea unui bilanț pozitiv convingător în ceea ce privește sancțiunile prompte și disuasive; raționalizarea controlului jurisdicțional al hotărârilor Agenției Naționale de Integritate (ANI) prin îmbunătățirea procedurilor și practicilor judiciare și prin revizuirea cadrului legal al ANI, în vederea accelerării procesului de pronunțare a hotărârilor definitive și a îmbunătățirii consecvenței acestora și a caracterului lor disuasiv;
- îmbunătățirea cooperării dintre autoritățile judiciare și alte autorități administrative, pe de o parte, și ANI, pe de altă parte, în vederea asigurării unui schimb efectiv de semnale și informații operaționale în toate cele trei domenii de activitate ale ANI; însușirea, ca o măsură clară de performanță, a cooperării cu ANI de către conducerea altor autorități administrative.

Performanța instituțională trebuie analizată în raport de obiectivele și specificul fiecărei instituții, iar nu în raport de cooperarea acestora cu alte instituții. Aceste recomandări trebuie înțelese în sensul includerii în rândul obiectivelor fiecărei instituții a reducerii propriilor vulnerabilități la corupție prin stabilirea unor măsuri și mecanisme eficiente.

De asemenea, în vederea asigurării integrității și supremației adevărului juridic consfințit prin hotărâri judecătorești, este necesar ca toate instituțiile statului și entitățile private, fizice sau juridice să respecte și să pună în aplicare hotărârile judecătorești definitive și irevocabile. Facem mențiunea că în perioada la care face referire Raportul Comisiei, a existat un raport al Curții de Conturi, ale cărui concluzii au fost menținute printr-o hotărâre a Înaltei Curți de Casație și Justiție irevocabilă, cu privire la unele aspecte legate de performanța managerială a conducerii ANI, care nici până la acest moment nu a fost pusă în aplicare.

IV.7. Lupta împotriva corupției

- asigurarea continuității, și sub noua conducere, a rezultatelor obținute de DNA;
- punerea în aplicare a noii strategii naționale anticorupție, astfel cum a fost concepută, și introducerea unui sistem global de monitorizare, care să permită tuturor agențiilor guvernamentale să își stabilească ținte și să prezinte rapoarte anuale, întocmite într-un format comun și comparabil, cu privire la prevenirea și sancționarea corupției, a fraudei și a conflictelor de interese; stabilirea, în concordanță cu strategia, a unor norme procedurale clare și a celor mai bune practici pentru deciziile Parlamentului, care să permită cercetarea, arestarea și percheziționarea parlamentarilor;
- demonstrarea unui bilanț pozitiv în domeniul instrumentării cazurilor de spălare de bani ca o infracțiune de sine stătătoare și prezentarea unor rezultate convingătoare în ceea ce privește recuperarea produselor provenite din săvârșirea de infracțiuni, prin consolidarea practicilor judiciare și prin aplicarea noii legi privind confiscarea extinsă;
- stabilirea unui mecanism clar de coordonare și de monitorizare între poliție, parchete și autoritățile de control administrativ, cu responsabilitatea specifică de a asigura o cooperare și o comunicare eficace în domeniul combaterii corupției;
- îmbunătățirea rezultatelor în ceea ce privește prevenirea și sancționarea corupției, a fraudei și a conflictelor de interese în domeniul achizițiilor publice în toate sectoarele de activitate ale Guvernului; în acest context, asigurarea, de către România, a respectării corespunzătoare a recomandărilor cuprinse în evaluarea externă a sistemului de achiziții publice, realizată la inițiativa Comisiei.

Apreciem că rezultatele aplicării noii strategii anticorupție depind preponderent de angajamentul fiecăreia dintre instituțiile implicate în concretizarea propriilor eforturi în rezultate clare. Este imperios necesar ca fiecare dintre acestea să își îndeplinească propriile atribuții, pe zona sa de competență, pentru ca eforturile conjugate să asigure obținerea unui impact semnificativ.

V. MONITORIZARE PRESA

V.1. Monitorizare presă pentru perioada 2011

NR.	TITLUL ARTICOLULUI	LINK	Data Publicării Articolului
1.	Cadourile de Mărțișor, șpagă pentru profesori. Aceasta este lecția pe care elevii Bucureșteni o învață de la inspectorii anticorupție la ora de dirigenție.	http://www.calificativ.ro/FLORILE_DE_8_MARTIE_ACT_DE_CORUPTIE_IN_SCOLI-a29632.html	17 feb. 2011
2.	Slovacia sprijină aderarea României la spațiul Schengen	http://www.ziare.com/articole/romania+spatiul+schengen	17 feb. 2011
3.	Mediul de afaceri - un punct slab pentru ECE	http://www.hardviews.eu/ro/analiza/27-fixing-business-environment.html	20 Feb. 2011
4.	Dovada ca "lupta anti-corupție" este doar o manevra propagandistica	http://www.romanialeaks.org/2011/03/dovada-ca-lupta-anti-coruptie-este-doar.html	3 Mar. 2011
5.	Blejnar: Sistemul nu s-a curățat odată cu anchetarea celor 40 de angajați din vămi	http://www.wall-street.ro/articol/Economie/100524/Blejnar-Sistemul-nu-s-a-curatat-odata-cu-anchetarea-celor-40-de-angajati-din-vami.html	14 Mar. 2011
6.	Cum este văzută presa din Romania la Harvard: cenzura, corupția și lipsa de interes pentru a crea o presa independentă sufoca sistemul media românesc	http://economie.hotnews.ro/stiri-media_publicitate-8403804-cum-este-vazuta-presa-din-romania-harvard-cenzura-coruptia-lipsa-interes-pentru-crea-presa-independenta-sufoca-sistemul-media-romanesc.htm	18 Mar. 2011
7.	Cristian Diaconescu: Corupția împiedică creșterea economică	http://www.ziare.com/cristian-diaconescu/ministru-externe/cristian-diaconescu-coruptia-impiedica-cresterea-economica-1157093	20 Mar. 2011
8.	Cât de competitiv este mediul de afaceri românesc și ce trebuie îmbunătățit	http://www.business24.ro/macroconomie/analiza-economica/cat-de-competitiv-este-mediul-de-afaceri-romanesc-si-ce-trebuie-imbunatatit-1509997	21 Mar. 2011
9.	Slovacia sprijină aderarea României la spațiul Schengen	http://www.businessmagazin.ro/actualitate/maior-riscurile-pentru-2011-coruptia-economia-subterana-insecuritatea-energetica-8090707	23 Mar. 2011
10.	Cat ne costa frauda din sistemul medical?	http://www.wall-street.ro/articol/Economie/101282/Cat-ne-costa-frauda-din-sistemul-medical.html	28 Mar. 2011
11.	Cum e perceput în lume mediul de afaceri românesc	http://www.ziare.com/economie/macroconomie/cum-e-perceput-in-lume-mediul-de-afaceri-romanesc-1158741	30 Mar. 2011
12.	Johnson & Johnson a dat mita medicilor din Romania	http://www.wall-street.ro/articol/Companii/102005/Johnson-Johnson-a-dat-mita-medicilor-din-Romania.html	11 Apr. 2011
13.	Criza financiară sporește corupția	http://www.condamnacoruptia.ro/institutii-publice/item/82-%E2%80%9Ethe-economist%E2%80%9D-criza-financiar%C4%83-spore%C5%9Fte-corup%C5%A3ia	18 Apr. 2011
14.	Mita la romani: 88% considera ca este foarte răspândită. Criza o încurajează	http://www.wall-street.ro/articol/Actualitate/104301/Mita-la-romani-88-considera-ca-este-foarte-raspandita-Criza-o-incurajeaza.html	30 mai 2011
15.	Ambasadorul SUA: De multe ori averile romanilor sunt acumulate prin corupție	http://www.ziare.com/articole/mark+gitenstein+coruptie+romania	8 Iunie 2011
16.	Romanii sunt cei mai nemulțumiți de calitatea vieții	http://www.wall-street.ro/articol/Economie/105809/Romanii-sunt-cei-mai-nemultumiti-de-calitatea-vietii.html	30 Iunie 2011
17.	Ambasadorul SUA în Romania: Oficiali romani cer mita investitorilor americani	http://www.ziare.com/articole/mark+gitenstein+coruptie+romania	4 Iulie 2011
18.	Ne place Romania, NU și corupția - AMBASADOR FRANTA	http://www.romanialeaks.org/2011/03/dovada-ca-lupta-anti-coruptie-este-doar.html	13 Iulie 2011
19.	Corupția, o problema majora pentru investitorii britanici în Romania	http://www.wall-street.ro/articol/Economie/106354/Coruptia-o-problema-majora-pentru-investitorii-britanici-in-Romania.html	13 iulie 2011
20.	Numărul polițiștilor inculpați pentru corupție s-a triplat în 2011	http://www.wall-street.ro/articol/Economie/106531/Numarul-politistilor-inculpati-pentru-coruptie-s-a-triplat-in-2011.html	15 Iulie 2011
21.	Baconschi este deranjat de declarațiile străinilor privind corupția din România	http://condamnacoruptia.ro/institutii-publice/item/185-baconschi-este-deranjat-de-declara%C5%A3iile-str%C4%83inilor-privind-corup%C5%A3ia-din-rom%C3%A2nia	15 iulie 2011

NR.	TITLUL ARTICOLULUI	LINK	Data Publicării Articolului
22.	Investitorii britanici au început să lupte împotriva corupției din România	http://www.ziarulromnesc.net/index.php?option=com_content&view=article&id=403:investitorii-britanici-au-inceput-s-lupte-impotriva-corupiei-din-romania&catid=38:marea-britanie-&Itemid=83	19 Iulie 2011
23.	SUA împărtășesc îngrijorările UE cu privire la justiția din Romania	http://www.ziare.com/articole/mark+gitenstein+coruptie+romania	20 Iulie 2011
24.	Corupția este în floare: Sute de persoane cercetate în 2011	http://www.9am.ro/stiri-revista-presei/Social/216095/Coruptia-este-in-floare-Sute-de-persoane-cercetate-in-2011.html	9 Aug. 2011
25.	16 metode de fraudă în contractele cu fonduri europene	http://www.wall-street.ro/top/Economie/108321/16-metode-de-frauda-in-contractele-cu-fonduri-europene.html	26 Aug. 2011
26.	România vrea să câștige bani? Mai bine s-ar lupta cu corupția decât să scoată aurul	http://www.cotidianul.ro/romania-vrea-sa-castige-bani-mai-bine-s-ar-lupta-cu-coruptia-decat-sa-scoata-aurul-156482/	1 Sept. 2011
27.	Topul celor mai bune țări pentru mediul de afaceri	http://www.romanialeaks.org/2011/03/dovada-ca-lupta-anti-coruptie-este-doar.html	4 Oct. 2011
28.	Mediul de afaceri anticipează vârful crizei financiare în România pentru anul 2012	http://www.financiarul.ro/2011/10/12/mediul-de-afaceri-anticipeaza-varful-crizei-financiare-in-romania-pentru-anul-2012/	12 Oct. 2011
29.	Reacții la votul PE pe rezoluția specială Schengen: Este un puternic semnal politic	http://www.ziare.com/articole/romania+spatiul+schengen	13 Oct. 2011
30.	Romania și Bulgaria sunt pregătite pentru aderarea la Schengen, considera PPE	http://www.ziare.com/articole/romania+spatiul+schengen	13 Oct. 2011
31.	Corupția din mediul de afaceri, la cote alarmante	http://www.adevarul.ro/financiar/Coruptia_din_mediul_de_afaceri-la_cote_alarmante_0_575343052.html	19 Oct. 2011
32.	Van Groeningen: Mediul de afaceri din România este prea corupt	http://www.money.ro/van-groeningen--mediul-de-afaceri-din-romania-este-prea-corupt_1129516.html	19 Oct. 2011
33.	Un bancher de top acuza: Mediul de afaceri este prea corupt	http://www.wall-street.ro/articol/Finante-Banci/111160/Un-bancher-de-top-acuza-Mediul-de-afaceri-este-prea-corupt.html	20 Oct. 2011
34.	Banca Mondială: Greutățile mediului de afaceri în România: accesul la electricitate, una dintre hibe!	http://www.adevarul.ro/financiar/Banca-Mondiala-Greutatile-Romania-electricitate_0_575942614.html	20 Oct. 2011
35.	În România este tot mai greu să-ți pornești o afacere - raport al Băncii Mondiale	http://www.ziare.com/afaceri/opportunitati-afaceri/in-romania-este-tot-mai-greu-sa-ti-pornesti-o-afacere-raport-al-bancii-mondiale-1128385	20 Oct. 2011
36.	Cine mai poate opri corupția din Romania?	http://www.ziare.com/articole/mark+gitenstein+coruptie+romania	31 Oct. 2011
37.	Consiliul Concurenței și Confindustria România colaborează pentru îmbunătățirea mediului de afaceri	http://www.curierulfiscal.ro/2011/10/31/consiliul-concurenței-si-confindustria-romania-colaboreaza-pentru-imbunatatirea-mediului-de-afaceri/	31 Oct. 2011
38.	Mita în lumea economică: Care sunt statele care exportă corupție?	http://www.wall-street.ro/articol/Actualitate/111892/Mita-in-lumea-economica-Care-sunt-statele-care-exporta-coruptie.html	3 Nov. 2011
39.	Harris: România nu are reputație de țară curată pentru investitori, corupția îngrijorează	http://www.wall-street.ro/articol/International/111948/Harris-Romania-nu-are-reputatie-de-tara-curata-pentru-investitori-coruptia-ingrijoreaza.html	4 Nov. 2011
40.	CSM: Comunicat cu privire la declarațiile publice ale domnului Traian Băsescu, președintele României, cu ocazia reuniunii Comisiei de monitorizare a progreselor înregistrate de România în domeniul reformei sistemului judiciar și luptei împotriva corupției din 3 noiembrie 2011	http://www.curierulfiscal.ro/2011/11/05/comunicat-cu-privire-la-declaratiile-publice-ale-domnului-traian-basescu-presedintele-romaniei-cu-ocazia-reuniunii-comisiei-de-monitorizare-a-progreselor-inregistrate-de-romania-in-domeniul-reformei/	5 Nov. 2011
41.	Revista presei de business: Afara cu "băieții deștepte"!	http://www.wall-street.ro/slideshow/Actualitate/112168/Revista-presei-de-business-Afara-cu-baietii-destepti.html	8 Nov. 2011
42.	AOAR: FMI vrea să umfle profiturile companiilor străine de energie	http://www.capital.ro/detalii-articole/stiri/aoar-fmi-vrea-sa-umfle-profiturile-companiilor-straine-de-energie-156056.html	8 Nov. 2011
43.	Leonard Orban s-a întâlnit astăzi cu un grup de reprezentanți ai AOAR	http://www.bursa.ro/leonard-orban-s-a-intalnit-astazi-cu-un-grup-de-reprezentanti-ai-aoar-148777&s=fonduri_europene&articol=148777.html	15 Nov. 2011

NR.	TITLUL ARTICOLULUI	LINK	Data Publicării Articolului
44.	El Pais: Contrabanda și corupția nu lasă România în Schengen	http://www.ziare.com/politica/schengen/el-pais-contrabanda-si-coruptia-nu-lasa-romania-in-schengen-1134795	19 Nov. 2011
45.	Corupția văzută dincolo de ministrul Justiției (Opinii)	http://www.ziare.com/stiri/coruptie/coruptia-vazuta-dincolo-de-ministrul-justitiei-1135268	24 nov. 2011
46.	Monica Macovei: Corupția a contribuit la criza economica	http://www.romanialeaks.org/2011/03/dovada-ca-lupta-anti-coruptie-este-doar.html	29 Nov. 2011
47.	The Economist: Romania trebuie sa-si pună centura de siguranță, 2012 va fi un an greu	http://www.romanialeaks.org/2011/03/dovada-ca-lupta-anti-coruptie-este-doar.html	9 Dec. 2011
48.	Investițiile în România, "împiedicate de corupție"	http://www.romania-actualitati.ro/investitiile_in_romania_impiedicate_de_coruptie-36272	14 Dec. 2011
49.	Care e cel mai spectaculos scandal de corupție al lui 2011?	http://www.wall-street.ro/articol/International/113660/the-economist-romania-trebuie-sa-si-puna-centura-de-siguran-ta-2012-va-fi-un-an-greu.html	28 Dec. 2011

V.2. Monitorizare presă pentru perioada 2012

NR.	Titlul articolului	Link	Data publicării articolului
1.	Independența justiției nu înseamnă ca judecătorul se simte zmeu	http://www.juridice.ro/182467/independenta-justitiei-nu-inseamna-ca-judecatorul-se-simte-zmeu.html	16 Ian. 2012
2.	Mediul de afaceri românesc și bolile copilăriei sale	http://www.informatia-zilei.ro/sm/economic/mediul-de-afaceri-romanesc-si-bolile-copilariei-sale/	2 Feb. 2012
3.	Investitorii străini, "descurajați de corupția din România"	http://www.romania-actualitati.ro/investitorii_straini_descurajati_de_coruptia_din_romania-38495	27 Feb. 2012
4.	Atractivitatea mediului de afaceri: România ocupă locul 32 în lume din 160 de economii	http://www.realitatea.net/attractivitate-mediului-de-afaceri-romania-ocupa-locul-32-in-lume-din-160-de-economii_925134.html	21 mar. 2012
5.	Străinii ne laudă, dar nu investesc în România	http://sibiu.citynews.ro/economic-25/strainii-ne-lauda-dar-nu-investesc-romania-221124	25 Mar. 2012
6.	Presa internațională despre corupția din spitalele din România	http://www.condamnacoruptia.ro/home/item/487-presa-internationala-despre-coruptia-din-spitalele-din-romania	2 Apr. 2012
7.	DNA a trimis în judecată cinci patroni ai unor firme, acuzați de o fraudă de 10 milioane euro	http://www.agerpres.ro/media/index.php/justitie/item/116411.html	14 Apr. 2012
8.	Predoi: În România, corupția a devenit o afacere riscantă	http://www.zf.ro/politica/predoiu-in-romania-coruptia-a-devenit-o-afacere-riscanta-9590450	3 Mai 2012
9.	Cum alungi investitorii! România are cel mai neprietenos mediu de afaceri din Centrul și Estul Europei	http://ro.stiri.yahoo.com/cum-alungi-investitorii-rom%C3%A2nia-cel-mai-neprietenos-mediu-060030564.html	4 Mai 2012
10.	Strategia de business, între "șpagă și parandărăt"	http://www.curierulnational.ro/print/167954	4 Mai 2012
11.	Oamenii de afaceri cer noului guvern "transparență" în afaceri	http://www.politicaromaneasca.ro/pages/view/9051	4 Mai 2012
12.	România, recul pe relația cu mediul de afaceri	http://cursdeguvernare.ro/romania-recul-pe-relatia-cu-mediul-de-afaceri.html	8 Mai 2012
13.	Studiu: Corupția în afaceri este o epidemie globală	http://www.ziuanews.ro/stiri/studiu-corup-ia-in-afaceri-este-o-epidemie-globala-15547	11 Mai 2012
14.	Ministrul delegat pentru Mediul de Afaceri, Lucian Isar s-a întâlnit cu reprezentanții Comitetului Consultativ pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii	http://imoss.ro/index.php?section=articol&screen=index&id=10878&lang=rom	15 Mai 2012
15.	Cum va arăta economia României în următorul an, în viziunea liderilor din business	http://www.capital.ro/detalii-articole/stiri/mediu-afaceri-dificultati-influente-12-luni-romanian-business-leaders-gfk-166690.html	23 Mai 2012
16.	Oamenii de afaceri: Lipsa surselor de finanțare și corupția țin pe loc economia	http://www.realitatea.net/oamenii-de-afaceri-lipsa-surselor-de-finantare-si-coruptia-tin-pe-loc-economia_945179.html	23 Mai 2012
17.	România are printre cele mai corupte medii de afaceri din Europa	http://www.informatia-zilei.ro/sm/economic/romania-are-printre-cele-mai-corupte-medii-de-afaceri-din-europa/	25 Mai 2012

NR.	Titlul articolului	Link	Data publicării articolului
18.	Mediul de afaceri mai deschis către corupție	http://www.money.ro/mediul-de-afaceri-mai-deschis-catre-coruptie_1221839.html	31 Mai 2012
19.	MJ: Reuniune cu reprezentanți ai mediului de afaceri pe tema Strategiei Naționale Anticorupție	http://www.avocatura.com/mj-reuniune-cu-reprezentanti-ai-mediului-de-afaceri-pe-tema-strategiei-nationale-s4378.html	7 Iunie 2012
20.	România este ferm angajata pe calea luptei împotriva corupției	http://www.juridice.ro/204360/romania-este-ferm-angajata-pe-calea-luptei-impotriva-coruptiei.html	8 Iunie 2012

V.3. Declarații ale oficialilor statului pentru perioada 2012

NR.	Titlul articolului	Link	Data publicării articolului
1.	Independența justiției nu înseamnă ca judecătorul se simte zmeu	http://www.juridice.ro/182467/independenta-justitiei-nu-inseamna-ca-judecatorul-se-simte-zmeu.html	16 Ian. 2012
2.	Mediul de afaceri românesc și bolile copilăriei sale	http://www.informatia-zilei.ro/sm/economic/mediul-de-afaceri-romanesc-si-bolile-copilariei-sale/	2 Feb. 2012
3.	Investitorii străini, "descurajați de corupția din România"	http://www.romania-actualitati.ro/investitorii_straini_descurajati_de_coruptia_din_romania-38495	27 Feb. 2012
4.	Atractivitatea mediului de afaceri: România ocupă locul 32 în lume din 160 de economii	http://www.realitatea.net/attractivitate-mediului-de-afaceri-romania-ocupa-locul-32-in-lume-din-160-de-economii_925134.html	21 mar. 2012
5.	Străinii ne laudă, dar nu investesc în România	http://sibiu.citynews.ro/economic-25/strainii-ne-lauda-dar-nu-investesc-romania-221124	25 Mar. 2012
6.	Presa internațională despre corupția din spitalele din România	http://www.condamnacoruptia.ro/home/item/487-presa-internationala-despre-coruptia-din-spitalele-din-romania	2 Apr. 2012
7.	DNA a trimis în judecată cinci patroni ai unor firme, acuzați de o fraudă de 10 milioane euro	http://www.agerpres.ro/media/index.php/justitie/item/116411.html	14 Apr. 2012
8.	Predoiu: În România, corupția a devenit o afacere riscantă	http://www.zf.ro/politica/predoiu-in-romania-coruptia-a-devenit-o-afacere-riscanta-9590450	3 Mai 2012
9.	Cum alungi investitorii! România are cel mai neprietenos mediu de afaceri din Centrul și Estul Europei	http://ro.stiri.yahoo.com/cum-alungi-investitorii-rom%C3%A2nia-cel-mai-neprietenos-mediu-060030564.html	4 Mai 2012
10.	Strategia de business, între "șpagă și parandărăt"	http://www.curierulnational.ro/print/167954	4 Mai 2012
11.	Oamenii de afaceri cer noului guvern "transparență" în afaceri	http://www.politicaromaneasca.ro/pages/view/9051	4 Mai 2012
12.	România, recul pe relația cu mediul de afaceri	http://cursdegovernare.ro/romania-recul-pe-relatia-cu-mediul-de-afaceri.html	8 Mai 2012
13.	Studiu: Corupția în afaceri este o epidemie globală	http://www.ziuanews.ro/stiri/studiu-corup-ia-in-afaceri-este-o-epidemie-globala-15547	11 Mai 2012
14.	Ministrul delegat pentru Mediul de Afaceri, Lucian Isar s-a întâlnit cu reprezentanții Comitetului Consultativ pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii	http://imoss.ro/index.php?section=articol&screen=index&id=10878&lang=rom	15 Mai 2012
15.	Cum va arăta economia României în următorul an, în viziunea liderilor din business	http://www.capital.ro/detalii-articole/stiri/mediu-afaceri-dificultati-influente-12-luni-romanian-business-leaders-gfk-166690.html	23 Mai 2012
16.	Oamenii de afaceri: Lipsa surselor de finanțare și corupția țin pe loc economia	http://www.realitatea.net/oamenii-de-afaceri-lipsa-surselor-de-finantare-si-coruptia-tin-pe-loc-economia_945179.html	23 Mai 2012
17.	România are printre cele mai corupte medii de afaceri din Europa	http://www.informatia-zilei.ro/sm/economic/romania-are-printre-cele-mai-corupte-medii-de-afaceri-din-europa/	25 Mai 2012
18.	Mediul de afaceri mai deschis către corupție	http://www.money.ro/mediul-de-afaceri-mai-deschis-catre-coruptie_1221839.html	31 Mai 2012
19.	MJ: Reuniune cu reprezentanți ai mediului de afaceri pe tema Strategiei Naționale Anticorupție	http://www.avocatura.com/mj-reuniune-cu-reprezentanti-ai-mediului-de-afaceri-pe-tema-strategiei-nationale-s4378.html	7 Iunie 2012
20.	România este ferm angajata pe calea luptei împotriva corupției	http://www.juridice.ro/204360/romania-este-ferm-angajata-pe-calea-luptei-impotriva-coruptiei.html	8 Iunie 2012

ÎMPREUNĂ PENTRU INTEGRITATE

Titlul programului:
Programul Operațional Sectorial pentru
Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Titlul proiectului:
„Împreună pentru integritate, responsabilitate
socială și dezvoltare durabilă„

Editorul materialului:
Asociația Româna pentru Transparență /
Transparency International Romania
Data publicării: 15.07.2013

Conținutul acestui material nu reprezintă în
mod obligatoriu poziția oficială a
Uniunii Europene sau a Guvernului României